

خُدا دا بُلاوہ

ساڈی رہائی

حصہ 1

جیکی اوچ

خروج 1-12

سبق نمبر 1: مصر دانواں بادشاہ۔ اوہ اک چنگال (بچہ) سی

سبق نمبر 2: میں ہاں جوہاں۔ خدا نہیں اوہنوں بلایا

سبق نمبر 3: میں تینوں باہر لیاواں گا۔ میں خداوند ہاں

سبق نمبر 4۔ اوہنے اوہدے دل دی سنی۔ اپنے ہتھ پھیلا

سبق نمبر 5۔ وباداں نہیں ملک وچ اُجاڑ پاتا۔ میرے لوکاں نوں جاون دے

سبق نمبر 6۔ ایس دیہاڑے نوں یاد رکھنا۔ ایہہ خداوند دی فسح اے

"۔۔۔ میں تیرے کلام نوں اپنے دل وچ رکھ لیا اے۔۔۔"

زبور 11:119

تیار کردہ: **ٹینٹھ پاور پبلشنگ**

ڈبلیو ڈبلیو ڈبلیو۔ ٹینٹھ پاور پبلشنگ۔ کام

کاپی رائٹ (سی) 2014 منجانب کراس کوئٹ منسٹریز

ڈبلیو ڈبلیو ڈبلیو۔ کراس سی ایم۔ او آر جی

بامحفوظ تمام حقوق۔ لکھاری دی اجازت توں بغیر کوئی وی ایس کتاب دے حصے نوں دوبارہ تیار نہیں کر سکدا، ماسوائے اوس نظر ثانی کرن والے دے جیہڑا چاہی پاون لئی ایہناں چھوٹے حوالیاں نوں ورت رہیا ہووے، نہ ای ایس کتاب دے حصے نوں دوبارہ تیار کرنا اے جنہوں اصلاحی نظام وچ رکھیا گیا ہووے یاں میکینی فوٹوکاپی نال نقل کیتا گیا ہووے، نہ ہی ایہوں لکھاری دی لکھی ہوئی اجازت دے بغیر ایہوں اپکار ڈ کرنا یاں ورتنا اے۔

ورنہ دو جی صورت وچ اشارہ کیتا گیا سی، سارے کلام دے حوالے پاک بائبل وچوں میں، انگلش اسٹینڈرڈورژن (آر) (ای ایس وی)، کاپی رائٹ (سی) 2001 منجانب کراس وے، گڈ نیوز پبلشر دی شائع کرن والی منسٹری۔ اجازت نال ورتنا۔ سارے حق بامحفوظ۔

"ای ایس وی" تے "انگلش اسٹینڈرڈورژن" کراس وے دے رجسٹرڈ ٹریڈ مارک نہیں۔ ایہاں ٹریڈ مارکاں نوں ورتن لئی کراس وے توں اجازت لینا ضروری اے۔

تیار کردہ منجانب انکول کریٹیو

شروع

تسی ایس مہم نال اینوں جاری رکھن جا رہے او جسوں تہاڈی باقی حیاتی نوں شکل دیوں لئی تیار کیتا گیا اے۔ تہاڈا ایہہ سفر تہاڈے لئی بے مثال ہووے گا تے ایہہ تہاڈے شکر گزار ہوون تے جوش نال بھرے جذبے دے اوس حصے دی حد بندی کرے گا جیدے وچ تسی اپنی کتاب دی سمجھ تے علم وچ آگاہ دھو گے جسوں بائبل آکھیا گیا اے۔ پڑھائی دے وعدیاں لئی تہاڈی ایہہ پابندی تہاڈی حیاتی نوں بھر پور بنا دیوے گی جدوں خدا اپنے کلام راہیں تہاڈے نال گل کر دالے۔

جدوں تسی پڑھائی کر دے اوتے ایناں شیواں نوں اپنے ہتھ وچ رکھن لئی حوصلہ افزائی کیتی جاندی اے۔

1- ایہہ بائبل سٹڈی: خدا اہلاوہ، ساڈی رہائی حصہ 1

2- بائبل مقدس دا انگش اسٹینڈرڈ ورژن (ای ایس وی)۔ نوٹ: جے تسی اینوں نویں سرے توں خرید رہے او، تے ایچ دی بائبل وکھو جیدے وچ ایہہ شیواں ہوون:

الف۔ ہر صفحے دے وچکار تریجی کراس ریفرنس دے کالم

ب۔ بائبل دے کچھ کنکورڈنس، تے

ت۔ کچھ دتے گئے کچھ بنیادی نقشے ہوون۔

3- بیبنیاں سینسل

4- 3 ضرب 5 یاں 4 ضرب 6 دے انڈکس کارڈ۔

تیجے فیچر نال جیدی نمبر 2 وچ فہرست دتی گئی اے تسی مناسب طریقے نال اپنی پڑھائی دی تیاری کرو گے تے کامیابی نال کلام راہیں آگاہ و دھن لئی تیار رہو گے۔ بہر حال، جے ایہہ تہاڈا بائبل لئی پہلا کم اے، تے تسی ہو سکدالے ایس سٹڈی بعنوان بائبل دے سفر نال شروع کرن نوں خیال کر دے ہو۔ ایہہ پڑھائی تہانوں اوہناں آگاہ و دھن والے اوزاراں نوں مہیا کر دے اے جسناں نوں تہاڈیاں مہارتاں نوں قائم کرن وچ مدد لئی تیار کیتا گیا اے تے تہانوں ہو رہا اعتماد بائبل دے طالب علم بناون لئی۔ بائبل دے سفر (نیوگیٹشن دی بائبل) نوں تسی بغیر قیمت توں ڈاون لوڈ کر سکدے او یاں کراس کوئٹ منسٹریز دی ویب سائٹ (ڈبلیو ڈبلیو ڈبلیو۔ کراس سی ایم۔ کام) توں حاصل کر سکدے او۔ بھاپو یں ایس پڑھائی دی سفارش کیتی گئی اے، ایہہ خدا اہلاوہ، ساڈی رہائی۔ 1 دی پڑھائی وچ کامیابی ضروری نہیں اے۔

اپنی بائبل دی پہچان کرن وچ ہچکچاہٹ محسوس نہ کرو۔ ایہہ پڑھائی لئی تیار کیتی اپنی بائبل اے۔ اینوں اپنے نوٹس، انڈر لائن کرن، ہائی لائٹ کرن، دائرہ یاں لکیر لگانے دے ہونے اپنا بناو! خیال، سوال تے پڑھائی کرن راہیں اپنے سفر دے طریقہ کار نوں ریکارڈ کرن لئی تہانوں اپنی نوٹ بک یاں ٹیبلیٹ نوں ورتن لئی وی حوصلہ افزائی کیتی جاندی اے۔ ایس پڑھائی دے مواد نوں لکھیا گیا اے تاں جو تسی اپنے طور تے سکھن دے قابل بن سکو۔ نظم و ضبط دے درجے نال تسی ایس مواد نوں تھوڑی جہی یاں بغیر کسے تکلیف توں پڑھ (ڈھک) لوو گے۔ اوسے ویلے، تسی نویں جانکاری نوں حاصل کرو گے، نویاں بصیرتاں وندو گے، تے کچھ چیلنج والے سوال پچھو گے جیہڑے جو اہاں دی بھیک منگن گے۔ ایس جواب دی پیش بینی کر دے ہوئے تہانوں جرات دتی جاندی اے کہ تسی بڑی سنجیدگی نال پڑھائی کرن وچ اپنے نال دو دو ستاں نوں وی دعوت دیو۔

تسی اپنی پڑھائی وچ خوشی نوں پاو گے۔ خدا کرے تہاڈا دل اثر لین والا ہووے جدوں خدا تہاڈے نال اپنے کلام راہیں گل کر دالے۔ کہ ایہہ بائبل دیاں کہانیاں تہانوں اوہدی عظیم محبت جیہڑی تہانوں اوہنے اپنے پتر یسوع مسیح، ساڈے خداوند تے نجات دہندہ دے راہیں دتی اوہدی یقین دہانی ہو جاوے۔

ایڈیٹور ڈانوٹ: صفائی لئی، وڈھے اسم ضمیر خدا نال جڑے ہوئے نیں۔ جیویں کہ "۔۔۔ جو اپنے آکھیا۔"

سبق پہلا

اوہ اک چنگا بال (بچہ) سی

خروج 1 - 2 - مصر دا نواں بادشاہ

سبق نمبر اک دی نظر ثانی

5	نظر ثانی
6	تعارف
	سبق نمبر 1: خروج 1-2
7	نواں بادشاہ
	8 سفرہ تے فوعد
11	ٹوکری وچوں لبھنا
	13 پرائے ملک وچ اجنبی ہونا
	خدا نیں یاد رکھیا
	14

تعارف

خدا دے لوک مصر دی دھرتی وچ خوشی نال رہ رہے سن۔ اوہ بڑے کارآمد تے تعداد وچ ودھ رہے سن۔ اوہناں دی ایس ودھدی ہوئی گنتی تے طاقت میں نوں بادشاہ دے دل وچ ڈر پیدا کردتا جیہڑا کہ یہودیوں نوں نہیں جاندا سی۔ دیکھو کہ کیوں خدا میں ایس حکمران نوں اپناں اجنبیاں وچ بے چینی تے بے قراری نوں پیدا کرن لئی ورتیا جیہڑے فرعون دی دھرتی وچ بڑے آرام و سکون نال جاتی گزار رہے سن۔

خدا نوں ناصرف اوہناں لوکاں نوں اٹھاون دی لوڑ سی جیہڑے اپنی حالت دے بارے نامید تے لٹے ہوئے سن، اوہنوں اوہناں نوں مصر توں رہائی دیون تے چھڑاون لئی اوس ویلے اک نوں راہنما نوں تیار کرنا تے کھڑا کرن دی لوڑ سی۔ مختلف حالات تے لوکاں دی پہچان کردے ہوئے خدا میں اپنے راست مقصد انوں انجام دینا سی۔ اوہنے ابراہام نال وعدہ کیتا سی تے ایہہ ویلا اوس وعدے نوں پورا کرن دا سی۔

سانوں سادہ طراں دسیا گیا کہ ماں میں ایہہ غور کیتا کہ اوہدا پتراک " چنگاچہ " سی۔ سکھو جو ایس ہال لئی ماں پیو واسطے ایہدا مطلب اے جسے ایمان نال ایہہ پہچان کیتی کہ اوہناں دا پترا بوہت ساری خوبیاں رکھن والا سی۔ ایہہ ساڈے ساریاں لئی چیلنج اے۔ جدوں ایس ایمان نال دو جیاں اُتے غور کردے ہاں ایس اوہناں نوں اپنیاں جیتاں وچ غیر معمولی لوکاں دے طور تے دیکھدے ہاں۔

حصہ 1

تعارف: ویلانگ چکیا اے۔ یعقوب دے باراں پترتے اوہناں دے خاندان سلامتی نال مصروچ رہ رہے سن۔ جدوں یوسف اوہناں نوں مصروچ لیا یا یاں مرن والا سی، اوہدی اپنے بھراواں توں انجیری درخواست ایہہ سی کہ جدوں اوہ مصر دی دھرتی نوں چھڈن تے خدا اوہناں نوں ملک وچ لے جاوے جیداوہنے ابراہام نال وعدہ کیتا سی، اسحاق، تے یعقوب اپنے نال اوہدیاں ہڈیاں لے جاوے (پیدائش 50 : 24-25)

آواک لے لئی فیر چاتی پاوندے ہاں۔ سانوں ایہہ یاد رکھن دی لوڑاے جیہڑا خدا نہیں اسرائیل نال ملک دا وعدہ کیتا سی۔ ایہہ مصر دا ملک نہیں سی جتھے اوہ بڑے آرام نال حیاتی گزار رہے سن تے جتھے ہر شے ٹھیک سی۔ خدا نہیں مصر نوں صرف اپنے خاندان دے پرائے ہوون دے طور تے مہیا کیتا سی جیہڑا قحط دے اوکھے ورہیاں دے وچ سی۔ وعدے دی سر زمین کنعان دا ملک سی (پیدائش 17: 8)۔ بہر کیف، اوہناں نہیں مصر نوں اپنے خاندان تے مال ڈنگراں لئی بوہت پسندیدہ پایا۔ بغیر کسے ٹک توں، بغیر کسے بے چینی توں اوہناں نہیں اینوں چھڈن دی کوئی وجہ نہ پائی تے اوہ پچھاں اوہتھے ائی ٹرگے جتھوں آئے سن۔ پر ہن، چار سو ورہیاں بعد، ایہہ اوہناں دے اوہتھوں نکلن دا ویلا سی۔ کیوں خدا انوں ایناں خوشحال لوکاں نوں مصروچوں کڈھنا تے واہیں وعدے کیتا جاوے لے ملک وچ لیا یا یاں؟

خروج دی کتاب ایہہ واضح کر دے ہوئے شروع کر دی اے کہ۔ ایہہ اک نواں دیہاڑا سی۔ ساری نسل نوں جیہڑی کنعان وچوں قحط دی وجہ نال جہنیں اوہناں نوں ماردینا سی نکل کے مصروچ رہن لئی آئی سی۔ جیوں خدا نہیں وعدہ کیتا سی، اوہنے اوہناں دی نسل نوں اک وڈھی قوم بنانا سی۔ ہن اک نویں بادشاہ نہیں اختیار سنبھالنا سی، اوہ اک جیہڑا یوسف نوں نہیں جاندا سی۔ ایہہ اے جتھوں کہانی شروع ہندی اے۔

اسائنمنٹ: پڑھو خروج 1 : 1-14

مشق:

- 1- اسیں ایس نویں بادشاہ دے بارے چہ کیہ جانندے ہاں (8 آیت)۔
  - 2- آیت 9 وچ اوہدی کیہ فکر سی؟
  - 3- کیوں اسرائیل دی وڈھی ہوئی آبادی اوہدے لئی فکر دی گل سی (10 آیت)؟
  - 4- مصریاں نوں اسرائیلیاں نال "چالاک" نال پیس آوناسی (10 آیت)۔ ایس نویں فرعون نہیں کیہ فیصلہ کیتا (11 آیت)؟
- الف: _____
- ب: _____
- ج: _____
- 5- فرعون نہیں سوچیا کہ جے لوکاں توں زبردستی کم کروائے تے فیر آبادی اپنی چھیتی نہیں ودھے گی۔ شیواں نہیں منصوبے دے مطابق کم نہ کیا۔ ایہدی بجائے، 12 آیت سانوں کیہ دسدی اے؟
- _____
- 6- نتیجے دے طور تے، اسرائیلی مصریاں توں ڈرے ہوئے سن۔ مصریاں دا ظالمانہ تے سخت رویہ سنگدل سلوک والا بنیا۔ غور کرو اکھر سنگدل نوں 13 تے 14 آیتاں وچ دوواری ورتیا گیا اے۔ ہن فرعون نہیں اوہناں نوں کیہ کرن لئی آکھیا (14 آیت)؟
- الف: _____
- ب: _____

اساتختنت: پڑھو خروج 1: 15-22

1- ایہہ تلغ حیاتیاں جیہڑیاں اوس سخت کم تے ظالمانہ رویے نال سی ایہہ بالکل اوہ نہیں سن جہناں نوں فرعون نیں اسرائیلیاں اُتے لاگو کرن دافصلہ کیتا سی۔ 15-22 آیتاں اُتے غور کرو۔ اوہ ہور کیہ کردالے؟

الف۔ عبرانی دایاں دے نال _____ تے _____

ب۔ اوہنے اوہناں نوں کیہ آکھیا (16 آیت)؟ _____

ج۔ سانوں ایناں دایاں دے بارے کیہ دسیا گیا (17 آیت)؟ _____

د۔ فرعون نیں اوہناں نوں اپنے سامنے لیانداتے اوہناں توں اوہناں دی نافرمانی دے عملوں بارے سوال کیتا۔ اوہناں دا جواب کیہ سی (19 آیت)؟

2- کیوں جے اوہ فرعون توں ودھ کے خدا توں ڈردیاں سن، خدا نیں اوہناں دے نال کیوں دا سلوک کیتا (20-21 آیتاں) خدا دا بیچ کرن دا کیہ مقصد سی؟

الف: _____

ب: _____

ج: _____

3- پرفرعون نیں آرام کرن توں انکار کیتا۔ اوہدے لوکاں لئی اوہدا کیہ فرمان سی (22 آیت)؟

حصہ 2

غور و فکر کرنا: خروج 1 وچ ایناں کجھ آیتاں نوں اوس ڈرامے لئی اسٹیج تیار کرنا سی جہنوں دونوں مصریاں تے اسرائیلیاں لئی تاریخ نوں بدل کے رکھ دیتا سی۔ سفرہ تے فوعدہ نیں آکھیا، "نہیں!" اوہ فرعون اگے کھلوتیاں سن خدا دا در اوہناں نوں بادشاہ دے خلاف نافرمانی کرن دا سبب بنیا۔ بیچ کرنا کوئی سوکھا کم نہیں سی۔ اینوں خیال کرن لی تھوڑا ویلا لوو کیہ ہندا اے۔ جے ایہہ تہاڈی گردن اُتے ہووے جو کہ اوس ویلے اوہناں اُتے سی۔ ایہہ عورتاں روحانی طور تے جبار سن! اوہناں دا کم بالاں نوں جنم دیون وچ مدد کرنا سی، اوہناں نوں مارنا نہیں سی۔ اوہناں نوں ایناں عبرانی ماں بیو نال بغاوت نہیں کرنی سی تے ایس ظالم کم وچ بادشاہ دا ساتھ نہیں دینا سی۔

درخواست: اسیں ایہہ سوال کر سکدے ہاں کہ آیا کہ سفرہ تے فوعدہ لئی بادشاہ واسطے ایہہ دھوکہ دیون دا عمل ٹھیک سی یاں نہیں۔ اوہناں نیں اوہنوں یقین دلا یا کہ اوہ ویلے سرہال نوں جنوانہ سکیاں۔

1- کدوں بیچ نہ یوں دی اجازت ہے؟ کیہ انتھے کوئی اجسیا ویلا سی؟ _____

2- سفرہ تے فوعدہ لئی، بندے دی بجائے خدا دی فرمانبرداری کرن دافصلہ سی۔ کیہ تسی کدی اپنے آپ نوں اجسی حالت وچ پایا جیدے وچ تسی کسے حکم دے خلاف گئے ہوو کیوں جے تہاڈا یقین سی کہ ایہہ تہاڈے تے خدا تے اوہدی راستبازی وچ پائے جاون والے رشتے نوں خراب کردیوے گا؟ _____

الف۔ کون ایہدے وچ شامل سی _____

ب۔ اوس فرمان دی ارادہ رکھدے ہوئے نافرمانی کرن دے عمل دا کیہ نتیجہ نکلیا؟ _____

ج۔ کیہ انتھے کوئی تخلیقی حل سی یاں ہو سکدا سی جہنوں تہاڈی خدا لئی فرمانبرداری نوں بے عزت کرنا سی نالی اوس حکم لئی ارادہ رکھدے ہوئے نافرمانی دا کم کرنا سی؟ _____

3- کچھ لوگ اپنے جان بوجھ کے عمداً دی وجہ نال شدید نتیجیاں نوں پوگ چکے نیں۔ کچھ اپنیاں نوکریاں، بڑھتے شہرت نوں گنواہ چکے نیں۔ اوہناں دی نیک نامی خراب ہو چکی اے، ایہہ بوہت نیکے دکھالی دیندے نیں جدوں کوئی اک ایہہ خیال کر دالے کہ لوکاں میں پورے جب وچ اینوں پو گیا کیوں جے اوہناں میں "انسان دی بجائے خدا دی تابعداری کرن نوں پھنیا"۔ کچھ ظلم نوں برداشت کردے نیں تے ایتھوں تک کہ کچھ اپنیاں جیاتیوں نوں گنواہ بیٹھدے نیں کیوں جے اوہناں میں یسوع مسیح لئی دعویٰ کرن دا اعلان کیتا ہندا اے۔

الف۔ " بندے دی بجائے خدا دی تابعداری " لئی میں ایس چیلنج ہارے کتناں سنجیدہ ہاں؟

ب۔ کدوں میں سچ بولن، ذمہ داری والے عمل، مترے ضمیر رکھن تے ثابت قدمی نال عمل کرن وچ اوکھل نوں پاندا ہاں؟
ج۔ کیہ میں دو جیاں دے ڈرن نال اپنے آپ نوں نامید کر داہاں تے اوہناں نتیجیاں توں ودھ کے جسناں وچ میں خدا توں ڈردا ہاں؟ کیہ میں دو جیاں نوں نبواں کیتا؟ ایس پریشانی تے شرمندگی دے احساساں نال میں کیہ کر اں؟

اسیں کدی ایہہ یقین کرن دی جرات نہیں کر دے کہ اسیں نامیدی نال چھڈے گئے ہاں، ایتھوں تک کہ اوہناں ویلیاں وچوں جدوں سانوں دریا جاندا اسی۔ خدا قادر اے۔ اوہ اپیار سانوں اُٹھاں چکدا اے تے سانوں آس دیندا اے۔ اوہ سانوں معاف کر دالے تے سانوں اوکھے ویلیاں اگے فیر کھڑا ہون لئی مضبوط کر دالے۔

یادگاری لئی : انیسویں : 6، 10-11، 13-14 سانوں فیرضمانت دیندی اے کہ خدا دی طاقت ساڈی بندگی اے جیوں کہ اوہدی قادرِ مطلق طاقت یسوع وچ ساڈی بندگی اے۔ " مضبوط بنو " قائم رہو ! " ایناں آیتاں نوں انڈکس کارڈ اُتے لکھو تے ایناں نوں یاد کر دے ہونے مزے لٹو جدوں لئی اپنے آپ نوں بندے دی بجائے خدا دی فرمانبرداری کرن لئی جان دے ہونے عمل کرن دے اگلے موقعے، فیصلے تے سدھر نوں رکھ دے او۔

دعا: اے خدا، میں سفر ہونے فوج ہارے پڑھیا تے محسوس کیتا کہ اوہناں دے کم وچ تیری طاقت اوہ ای طاقت اے جیہڑی میرے کم کرن وچ اے۔ مینوں اپنے اتے انحصار کرن دے قابل بنا تے درست شے آکھن تے کرن دے قابل بنا۔ ایناں لوکاں میں تیرے اتے ایمان رکھیا۔ اوہ تیرے محبت وچ رہے تے اوہناں میں تیرے لئی فرمانبرداری نال جواب دتا۔ میں وی تیرے اتے ایمان رکھدا ہاں تے اچھی جاتی گزارنا چاہندا ہاں جیہڑی تیرے اتے میرے بھروسے دا پڑھاواں ہووے۔

حصہ 3

تعارف: تبدیلی واقع ہوون دی لوڑ سی۔ جے اسرائیلیاں نوں ملک دے سامان نوں لے کے جانا سی جیہذا خدا نہیں ابراہام دے نال وعدہ کیتا سی، فیر لوکاں نوں مصر توں باہر کڈھن دی لوڑ سی۔ پر، ہر شے نوں بوہت چنگی طراں ہونا سی۔ تے، شیواں چنگی طراں ہندیاں رہیاں جد تک کہ اسرائیلی مصر دے ملک وچ اک وڈھی قوم بن لئی ہو راکاں نہ دھے تے نوں فرعون جیہڑا یوسف ہارے نہیں جاندا اسی اوہنے اپنی حکومت سنبھالی تے اوہ اسرائیلیاں توں ڈریا۔

اوس تحریک دے واقع ہوون وچ لوکاں نوں اوہناں حالات وچ جسناں وچ اوہ رہندے سن اوہناں ہارے ناخوش ہوون دی لوڑ سی۔ ایس خاص ویلے تے، نوں بادشاہ نہیں اسرائیلیاں دے نال سختی ورتن دا فیصلہ کیتا، اوہنے غلاماں دے مالکاں نوں اوہناں اتے مقرر کیتا کہ اوہ اوہناں توں سخت محنت کرااں۔ مصریاں میں اسرائیلیاں نوں ڈرایا تے اوہناں نے بے رحمی دے نال سلوک کیتا ایتھوں تک کہ عبرانی منڈیاں نوں دریائے نیل وچ سٹن جاوون تک گئے۔ ایہہ فرمان، بغیر کسے شک توں، اوس رون چلاوون نوں ودھاندا اے جسوں پورے ملک وچ سُنیا جاسکدا اسی۔

خروج 2 وچ سانوں ایس تاریخی ڈرامے دے اہم کرداراں دے ہارے تعارف کرایا جاوے گا۔ ایناں سارے کرداراں میں بے چینی دا کردار ادا کیتا جیدے واقع ہوون دی لوڑ سی جدوں یسوع نہیں اپنے لوکاں نوں واپس اوس دودھ تے شہد دے ملک، کنعان دی دھرتی وچ جاوون لئی تیار کیتا سی۔

اسائنمنٹ: پڑھو خروج 2- جدوں تسی ایس باب دی پڑھائی کر دے اوتے اپنی نوٹ بک اُتے ایناں بندیاں دے ناں لکھو۔

مشق: ایہہ کردار کیہڑے نیں؟ ایس اک خاص اسرائیلی خاندان اُتے چاتی پاوندے ہوئے 1 آیت توں شروع کر دے ہاں جیہڑے لاوی دے قبیلے دی نسل وچوں سن۔ جیویں کہ تسی یاد کر دے او، لاوی یثقوب تے لیاہ دا تہا پترسی (پیدا کش 30 : 34)۔

1- خروج 2 : 1 وچ سانوں دسیا گیا اے کہ اک بندہ اک بڑی نال ویاہ کر دالے، اوہ حاملہ ہندی اے تے اک پتر نوں جنم دیندی اے۔ ایہتھے کجھ وی انوکھائی اے۔ گنتی 26 : 59 نوں کر اس ریفرنس لئی ورتو:

الف۔ بیو داناں کیہ سی؟

ب۔ ماں داناں کیہ سی؟

2- کوئی مدد نہیں کر سکد پر حیران ہو سکد اے کہ جے ہاں اپنے حاملہ ہوون دے ویلے آس لائی بیٹھی سی کہ اوہدی ساری آس توں ودھ کے ہاں یاں جو اک جیہڑا اوہدے پیٹ وچ سی کڑی ہو سکدی سی۔ پر اوہنے پتر نوں پیدا کیا۔ مایو سی تے ڈرنوں و نڈن دے باوجود اوہنے پتر نوں جنم دتا، ماں کیہ ویکھدی اے جدوں اوہ 2 آیت وچ اپنے پتر موسیٰ اُتے چاتی پاوندی اے؟

3- بوہت سارے مسینیاں لئی پوکھد ہاں نوں کُن دے قابل سی، اوہ اوہنوں دریائے نیل وچ روڑھنا نہیں چاہندی سی، اوہنے کیہہ کیتا جدوں اوہ اوہنوں ہور کُنہ سکئی؟

4- کیہہ تہانوں اک ہو رو واقع یاد اے جدوں عصانوں ورتیا گیا سی؟ پیدا کش 6 : 14 دے کر اس ریفرنس دی جانچ کرو! تسی ایناں دونوں پانی دیاں چشیاں دے مقصد وچ کیہڑی برابری نوں ویکھدے او؟

5- خروج 2 : 4 وچ سانوں دسیا گیا اے کہ اوہدی بہن دور کھلوتی سی ایہہ ویکھن لئی کہ اوہدے نال کیہہ ہندا اے۔ گنتی 26 : 59 دے مطابق اوہدی بہن دا کیہہ ناں اے؟

6- آیت 5 وچ سانوں دسیا گیا اے کہ فرعون دی دھی تے اوہدیاں لونڈیاں بیٹھیاں دریائے نیل وچ نہاؤن لئی لگتیاں۔ اوہنے ٹوکری نوں ویکھیا، اگے کیہہ واقع ہو یا؟

7- عبرانی ہاں نوں لہجہ توں بعد، ہاں دی بہن مریم فرعون دی دھی کول اپڑی۔ مریم نہیں آیت 7 وچ کس بڑی نوں لیاؤن دی پیش کش کیتی؟

غور و فکر:

1- لندا مریم گئی تے اوہنے پوکھد نوں لہجیا تے ایہج ماں نہیں فرعون دی دھی توں اپنے ہاں نوں واپس لے لیا۔ اک لمحے لئی ایہدے بارے سوچو۔۔۔

الف۔ ایہہ کیویں ہووے گا کہ جے تہانوں اوس ڈرتوں بغیر تہا ڈا ہال تہانوں واپس دے دتا جاوے جسوں دریائے نیل وچ سُٹیا گیا سی کیوں جے اوہ تہا ڈی نسل سی پر ہن اوہدار شنتہ تے اوہدی حفاظت فرعون دی دھی ولوں ہوئی۔

ب۔ ایس پکی طراں نہیں جانندے پر ایہد اندازہ لگایا جاندا اے کہ جو اک پوکھد دے نال رہیا جد تک اوہ چار توں چھ ورھیاں دی عمر وچ نہیں اپڑ گیا۔ ایس ماں دی اپنے پتر اُتے اثر نوں سوچو جدوں اوہنے اوہدی پرورش کیتی سی، جسے اوہدی کچی عمر وچ اوہنوں فرعون دے گھرانے دے حیاتی دے طور طریقے سکھائے۔ اپنی نوٹ بک وچ ایناں شیواں نوں لکھو جنہاں نوں تسی اسرائیلی ماں دے طور تے ہاں نوں سکھانا چاہو گے۔

2- آیت 2 وچ ایس ویکھدے ہاں کہ پوکھد نہیں اپنے جواب دی ویکھ بھال کیتی تے اوہنوں "چنگے پچے" دے طور تے ویکھیا۔ تسی کیہہ سوچدے او جو اوہنے اوہدے بارے غور کیتا؟ کیہہ اوہنوں کسے فرق شے اُتے غور کرنا سی اوہدی بجائے جیہڑا کہ اک دو جی ماں نوں غور کرنا سی جدوں اوہ اپنے جواب اُتے غور کر دے نیں؟ عمرانیوں 11 : 23 نوں ویکھو۔

3- جے تسی ماں بچو، کیہ تسی اپنے ہال اُتے ڈرتے حیرانی نال اوہدی چنگا ہال ہوون دے طور تے پچھان کر دے ہوئے غور کرن لئی ویلا لے چکے او؟ یاں، تہاڈیاں اکھاں گردن مال بھر چکیا نیں تے تسی اوہدی پچھان کرن دی کوشش کیتی ہووے کہ اوہ چنگا ہال بنے۔ تسی کدے اُتے غور کیتا؟

4- تے تہاڈے بارے چہ کیہ اے؟ کیہ تسی اپنے آپ اُتے غور کر چکے اوتے خالق دیاں اکھاں دے بارے خیال کر چکے او کہ تسی اک چنگے ہال او؟ کیہ تسی اوہنوں اپنے لئی شیخ آکھدے ہوئے سُن سکدے او کہ جدوں اوہ تہاڈے مونہہ نوں اپنے ہتھوں وچ لیند اے تے تہاڈیاں اکھاں وچ ویکھد اے، " میں چنگا کم کیتا جدوں میں تینوں بنایا!" کیہ تسی اوہدی خوشی دا اندازہ لگا سکدے او۔ اوہدے اطمینان نوں، اوہدی پسندیدگی نوں اوہدے لئی جو تسی اوہدوں اوہنے تہا نوں پیدا کیتا؟

5- صفحہ 3 : 17 سانوں یاد دلائی اے کہ اوہ تہاڈے وچ بڑی شادمانی نوں پاند اے تے اوہ شیخ کرے گا

الف۔ _____ تہاڈے وچ _____

ب۔ اوہ کرے گا _____ اپنے نال _____ تے،

ج۔ اوہ کرے گا _____ اُچی آواز نال تہاڈے لئی _____ !

ذرا خیال کرو!

وہا: اے باپ، جیویں کہ میں اج اپنے آئے دوالے ویکھد ہاں تے اپنی حیاتی وچ فرق فرق لوکاں، اُستادوں، اپنی بیوی، ملازماں، نال کم کرن والیاں، حکومتی عہدیاں والیاں، کمیونٹی دے خادماں دا سامنا کردا ہاں، مینوں اوہناں اُتے غور کرن تے اوہناں نوں " چنگے ہال " دے طور تے ویکھن دے قابل بنا۔ جدوں میں شیشے وچ اپنے آپ اُتے غور کردا ہاں تے اپنے آپ نوں گھٹ رتے والا کرنا شروع کردا ہاں تے اپنی غلطیاں نوں ویکھد ہاں، مینوں یاد دلا کہ تُوں میرے وچ بڑی خوشی پاؤندا ایں تے مینوں اک چنگے ہال دے طور تے ویکھد ایں، تُوں مینوں چنگا ہال بنایا۔ تُوں مینوں اپنا بنایا۔ خوشی تے شکرانے نال میں تیری وڈیائی کردا ہاں کیوں میں ڈرتے شاندار طور تے بنایا گیا۔

حصہ 4

مشق: یو کہدے منصوبے نیں کم کیتا۔ اوہدا پتر محفوظ سی تے واپس گھر چہ اوہدے ہتھوں وچ ہی جد تک کہ اوہ وڈھانہ ہو گیا۔ فیر اوہ ویلا آیا جدوں اوہ ہال نوں فرعون دی دھی کول لیا تے اوہ اوہدا پتر بنایا۔

1- آیت 10 وچ سانوں پہلوں دیا گیا اے کہ ہال نوں اوہداناں دتا گیا۔ فرعون دی دھی بن ایس ہال داد عوی کر دی اے۔ اوہ اوہداناں رکھدی اے۔ اوہداناں _____ اے۔ اوہدے نال دا کیہ مطلب اے؟ _____

2- موسیٰ اک عبرانی سے جبہڑا مصری گھر وچ جوان ہو یا سی تے اوہ کسے پُرانے گھر وچ نہیں ہو یا سی۔ اوہ خود فرعون دے صحن وچ جوان ہو یا سی۔ اسیں ایہدا خیال کر سکدے ہاں کہ اوہ ایہدی مکمل پچھان نال جوان ہو یا سی اوہ اک عبرانی سی۔ نو جوان ہوون دے طور تے اسیں سکھدے ہاں کہ ایس سخت محنت توں چنگی طراں واقف سی جسوں عبرانی لوک برداشت کر رہے سن۔ اک دیہاڑے کیہ واقعہ ہو یا جدوں اوہ اپنے لوکاں نوں ویکھد رہیا سی (11-14 آیتاں)۔

3- اوہدے ایس عمل دے کیہ نتیجے نکلے؟ _____

4- اوہ ڈر گیا کہ فرعون اوہنوں عبرانی دی حفاظت کرن وچ مصری نوں مار سٹن لئی اوہدی قتل کرے گا، فیر موسیٰ کیہ کیتا؟ (15 آیت)

5- آیت 15 اینوں بوہت سادہ طراں آکھدی اے: اوہ نسیا، تے مدیان وچ رہن لئی چلا گیا، تے اک کھوہ تے جا بیٹھا۔۔۔ بن، اسیں چھیتی نال ایناں تن عملاں دا خیال کرن دی جرات نہیں کردے۔

الف- " موسیٰ فرعون توں دور نسیا۔ " فرعون لئی موسیٰ کون سی؟ کیہ اوہ ایس بندے نال اوہنوں اپنے پوتے دے طور تے سلوک کیتے جاو نال پرورش پائی سی؟ اوہ دا خیال کرو کہ دادے نال گھروچ پرورش پاتا کیوں دا اے جیہڑا کہ پورے ملک مصر وچ بوہت طاقتور بندہ سی۔ ایہہ جاننا کیوں داہو دے گا کہ ایہہ اوہ ای بندہ اے جیہڑا بن اوہنوں مارن دی کوشش کر رہیا سی؟

ب- "۔۔۔ تے اوہ مدیان دے ملک وچ رہیا۔۔۔ " نقشہ رو توجیہڑا خراج تے کھتاں دی فتح دے ویلے اوس ملک دی تصویر نوں سامنے لیاندا اے۔ مدیان دی تھا۔ مصر دے دریائے نیل، جشن دی دھرتی تے ریسی دے ملک نوں دیکھو۔ ایہہ تہاں اوہ عام تھاں دیوے گا جتھوں موسیٰ نہیں مدیاں ول سفر کیتا سی۔ فیہ اوہ نیل دے جنوب ول گیا، جیہڑا بحر قلزم دے مغرب توں مشرق ول اے۔ سینا دے جزیرے وچ جنوب ول جانا جاری رکھو۔ مشرق ول سفر کرو تے بحر قلزم دے جنوبی سمندر ول۔ مشرق وچ ایہہ دھرتی مدیان اے۔ ایہتھے مدیان جاو نال سوکھارہ نہیں سی۔ بوہت چوکھا بندھ سی۔ کوہ سینا نہیں مصر نوں بوہت لما بناتا تے ختم نہ ہوون والا صحرا سی۔ ایہدے وچ اوہنوں فرعون دے قہر توں بچن لئی کناں چوکھا سفر کرن دی لوڑ سی کہ اوہ اپنے آپ نوں حفاظت وچ محسوس کر دا؟ سانوں ایہہ نہیں دسیا گیا کہ اوہنے مدیان دا چناؤ کیوں کیتا۔ کسی کیہ سوچو گے کہ اوہنے ایہدا انتخاب کیتا؟

ج- " اوہ اک کھوہ تے جا بیٹھا " اسیں ایس کھوہ نوں ریگستان وچ ہری بھری تھاں دے طور تے خیال کر سکدے ہاں۔ ایہہ اوہ تھاں سی جتھے گڈریے اپنے غلے نوں پانی پلاو نال لیاندا اے۔ کیوں جے ایہہ کھوہ اوہتھے اوس علاقے نوں پانی مہیا کر دا سی ایس پاروں ایہہ لوکاں دے اکٹھے ہوون تے جانکاری نوں دندن دی تھاں سی۔ کہانی کھوہ توں اگاں جاری رہندی اے جتھے موسیٰ اپنے لے تے اوکھے سفر توں تازہ دم ہندا اے۔

6- کیہ واقع ہندا اے جدوں موسیٰ اوہتھے کھوہ تے سی (خروج 2: 16-17)؟

الف- پانی بھرن کون آوندا اے؟
 ب- اوہناں دا بیو کون سی؟
 ج- اوہ پانی کیوں بھر رہے سن؟
 د- 17 آیت وچ کیہ ہندا اے؟
 ر- موسیٰ میں کیہ کیتا؟

7- بہناں معمول توہنت کے چھیتی گھر پر ت آوندیاں نہیں۔ ایہدے اوہناں دے بیور عوائل لئی بڑے سوال کھڑے کردتے۔ اوہناں نہیں اوس نوں اوہ سب کجھ دسیا جو واقع ہو یا سی، کہ موسیٰ نہیں اوہناں نوں بچا پاتے فیہ بھیداں نوں پانی پلا یا۔ رعوایل ایس بندے نوں ملن دا خواہاں ہو یا! سارے سوالاں اُتے غور کرو۔ اسیں خیال کر سکدے ہاں کہ ایہتھے بوہت سارے آون والے نہیں سی جیہڑے کھوہ اُتے آئے سن ایس لئی موسیٰ کی ملاقات ایک خوشی والی برکت سی۔ اسیں یقین کر سکدے ہاں کہ ست دھیاں نال ایہہ بیوا ایس نوجوان نال ملن دا خواہش مند سی۔ موسیٰ نہیں رعوایل دی مہمان نوازی نوں قبول کیتا۔ اسیں مزید 21-22 آیتاں وچ کیہ سکھدے ہاں؟

الف- اوہدی بیوی داناں کیہ سی؟
 ب- اوہدے پتر داناں تے معنی کیہ سی؟
 ج- لہذا، موسیٰ مدیان وچ چرواہے دے طور تے روہے رہیا (اعمال 7: 30)
 8- ایسے دوران پچھاں مصر وچ۔۔۔ اسیں خروج 2: 23 وچ کیہ سکھدے ہاں؟
 الف- مصر دے ایس بادشاہ فرعون نال کیہ ہندا اے؟ موسیٰ دے دادے نال؟
 ب- اسرا ئیلیاں نال کیہ رو نما ہو رہیا سی؟

اسیں خدا بارے کیے سکھدے ہاں (خروج: 24-25):

تے خدا _____ اوہناں دی فریاد کرن والا،

تے خدا _____ اوہدا عہد۔

خدا _____ اسرائیل دے لوکاں

تے خدا _____

1- خدا دے ایٹاں چار کماں دے چان وچ، جیہڑے خدا نوں بیان کرن لئی جہناں نوں تسی اوہنوں جانن لئی خیال کردے او۔ کیہ تسی یقین رکھدے او کہ خدا تہاڈی فریاد، دکھ تے اذیت نوں سنندا اے۔ کیہ تسی ایمان رکھدے او کہ اوہ اپنے و عدیاں نوں یاد رکھدے جہناں نوں اوہ تہاڈے نال، ہنھ چکلیا اے؟ کیہ تسی جانندے او کہ اوہ تہاڈے اُتے نظر رکھدے تے تہاڈے موجودہ حال نوں ویکھدے۔ تہاڈی ویکھدے اے جدوں تسی آوندے تے جانندے او، تے اوہ تہاڈیاں عادتیاں تے نمونیاں توں چنگی طراں واقف ہندے اے؟ کیہ تسی ایہہ جانندے ہوئے حیاتی گزاردے او کہ اوہ تہاڈے بارے فکر مند اے، ایہہ کہ اوہ تہاڈے قصور، ہتھ کھین تے ٹٹے ہوئے رشتے دے احساس بارے پرواہ کردے؟ تہاڈے دعا نال بھرے خیال کیہ نیں؟ _____

2- ایہہ جاننا تہاڈی حیاتی وچ کیہ فرق پیدا کردے تے ایہہ یقین کرنا کہ خدا، ساڈا خالق تہاڈی فریاد سنندا اے، اپنے عہد دے وعدے نوں یاد رکھدے اے، تے اپنے پتر دے طور تے تہاڈی ویکھدا اے، تے اوہ تہاڈے بارے فکر کردے؟ _____

دعا: اپنے لفظاں وچ خدا باپ نال گل کرو جیہڑا سنندا تے یاد رکھدے اے تے تہاڈیاں ساریاں راہواں بارے فکر مند اے۔ _____

_____

_____

_____

تعارف: کوئی ایہہ سمجھ رکھدا اے کہ ہر شے اپنی تھاں اُتے ہو رہی اے۔ کردار اں دی پچھان کیتی جا چکی اے۔ اسرائیلی مطمئن نہیں۔ اوہ اپنیاں حالتاں دے بارے بڑی بے چینی نال فریاد تے ماتم کر رہے نہیں تے کسے فرق شے لئی تیار نہیں۔ اوہ اپنی خلاصی لئی خدا دے سامنے گڑ گڑائے۔ اوہنے اوہناں دی فریاد نوں سُنیا، تے اوہناں دے ڈکھ جرن دے رون نوں سُنیا۔ تے، خدا نئیں اپنے وعدے نوں یاد کیتا، اوہنے بڑی فکر نال اپنے جُنے ہوئے لوکاں اُتے نظر کیتی، اوہر حم نال اگاں ودھ چکیا سی، ایہہ عمل کرن دا ویلا اے۔

غور کرنا: اسیں حیران ہو سکدے ہاں کہ کیوں خدا نئیں ایہدے وچ پیر نہ رکھیاتے اسرائیلیاں نوں چھیتی نال اوہناں دی قید وچوں رہائی لئی اپنی طاقت نوں نہ ورتیا۔ کیوں چھیتی نال بچا ونہ ہو یا؟

1- جے اوہنے اوہناں دے رون نوں سُنیا تے اوہناں دی حالت نوں دیکھیاتے اوہنے جادو والی شے کرن نوں نہ پھنسیا یاں ہر شے نوں چنگا بناون لئی جادو والے لفظ نئیں آکھے؟ کیہ ایہہ اوہدے ایچ کرن دی سمجھ دسد اے؟ مثال دے طور تے، ماں بیو تے بال دے تعلق نوں سوچو۔ کیہ بال نوں بے سکونی یاں اوکھیاں حالتاں توں بچا ونا ضروری طور تے ٹھیک شے اے؟ اک بال ایچ دے عمل وچ کبڑے سبق سکھن تے سمجھ وچ ناکام ہندا اے؟ اوہ کبڑیاں شیواں نئیں جیہڑا سناون فرق فرق ویلیاں وچ سکھائیاں جانیاں نئیں؟ اوہ کبڑیاں مثالاں ہو سکدیاں نئیں جہناں وچ کردار نوں قائم کیتا گیا اے؟

2- اسرائیلی چلائے تے خدا نئیں اوہناں دے رون نوں سُنیا۔ خدا نئیں ابراہام نوں پیدا کئیں 15 : 13 وچ اوہدی نسل نال کیہ رونما ہون بارے دسیا؟ اوہناں نوں کتیاں چر قید وچ رہتا سی؟ یاد کرو کہ بوہت ساریاں نسلاں لنگ گئیاں سن جیہڑیاں یعقوب تے اوہدے باراں پُتر اں ویلے سن۔ خدا نال ڈوہنگا تعلق بالکل اونچ ای بیان نئیں کیتا گیا سی جیویں اوہناں دے بیو داوے نال سی۔ خدا دے اوہدے لوکاں دے وچکائے تعلق نوں قائم کرن دی لوڑ سی۔ اوہنوں اوہناں نوں جانن دی لوڑ سی، کہ اوہ کون سی، تے اوہ اوہناں توں کیہ اُمید رکھدا سی۔ اوہنوں اوہناں دے خدا نال وعدہ کرنا سی تے اپنے لوکاں نوں دسنا سی کہ اوہناں نوں سکھن دی لوڑ سی کہ ایہدے تعلق توں کیہ مراد اے۔ اوہناں نوں اوہدے نال اوس وفاداری نوں سکھن دی لوڑ سی۔ اوہناں نوں فرمانبرداری نوں وی سکھن دی لوڑ سی۔ ہور کبڑیاں شیواں سن جہناں نوں واقع ہوون دی لوڑ سی؟

3- اوہ کبڑیاں شیواں سن جہناں نوں خدا نوں اسرائیلیاں لئی تیار کرنیاں سن جیہڑیاں اوہناں نوں کعتان دی دھرتی وچ واپس لیاون دے قابل بناوناں سی تے اوس ملک دے مال و دولت نوں رکھن دے بارے چہ سن؟

4- اوہناں نوں اوس ملک وچ رہن والیاں لئی خطرے دے طور تے، اک حفا ظلمی معاشرہ بناون لئی کس شے نوں حاصل کرنا سی؟ اوہناں نوں سفر لئی مضبوط بنن دی لوڑ سی تے اوہناں ساریاں لئی جو اوہناں دے سامنے سی جدوں اوہناں نوں کعتان وچ جانا سی۔

دعا:

میں کئی واری سوکھی راہ اُتے ٹرنا چاہندا ہاں۔ میں نظم و ضبط تے بے قراری نوں دھوکہ دیون دی کوشش کردا ہاں۔ اوکھے ویلیاں وچ اپنی بے چینی دے نتیجے وچ میں اوس سب کجھ نوں کھو دیندا ہاں جو توں میرے وچ کر رہیا ہندا ایں۔ میں تیرے توں چاہندا ہاں کہ تُوں میرے وچ اپنا کردار قائم کریں، مینوں اوس کردار نوں سمجھن تے قبول کرن دے قابل بنا جیہڑا میرے وچ رو نما نہیں ہندا جدوں شیواں بوہت سوکھیاں ہندیاں نیں جدوں مینوں تیرے ول جاؤن لئی مجبور کیتا جاندا تے جدوں مینوں میری حیاتی وچ تیری وفادار حضوری لئی توجہ کرن لئی آکھیا جاندا اے۔ ایس سب توں ودھ کے، اے خداوند خدا، مینوں سمجھن لئی سکھا کہ تیرے نال میرا رشتہ سب توں اہم اے۔ کہ میں اوس نوں برداشت کراں جو کجھ وی بھروسہ کرن وچ واقع ہندا اے جسوں تُوں میری بھلائی تے دو جیاں لئی چنگا بناؤن لئی ورتیں گا۔

سبق دو جا

خدا دا اوہنوں بُلا وا

خروج 3:4 میں ہاں جو ہاں

سبق نمبر دوی نظر ثانی

	نظر ثانی
17	تعارف
18	سبق 2: خروج 3-4
19	بلدی ہوئی جھاڑی
20	خدا دے بلاوے دا چیلنج
22	ہر شے نوں جانن والا خدا
24	بے دل راہنما
25	واپس مصروف سفر

تعارف

پہلا سبق ایناں اکھراں، " خدا میں سُنبیا۔۔۔ یاد کیتا۔۔۔ ویکھیا،۔۔۔ تے خدا جاندا سی۔ اوہنے اوہناں چلاون نوں سُنبیا۔ اوہنے اپنے وعدے نوں یاد کیتا، اوہ وعدہ جیہڑا اوہنے ابراہام، اسحاق تے یعقوب نال بنھیا سی۔ اوہنے ویکھیا تے اپنے لوکاں دے رُکھانوں سمجھیا۔ ایناں سارے ورھیاں وچ خدا بوہت دور ہندا دکھائی دتا تے اپنے لوکاں توں پرے رہیا، پر اوہ جاندا سی کہ تے اوہ فکر مند سی۔ ہن، رات ویلے، اوہ کم کرن لئی تیار سی!

خدا موسیٰ نوں کتھوں لبھندا اے؟ خدا اوہندا سامنا کرن لئی کیہڑے طریقیاں نوں ورت دا اے؟ کیہ تُوں کدی سوچیا کہ حیاتی دے فیصلے سوکھے ہوون گے جے تُوں خدا نوں اپنے نال گل کر دے سُنبیا اے؟ خدا دے منصوبے لئی موسیٰ دے جواب نوں سکھوتے جیدا اوہ اوہدے کرن لئی انتخاب کر چکیا اے۔ خدا دے کردار وچ توں بصیرتاں نوں دریافت کرو۔ خدا اولوں حیاتی دے معنی نوں سکھو۔ وڈھی تصویر لئی، کمیونٹی دی حیاتی لئی خدا دے فکر نال لڑائی کرو۔

خدا اپنے وعدے (عہد) نوں پورا کرن دا احاطہ کر چکیا سی۔ موسیٰ ایس کم لئی خدا دا بندہ سی۔ موسیٰ اوہدا پُنبیا ہو یا راہنما سی۔ اوہد بارے دھیان نال سُنبو جسنے موسیٰ نوں ایس مقام دے قابل بنایا؟ کتنے ناممکن نوں ممکن بناو ناسی؟

کہانی دا جوہر خدا دے راہنمائے آرام (انحصار) نہیں کردا بلکہ اوہدے اُتے جیدی اوہدرا راہنما پیروی کرے گا۔ راہنما پیروی کر دے نہیں۔ موسیٰ نوں پیروی کرن لئی سدیا گیا۔ کہانی وچ داخل ہو تے ویکھو جیویں موسیٰ اوس میں ہاں دی خدمت کر دے ہوئے پیروی کر رہیا اے۔

حصہ 1

تعارف: بوہت سارے لوک موسیٰ تے بلدی ہوئی جھاڑی دی کہانی نوں سُن چکے نیں۔ ایس کہانی نوں مکمل طور تے پڑھن لئی ویلا کڈھو۔ سینا دا جزیرہ، کوہ سینا، تے مدیاں نوں ویکھو۔ جیویں تسی اپنی پڑھائی نوں جاری رکھدے او تے اپنی نوٹ بک وچ اپنے سوالاں تے مشاہدیاں دی نشاندہی کرن نوں یاد رکھو۔

تعارف: پڑھو خروج 3 : 4 : 17

مشق: سانوں دسیا گیا کہ موسیٰ نہیں اپنے سُسر دے گھر وچ گزریے دے طور تے کم کیتا۔ ایس خاص دیہاڑے اوہ حورب دے پہاڑ دے لاسھے بھیدیاں چرارہیا سی، جسوں کوہ سینا دی آکھیا جاندا اے۔ جیہڑا سینا دے جزیرے وچ واقع اے، جیہڑا اوہ دے گھر توں کجھ دوری تے سی۔

1- موسیٰ نیں 2 تے 3 آیتاں وچ کیہ غور کیتا؟

2- جھاڑی لئی چوکھی حرارت دی حالت دے لئی ریگستان وچ بلن لئی اک انوکھی شے ہونا سی۔ اک خاص پودے نوں ایچ کرن لئی جاننا جاندا اے۔ ایچ واقع ہوون لئی غیر معمولی کیہ اے (2 آیت)؟

3- جھاڑی وچ موسیٰ نوں کیہ دکھائی دتا؟

ایہہ "خدا دا فرشتہ کون سی"؟ جدوں ہاجرہ ساری توں دور نیں تے صحرا دے لاگے پائی گئی، تے خدا دے فرشتے نیں اوہدی سیوا کیتی (پیدائش 16 : 7-10) اسیں خروج 3 وچ لگیاں کجھ آیتاں وچوں خدا دے ایس فرشتے بارے کجھ ہور سکھاں گے۔

4- تجسس توں باہر کہ کیوں جھاڑی نوں بلنا سی، موسیٰ " ایس انوکھی شے نوں ویکھن لئی " اگاں ودھیا۔ جدوں موسیٰ جھاڑی دی جانچ کرن لئی لاگے آیا (4 آیت) تے کہنے اوہنوں جھاڑی وچوں آواز ماری؟ خدا نیں جھاڑی وچوں کیہ آکھیا؟

5- موسیٰ دا جواب کیہ سی؟

6- آیت 5 وچ اوہ دے لئی خدا کیہ حکم سی؟

7- آیت 6 وچ کدے لئی خدا نیں اپنے بارے ہوون نوں ظاہر کیتا؟ اوہنے کیوں اپنی موسیٰ نال جان بچھان بنائی؟

8- ظاہری طور تے، موسیٰ جانندا سی کہ اوہ کون سی۔ اوہدا چھیتی نال ردِ عمل کیہ سی؟

9- موسیٰ نیں کیوں خدا نوں جاننا سی جد کہ موسیٰ مصری ماحول وچ جوان ہو یا سی، تربیت حاصل کیتی تے تعلیم پائی سی؟ کیہ تسی خیال کردے او کہ فرعون دی دھی نیں اوہنوں نسلی میراث دی یقین دہانی کرائی سی؟

10- خداوند اپنے منصوبے دے تن وڈھے نقطیاں نوں دندا اے:

الف۔ آیت 7 : اوہنے کیہ ویکھیائے سُنیا؟

_____ اوہ کس بارے فکر مند سی

ب۔ آیت 8: اوہنے کیہ کرن دا فیصلہ کینا؟

_____ تے اوہناں نوں اوہنے لیا تاسی

ج۔ آیتاں 9 تے 10 وچ خدا آکھدا اے کیوں جے اوہنے اوہناں دے گزر گران نوں سُنیا تے اوہناں دے ظلمو ستم نوں ویکھیا، کیوں اوہناں نوں مصر وچوں باہر لیا تاسی؟

غور و فکر کرنا:

1۔ کوئی وی مدد نہیں کر داسگوں جیران ہندا اے کہ جے ایہہ موسیٰ دے ذہن وچ وڑ جاندا کہ خدا اینج آکھن نال ختم کر رہیا سی کہ، "تے موسیٰ، تُوں میرا بندہ ایں!" اوہ خدا دے آکھے نوں نہ سُنندا، "میں بدلاں دے بیٹھوں آرہیا ہاں"، مصریاں نوں مٹاؤں تے اپنے لوکاں نوں رہائی دلاؤں لئی تاں جو اوہ وعدے دی دھرتی وچ جا سکن "ہو سکدا اے کہ موسیٰ سوچدا کہ اوہ اینج آکھدے، یاں اوہنوں اینج آکھنا چاہندا سی، پر، ایہہ بالکل اینج نہیں سی جو اوہنے حقیقت وچ آکھیا جو اوہنوں کرنا سی، کیہ تسی خیال کر سکدے او کہ موسیٰ ہر شے نال سر بلار رہیا سی جو خدا نہیں آکھنا سی جد تک کہ اوہ اخیر لے حصے وچ نہیں تڑ گیا؟

2۔ اک واری فیر، اسیں مدد نہیں کر سکدے سگوں جیران ہندے ہاں کہ خدا نہیں اپنے لئی ہر شے دی پرواہ نہیں کیتی۔ اوہ بوہت سادگی نال ہر شے نوں کر سکدا سی۔ جے اوہ آسماناں تے دھرتی دا خالق اے جیویں کہ اسیں جانندے ہاں کہ ہے اے، تے کیوں اوہنوں اوس نوں ورتن دا چناؤ کرنا سی جیویں اوہ اسرائیل نوں مصریاں دی غلامی وچوں رہائی لئی خلق کر چکیا سی؟

حصہ 2

ہور غور و فکر:

1۔ ایس توں پہلوں کہ اسیں کہانی وچ آگاں ودھیے، سائوں ایہدے اُتے غور کرنا اے جو اسیں سکھیا اے، خدا نہیں آکھیا، "جا، میں تینوں گھل رہیا ہاں۔۔۔" موسیٰ نہیں آکھیا، "میں کون ہاں کہ مینوں جانا چاہی اے۔۔۔" تے خدا نہیں 12 آیت وچ آکھیا، "میں تیرے نال ہوواں گا۔۔۔" اسیں موسیٰ دے کیہ آکھن دی توقع رکھدے ہاں؟ "یقیناً میں اینج ہی کراں گا، مینوں اک موقع دیو کہ میں ایناں بھڈیاں نوں پچھیاں میان وچ چھڈ آواں۔" خدا دے ظاہری تناسب وچوں اوہ اک شے کیہڑی اے جسوں موسیٰ نوں ایس کم دے بارے جان دی لوڑ سی؟

2۔ کئی چھیتی شک تے سوال اوہدے ذہن وچ پیدا ہوئے! "میں کون ہاں کہ مینوں جانا چاہی اے؟" فرض کرو کہ میں تڑ جاندا ہاں تے اسرائیلی جیران ہون گے کہ کس اختیار نال مینوں گھلیا گیا اے؟ "میں نہیں جانندا۔ میرا خیال اے کہ تسی غلط بندے نوں پھنیا اے۔ میں اوہنوں 40 ورھے پہلوں چھڈ دتا سی۔ ہن اوہ تھے اک نواں فرعوا اے، لوک مینوں نہیں جانندے۔" کیوں سارے لوکاں لئی تُوں مینوں پھنیا اے؟ "کیہ میں جانا اے؟"

الف۔ کیہ تسی اینج دی حالت دی پچھان کر سکدے او؟ تہاڈی حیاتی وچ کدوں کوئی اجسیا ویلا سی جدوں کوئی کم زبردستی دکھالی دتا ہووے تے ہر اوس شے توں ودھ کے ہووے جسوں تسی محسوس کینا ہووے کہ پچی تسی اوہدے نال برتاؤ کر سکدے سو؟

ب۔ اوہ کیہڑے سوال سن جیہڑے تسی پچھے سن؟ کیہ ایہہ اوہ سوال سن جنہاں نوں فیر ضمانت دی لوڑ سی؟ یاں، کیہ ایہہ اوہ سوال سن جیہڑے مشکوک سن جہاں تسی ایس کم لئی ٹھے کہ بندے سو یاں نہیں؟

3- اوہ کیہڑے کم نہیں جیہڑے خدا ج تہانوں دیندا اے؟

ترہیت: ہر اک مسیحی خدا اولوں سدھے نوں رکھدا اے۔ پتھکے وچ خدا بندے لئی اوہدے پتر ہون دا دعویٰ کردا اے۔ اوہدے پتر اں دی ایہہ ذمہ داری اے کہ اوہ حیاتی دے سارے معاملیاں وچ اوہدی نمائندگی کرن۔ اوہدے بلاوہ کسے بندے لئی بالکل ایہناں سدھا ہوسکدا اے جنہاں وفاداری نال اوہدے ماں پیو اوہنوں یجانے نہیں۔ ایہدے چاٹن وچ، ایہناں حالتاں وچ فرما نہر داری لئی ایہناں چیلنجاں بارے سوچو۔

غور و فکر جاری رہندی اے:

1- کیہ تسی جاؤن لئی اوہدے بلاوے نوں چیلنچ کیتا اے؟

ہوسکدا اے ایہہ سدھا ہسپتال وچ یاں کسے کلے بندے نال ملاقات کرن لئی ہووے۔۔۔ ہوسکدا اے ایہہ بلاوہ کسے نوں فون کرن لئی ہووے جو ذہن وچ آچکیا اے تے اوہدی فیہر ضمانت دینی ہووے۔۔۔ ہوسکدا اے ایہہ بلاوہ کی گھر وچ خاندان دی سیوا کرن دا ہووے۔۔۔ یا کم اُتے قیادت سنبھالن دا بلاوہ ہووے۔۔۔ ہوسکدا اے ایہہ بلاوہ اپنے شہر وچ بے گھراں دی سیوا کرن تے بھگیاں نوں کھانا کھلاؤن دا ہووے۔۔۔ ہوسکدا اے ایہہ بلاوہ غریباں نوں پناہ دیون دا ہووے۔۔۔ تہاڈے خیال۔۔۔

2- تہاڈا جواب کیہ سی؟ کیہ تسی پچھیا۔ " میں ای کیوں؟ " یاں " میں کیہ ہاں " یاں " میں کیوں آکھ سکدا ہاں کہ میںوں گھلیا گیا؟ " کیوں تسی ایہناں سوالاں دے جواب دے چکھے او

3- خدا دے بلاوے لئی جواب دیون دا ہور طریقہ کیہڑا ہوسکدا اے؟

مشق: لہذا خدا موسیٰ دے سوالاں دے جواب دینا شروع کر دالت پر خدا کدی اپنا ارادہ نہیں بدلدا۔ موسیٰ نوں جانا اے!

1- موسیٰ نوں اسرا ئیلیاں نوں کیہ آکھنا اے؟ اوہنوں کہنے گھلیا؟ اوہداناں کیہ اے؟

2- اوہنوں 15 آیت وچ ہور کیہ آکھنا سی؟

3- خدا دی موسیٰ لئی پہلی ہدایت ایڈراں نال ملاقات کرنا سی! اوہنوں اوہناں نوں کیہ آکھن دی ہدایت دتی گئی (16 آیت)؟

4- اگلی شے اُتے چاتی پاؤ جو خدا کردا اے (16-17 آیت) اوہ اپنے لوکاں نوں آکھدا اے کہ اوہ ایہدے توں چنگی طراں واقف نہیں جو کجھ ہور ہیا اے، اوہناں نال کیوں دا سلوک کیتا جانا سی، تے ایہہ کہ اوہ وعدہ کردا اے کہ اوہنوں اوہناں نوں مصیبت وچوں باہر لیانا اے۔ کیہڑے خیال تہانوں ایہدے لئی آکھنا دے نہیں؟

5- خدا فیہر ہور اگلیاں آیتاں نوں (خروج 3: 18-22) نوں ورتدا اے تاں جو موسیٰ نوں باقی کہانی دسی جاوے۔ اوہ کیہڑیاں کجھ شیواں میں جیہڑیاں خدا میں موسیٰ نوں آکھیاں جہناں دی اوہ امید کر سکدا سی؟

الف۔

ب۔

ج۔

د۔

حصہ 3

اسیں خدا بارے کیہ سکھدے ہاں : ایس توں پہلوں کہ اسیں خروج 4 ول ودھیے، آو ایہدا خیال کرن لئی ویلا لیندے ہاں جو 3 باب خدا بارے ساڈے لئی ظاہر کردا اے۔ کجھ لوک یقین رکھدے نیں کہ خدا مخلوق نال پیا رکردا اے۔ اوہ یقین رکھدے نیں کہ اوہ حقیقت وچ اوہناں ساریاں دی پرواہ کردا اے جہناں نوں اوہنے پیدا کیتا اے لئی اوہ ہر شے دی چنگی طراں پرواہ کرے گا۔ سٹڈی پونٹ جیدا عنوان " خدا ادا منصوبہ، ساڈا چناؤ " وچ اسیں ایہدے توں جانکاری حاصل کیتی سی کہ ایہہ کناں تباہ کرن والا گناہ اے تے جگ وچ ایہدے توں کناں نقصان ہو یا سی۔ 3 باب وچوں پرکھ کر تے اوہ ساری پرواہ، رحم تے ڈوہنگے رشتے دی جانچ کرو جیہڑا خدا اپنے لوکاں نال رکھدا اے۔

ڈوہنگار شتہ جیہڑا خدا اپنے لوکاں نال ونددا اے

حوالہ جات

خروج 3:4	خدا اپنی نوع انسان لئی بیٹھاں آوند اے، اوہ موسیٰ نوں نال لے کے بلاند اے
خروج 3:6	خدا اپنے آپ نوں موسیٰ نال متعارف کراند اے
خروج 3:7	
خروج 3:8	
خروج 3:9	
خروج 3:10	
خروج 3:12	
خروج 3:14، 15	

1- خدا مترے طور تے اپنی مخلوق نال جڑیا ہو یا اے تے اوہناں نال جیہڑے اوہنوں اپنا خدا تے ہاپ دے طور تے جانندے نیں۔ یوحنا 15: 14-15 آیتاں وچ، یسوع یاراں بیلیاں بارے گل کردا اے۔ اوہ اپنے شاگرداں نوں اپنے دوست آکھدا اے کیوں جے اوہ آکھدا اے، " میں تمہاں دوست آکھیا اے، کیوں جے

"

2- پچھان خروج 3: 16 وچ کیہ تھی اوس تعلق نوں رکھدے اوہ جسوں اوہ موسیٰ نال قائم کر رہیا اے؟ اوہ موسیٰ نوں پچھان کروا رہیا اے جو کجھ واقع ہون والا اے۔ اوہ اوہدے لئی شیواں نوں ظاہر کروا یا اے جہناں نوں دو جے نہیں جانندے۔ اوہ موسیٰ نوں اپنا دوست آکھ رہیا اے کیوں جے خدا موسیٰ نوں خدا دے اپنے کم بارے دس رہیا اے۔

3- کیہ خدا اپنے جگ، اپنے لوکاں، اپنی مخلوق نال بے تعلق، پرواہ نہ کرن والا، مردہ دل ہون دے طور تے دکھالی دے سکدا اے؟ تھی ایس تعلق بارے کیہ جانندے او جو اوہ تہاڈے نال چاہندا اے؟ اوہ تہاڈی پرواہ کردا اے۔ اوہ تہاڈے توں چاہندا اے کہ تھی اوہنوں اپنے دوست دے طور تے جانوں جیہڑا تہاں اپنے کم بارے دسنا چاہندا اے۔ دوستی کیوں دی چل رہی اے؟ کیہ تھی اوہنوں ایمان دے راہیں، اوہنوں اپنے خداوند تے نجات دہندہ دے طور تے جانندے ہوئے دوست بنا چکے او؟

دعا:

اے خداوند خدا یا، میں تینوں جان والے، پرواہ کرن والے تے باپ دے طور تے دیکھ رہیا ہوں۔ تُوں اوہدے تُوں ہتھ نہیں چکھیا جو تُوں بنا یا سگوں ایس دے نال پیار تے رحم دی نگاہ کیتی اے۔ تُوں اپنے دل وچ انسان لئی خاص تھاں رکھدائیں، بھانویں اوہ کالے ہون یاں گورے ہون، امیر ہون یاں غریب ہون، جوان یاں بڑھے ہون۔ موسیٰ لئی تُوں بیٹھاں آوندے ہوئے تے بلدی ہوئی جھاڑی وچ اپنے آپ نوں ظاہر کیتا۔ تُوں اپنے آلے دوالے ہر شے نوں پاک صاف بنا وندا ایں تے ہن تُوں موسیٰ نوں نال لے کے بلا یا تے اپنے آپ نوں اوہنوں متعارف کرایا۔ دوست اہنج کر دے نیں۔ یار بلی ای اک دو جے نال اپنے منصوبے و نڈ دے نیں۔ اوہ اپنے خطریاں، فکراں تے پریشا نیاں نوں و نڈ دے نیں۔ تُوں تے موسیٰ نیں بیابان وچ قائم رہن والے رشتے نوں شروع کیتا۔ اے خدا یا میری سدھر اے کہ میں وی تیرے نال اونج دا تعلق ای رکھاں۔ میری سدھر اے کہ میں تیرا دوست بنا تے ایہہ جاناں کہ میں تیروں اپنا دوست آکھ سکدا ہاں۔ جیویں میں مسیح دے کول آوندا ہاں کہ ساڈا رشتہ اوہدے وچ ہو رکی طراں ودھے کہ میں ہمیشہ لئی یاراں بیلیاں وانگر پابند رہواں۔

حصہ 4

اسائنمنٹ: خروج 4 نوں اک واری فیر پڑھو۔ موسیٰ تے خدا دے وچکائے گل بات جاری رہندی اے۔

مشق: موسیٰ کجھ سوالاں نوں جاری رکھد اے، خدا موسیٰ نوں دونشان ورتن لئی دیند اے جیہڑے لوکاں نوں ایہہ یقین دلاون دا سبب ہون گے کہ اوہنوں خدا اولوں گھلیا گیا اے۔

1- خروج 4: 1-5 وچ پہلا نشان کیا اے؟

2- آیتاں 6-8 وچ دو جانشان کیا اے؟

3- فیر خدا نیں اوہنوں تہجانشان دتا، ایس معاملے وچ، اوہنے دو جے دو دالقیمن نہ کیتا۔ فیر اوہنے موسیٰ نوں کیا کرن لئی آکھیا (9 آیت)؟

4- تھی سوچیا سی کہ موسیٰ اینوں حاصل کرے گا پر اوہ سچے تک اپنے آپ وچ تے اپنے ڈرتے کمزوریاں وچ جکڑ یا ہونا اے۔ کیا خدا اوہدی پرواہ کردا اے جو موسیٰ انہیں کر سکدا۔ اوہدی وڈھی دلچسپی کیا اے؟

5- موسیٰ دا خروج 4: 10 وچ اگلا بہانہ کیا اے؟

6- آیت 11 وچ خدا نیں کیوں جواب دتا؟

7- ایس تھان تے کیہ تئی متفق نہیں ہووگے کہ خدا بوہت صبر کرن والا تے موسیٰ نوں سمجھن والا اے؟ خدا بندے دی گناہ والی حالت نوں جاندا تے سمجھدا اے۔ ایس حقیقت دے باوجود خدا بندے دی حالت نوں جاندا، خدا سرا میل لئی رہائی دلاون والے دے طور تے اپنے اٹنا کب لئی نہ آکھن نہیں ویوے گا۔ ہن، اوہ کیہڑی شے اے جیہڑی موسیٰ خروج: 4: 13 وچ آکھدا اے؟

8- اوہ ایچ کرنا نہیں چاہندا۔ ایس ویلے خدا دا قہر موسیٰ لئی بھڑکدا اے۔ خدا موسیٰ دے ایس کم وچوں باہر نکلن دی کوشش توں ہار نہیں کھاندا۔ اوہ پہلوں ای ایس تھان دے کئی حصیاں نوں ڈیگ چکایا اے۔ اوہ کیہڑے نیں (14 آیت)؟

الف۔
ب۔
ج۔

1- تے 15 آیت وچ خدا آکھدا اے، "توں۔۔۔"

ہاں، موسیٰ، توں اوہنوں تے میں۔۔۔ اوہدے مونہہ وچ اکھر پاواں گا۔

2- تے، اوہ آکھدا اے، "میں۔۔۔"

ہاں موسیٰ، میں تیرے نال ہوواں گا۔ تے اوہدے مونہہ نال تے۔۔۔ تہانوں

دونوں نوں دساں گا کہ کیہ کرنا اے۔

3- تے، اوہ آکھدا اے، "ہارون۔۔۔"

الف۔ ہاں موسیٰ، ہارون تیرے لئی لوکاں نال گل کر دے گا۔ تے اوہ تیرا۔۔۔ تے توں

اوہدے لئی ہوویں گا۔

ب۔ معاملہ مک گیا!

4- فیر خدا موسیٰ دے ایس پاک تھان نوں چھڈن توں پہلوں اخیر لی ہدایت دیندا اے۔ خروج: 4: 17 وچ ایہہ کیہڑی اے؟

الف۔ اوہنوں اپنے نال بجاون لئی کس شے دی ہدایت کیتی گئی تے؟

ب۔ موسیٰ دی سیوا لئی عسے دا کیہ مقصد تے؟

اپنی پڑھائی وچ اسیں اوہناں ویلیاں دادی پڑھائی کراں گے جدوں موسیٰ عصا نوں ورتدا اے۔ اوہناں لئی جیہڑے خدا دے لوک سن ایہہ فضل تے رحم داعصا سی۔ اوہناں لئی جیہڑے خدا دے

لوک نہیں سن ایہہ اوہناں دی عدالت کرن داعصا سی۔

غور و فکر:

جے تئی الیکٹریٹ یا نامزدے رپورٹراو تے اک دلچسپ کہانی نوں لکھ رہے او، تے تئی کیہ سوچدے او کہ موسیٰ دے نال تہاڈا انٹرویو شامل ہووے گا؟ ہفتے دے خاص دلچسپ حصے دے مضمون وچ

کیہڑی تصویر شامل ہووے گی؟ کیویں، ہم خبراں پڑھیاں جانداں نیں؟

_____

_____

_____

حصہ 5

اسائنمنٹ: پڑھو خروج: 4: 18-23 سے 4: 27-31

تعارف: موسیٰ حورب دے پہاڑوں میں میان وچ اپنے سُسر دے گھر پر تداے جتھے اوہ بھیڈاں پیراندا سی۔ اوہنے گڈریے دے طور تے اپنی بیوی صفورہ تے اپنے پتر اں نوں چھڈیا تے اپنے بیو دادے دے خدا دے بلاوے نوں حاصل کر دے ہوئے کہ " اسرائیلیاں نوں مصر وچوں باہر لیاوون لئی " بچھاں پر تیا۔ گھر واپس جان دے ہوئے سفر وچ اوہدے خیال کیہ سن؟ اوہ اپنے سپسیر بیترو (رعوائل) نوں کیہ دسن والا سی؟ اوہنوں کیوں اپنی بیوی صفوری نوں وضاحت کرنی سی کہ اوہنوں تے اوہدے دوپتر اں نوں یعنی ہر شے نوں چھڈنا ہووے گا جسناں دارشتہ اوہدے نال سی تے اوہدے نال مصر وچ سفر کرنا ہووے گا جیدے بارے اوہ کجھ نہیں جاندے سن تے اوہناں سارے سوالات نال جسناں دے جواب نہیں سی؟

اوہدے خیال بچھاں اک بال دے طور تے فرعون دے گھر وچ پرورش پاوون بارے چوری سن۔ اوہ بن اک بندہ سی۔ 80 ورہیاں دی عمر والا بندہ۔ اوہ میان وچ چالیس ورہے رہیا تے سیناء دے جزیرے وچ رہیا جتھے اوہ ہجیرا پرا کر داسی۔ خدا میں اوہناں نوں تجربے تے موقعیاں دی بڑی آزادی دتی سی۔ اوہ مصر وچ بہتر ترتیب والا تے تعلیم یافتہ سی۔ اوہنے اک عبرانی دے طور تے اپنی وراثت نوں ویکھیا تے اپنے لوکاں نوں قیدیاں دے طور تے اوہناں آتے ہوون والے ظلم تے ستم نوں ویکھیا۔ اوہنوں اوس دھرتی وچ رہنا سی جتھے اوہنوں خدا دے لوکاں لئی وعدے دی دھرتی ول راہنمائی کرنی سی۔ گڈریے دے طور تے اوہ سمجھداسی کہ بھیڈاں نوں سبز گھاس تے ٹھنڈا پانی پلاوون لئی کتھے جانا اے۔ اوہ سب کجھ جیدا اوہنے اپنی حیاتی وچ تجربہ کیتا اوہنے اوہنوں خدا دے ایس بلاوے لئی تیار کیتا کہ اوہ فرعون دے کول جاوے، تے " اسرائیلیاں نوں مصر وچوں باہر لیاوے۔ "

مشق:

1- موسیٰ کدے کول گیا جدوں اوہ میان واپس پر تیا (18 آیت)؟

2- اوہ کیہ پچھدا اے؟

3- آیت 19 وچ خدا میں موسیٰ نوں کیہ معلومات دتی؟

4- ایخ موسیٰ تے اوہدے خانوادے میں بچھاں مصر جانا شروع کیتا۔ جیویں خدا میں ہدایت کیتی سی۔ موسیٰ میں اپنے نال تے اپنے ہتھ وچ رکھیا (20 آیت)

5- راہ وچ کسے تھاں خدا موسیٰ نوں ہدایتاں دیندا اے۔ اوہ موسیٰ نوں ایہہ خبر دینا چاہندا سی کہ فرعون کیہ کرے گا تے خدا موسیٰ نوں کیہ چاہندا سی۔ 21-23 آیتاں نوں پڑھو۔

الف- موسیٰ میں کیہ کرنا اے جدوں اوہنے مصر پر تنا اے؟

ب- پر، فرعون دے دل نال کیہ واقع ہووے گا؟

ج- فیروز خدا میں موسیٰ نوں فرعون نوں کیہ دسن لئی آکھیا؟ " اسرائیل میرا _____ پتر اے، تے میں تینوں آکھدا ہاں،

" کہ توں میرے پتر نوں جاوون دے۔ "

د- پر فرعون اسرائیل (خدا دے پہلو ٹھے پتر) نوں جاوون دیوں توں انکار کرے گا، ایخ فیروز خدا کیہ کرے گا؟

6۔ ہارون موسیٰ داوڈھا بھرا اے۔ خدا نہیں ہارون نون کیہ کرن دی ہدایت کیتی (خروج: 4: 27)؟

الف۔ اوہنے خدا دے پہاڑ (کوہ سیناء، کوہ حورب) ول سفر کیتا تے اوہنے اوہ موسیٰ نون ملدا اے۔ فی ملاقات کیوں دی اے؟ کناں چر ہو یا سی جدوں اوہناں نہیں اک دوہے نون ویکھیا سی؟ ممکنہ طور تے 40 ورھے بعد؟
ب۔ موسیٰ نہیں ہارون نون کیہ ونڈیا (28 آیت)

7۔ دونوں موسیٰ تے ہارون نہیں اسرائیل دے ایلڈراں نون کیہ گل بات کیتی۔

الف۔ گل کرن والا کون سی؟ (30 آیت)
ب۔ اوہنے کیہڑے نشان و کھائے؟
ج۔ لوکاں دا جواب کیہ سی (31 آیت)؟

دعا: اے خدا یا، کئی واری محسوس کردا ہاں کہ بھانویں ایس سارے کم دی ذمہ داری میری ای اے تے میں بے بس ہاں۔ تُوں موسیٰ لئی ہارون نون مہیا کیتا تاں جو اوہدی مدد کریں تے اوہنوں جرات دیوں۔ تُوں اشجائی میرے لیے کردا ایں۔ خاندان تے پارہیلی، تے ایتھوں تک کہ میرے چرچ وچ لوکاں نون مہیا کرن لئی تیرا شکریہ جیہڑا مینوں اپنی مدد تے جرات دی پیشکش کردے نیں، خاص کر اوہناں و بلیاں وچ جدوں حیاتی اوکھی و کھالی دیندی اے۔ تُوں اوہناں دے وسیلے میرے کول آوند ایں۔ اوہناں دے اکھراں دی ضمانت نون تیری حضوری دی گواہی بنددی اے تے اوہناں دے شفقت بھرے عملاں نون مینوں اوکھے و بلیاں وچ دو جیاں دی مدد کرن تے حوصلہ افزائی کرن دے قابل بنا۔ کیوں جے اسیں جانندے ہاں کہ جتھے دو یاں تن اکٹھے ہندے نیں تُوں اوہتھے حاضر ہندا ایں!

سبق تیجا

میں خداوند ہاں

خروج 5-7 -- میں تہانوں باہر لیاواں گا

سبق 3 دی نظر ثانی

	نظر ثانی
29	تعارف
30	سبق 3: خروج 5-7
31	جنگ چھڑ جانڈی اے
32	کوئی تنکا، کوئی ہو رکم سنیں
34	ماپوسی دی حالت
35	ہن بھیک ویدلاے
36	میتوں جانوں
38	موسیٰ تے ہارون دانسب نامہ

تعارف

کوئی ایہہ خیال کرنا پسند کرے گا کہ حیاتی بوہت سوکھی ہووے گی، خاص کر جدوں خداولوں اپنے مقصدان نوں پورا کرن لئی بلا یا گیا ہووے۔ موسیٰ لئی اوہنے آکھیا، " جاو، میں تینوں گھل رہیا ہاں -- میرے لوکاں نوں باہر کڈھ۔۔ " آخر کار، تئی خداوند دی مرضی دی تابعداری رہے او۔ فیر، اوہ موسیٰ نوں ایٹاں اکھراں نال یقین دلاندا اے، " میں تیرے نال ہوواں گا۔ " پر موسیٰ نہیں ایہہ معلوم کیتا کہ خدا اہلاوہ سوکھا ہوون دے مترادف نہیں اے۔ کیہ مصری اپنے کم توں آزادی لئی تیار سن؟ کیہ اسرائیلی اوہدا جشن منارہے سن کہ خدا نہیں موسیٰ نوں اوہناں نوں چھڑاون لئی گھلیا سی؟ کیہ موسیٰ واقع اوہناں دا چھڑوان والا سی؟

ایہدے بجائے جو ہر شے رو نما ہو رہی اے اک طرح ایہدی اُمید کیتی جانی سی، خداوس اک وانگر ظاہر ہوون دا انتخاب نہیں کردا جیسر اجادوئی کم کردا اے۔ بلکہ اوہ ہر اک دی توجہ نوں حاصل کردا اے۔ فرعون تے اوہدے جادو گر، اسرائیلی تے اوہناں دے ایلڈر، تے انتھوں تک کہ موسیٰ تے ہارون نوں ایہہ دسدے ہوئے کہ، " میں خداوند ہاں "۔ ویکھو جو رو نما ہندا اے جدوں اوہ موسیٰ نوں " فرعون لئی خدا وانگر " بناوندا اے۔ کیوں جے خدا موسیٰ نوں مدیاں وچوں واپس مصروع لبیا یا سی اوہناں دے چھڑان والے دے طور تے، ایس لئی اسرائیلیاں لئی پہلے دی نسبت حیاتی بوہت اوکھی بن جاندی اے۔

پر خدا نوں مہیا نہیں کرنا سی۔ اوہ اسرائیل دا بہادر (چھپین) سی تے اپنے دشمن دا مقابلہ کرن لئی تیار سی۔ فرعون نوں ایہدے لئی مہیا نہیں کیتا گیا سی۔ خدا نہیں موسیٰ نوں اپنے عھے نال لیس کیتا ہو یا سی جسوں خدا نہیں ورتن لئی پھنیا سی۔ دریافت کرو کہ کیوں ایس نوں فرعون لئی اسرائیل دے لوکاں لئی انصاف تے رحم نوں لیاون دے ذریعے دے طور تے ورتیا گیا سی۔

خدا چاہندا سی کہ ہر کوئی جانیں کہ اوہ خداوند اے۔ سانوں، وی، ایہہ یاد رکھن دی لوڑا اے۔ تے، جیویں اوہنے موسیٰ نوں اسرائیل نوں چھڑان لئی ورتیا، خدا لوکاں نوں ساڈیاں حیاتیوں وچ لیاندا اے سانوں اوہدے توں چھڑاون لئی جنناں دے اسیں غلام ہندے ہاں، اوں سارے مقصد لئی کہ اسیں اوں نوں جانینے، اوں اک سچے خدا نوں، تے یسوع مسیح، اوہدے وڈھے چھڑان والے وچ اوہدی آزادی دا تجربہ کرن لئی۔

حصہ 1

اسائنمنٹ: پڑھو خروج 5۔

تریت: ویلا آچکیا ہے۔ موسیٰ تے ہارون فرعون دے آمنے سامنے ہندے نیں۔ اوہناں نیں اوہنوں ایہہ نہیں دسیا کہ اوہ کیہ چاہندے سن، بلکہ اوہنوں اوہ دسیا جو خدا، اسرائیل دے خدا نہیں حکم دتاسی۔ پر، فرعون ایہدے ویج تھوڑی جہی وی دلچسپی نہیں رکھداسی۔ اوہنے مذاق اڑایا، "خدا کون لے، کہ مینوں اوہدی تابعداری کرنی چاہیدی اے؟ میں خدا نوں نہیں جانندتے میں اسرائیل نوں جاوون نہیں دیواں گا۔" فرعون لئی ایہہ بندے صرف بھرا سن، جیہڑے اسرائیلیاں نوں اوہناں دے کم نوں جاری رکھن لئی نقصان پچاون والے سن۔

جنگ دیاں زنجیراں ڈگ چکیاں۔ ایہہ جنگ اے۔ خدا ایہتھے اپنے لوکاں نوں مصر دے پتھر دل حکمراناں دے نُظم و ستم توں بچاون لئی نکلیا اے۔ پہلی نظر ویج ایہہ اٹیج و کھالی دیندا اے کہ موسیٰ تے فرعون مخالف نیں۔

1- حقیقت ویج، کون مخالف طاقتاں نیں؟ ویکھو پیدائش 3: 14-15 تے

2- کیہ باغ عدن دے ویلے کجھ رو نما ہو یا سی؟

فرعون آت چکن نال بے عزتی خداوند لئی ظاہری اے۔ اوہ اوہنوں نہیں جانندتے یقیناً اوہنوں اوہدی تابعداری کرن دی لوز نہیں۔ کیوں بے اوہ خدا لئی کوئی احترام یاں عزت نہیں رکھدا، ایس لئی اوہ خدا دے ایناں پیغام دیوان والیاں لئی جیہڑے اوہدے سامنے کھلوتے سن، جیویں کہ موسیٰ تے ہارون لئی کوئی احترام نہیں سی۔
دو بارہ، فرعون نوں دسیا گیا اے کہ اوہ اسرائیلیاں نوں جاوون دیوے۔

1- بیابان ویج اوہناں دے سفر دا کیہ مقصد سی؟

2- تے، بے اوہ نہ جاندے، تے اوہناں نوں فرعون نوں کیہ دسناسی جو کجھ اسرائیلیاں لئی واقع ہونا سی (3 آیت)؟

مشق: پہلا مقابلہ بوہت چنگی طراں جاندے ہوئے و کھالی نہیں دیندا۔ 4 تے 5 آیتاں نوں بالکل وی کھسنائیں سی تے موسیٰ تے ہارون دی دلیل لئی کہ کیوں فرعون اسرائیل دے لوکاں نوں بیابان ویج عبادت کرن لئی جاوون نہیں دیندا ایہہ بوہت قائل کرن والی نہیں سی۔ ہن اُتے کون ظاہر ہندا اے؟ مصر دے بادشاہ میں مزید کیہ کہتا؟

1- فرعون دا قیدی ڈرائیوراں تے فوریناں لئی کیہ حکم سی (6-7 آیتاں)؟

قیدی سرداراں نیں اسرائیل دے لوکاں وچوں بندے مقرر کیئے ہوئے سن۔ دیکھو 14 آیت۔

2- فرعون دا فرمان کم کرن والیاں اُتے کیوں اثر انداز ہویا (8 آیت)؟

3- کیوں فرعون نہیں اسرائیلیاں دالجاظ کیا؟ اوہنے کیہ آکھیا کہ جو اوہناں دی اوس ملک نوں چھڈن تے اپنے خدائے قربانیاں چڑھان واسبب بنیاسی؟

4- اوہدا جبری کم کروان والیاں نوں قابو وچ رکھن داکیہ طریقہ کار سی؟

5- ایس اخیرلی صدی وچ اوہناں ہندیوں بارے سوچو جیہڑے لوکاں نال سلوک کرن لئی اوہ نظر یے رکھدے نیں۔ ساڈی ہن دی دُنیا وچ واقع ہوون والے نُظم و ستم دیاں مثالیں دیو۔ اوہ کیہڑے بندے نیں؟ حالات کیوں دے نیں؟

6- آیت 20 وچ قیدی سرداراں تے اوہناں دے ساتھیوں نیں لوکاں نوں کیہ دسیا؟

7- کوئی سہارا نہیں۔ بوہتا کم۔ ایسے یقیناً اسرائیلیاں دے جبری کم کروان لئی ٹھیک نہیں کیتا۔ قیدی کم کرن والیاں اُتے بوہتا کم کرن لئی زور پایا گیا تے جدوں اوہ بوہتا کم نہ کر دے تے اسرائیلی فوریناں نوں سزا دتی جاندی سی (14 آیت)۔

8- ایس پاروں، فطرتی طور تے، فورین فرعون کو درخواست کرن لئی گئے، اوہناں نیں 15 آیت وچ کیہ پچھیا؟

9- توقع کیہ سی؟

10- فرعون دا جواب کیہ سی (17-18 آیتاں)؟

11- کیہ اوہنے کسے طراں اپنی سوچ نوں بدلایا سی؟

سہارے دے بغیر اوہنے پورا کم کروان نوں جاری رکھیا۔

12- ایسیں کئی واری ایچ دے فرق فرق فقیریاں نوں ورتدے ہاں۔ ایسیں شاید کجھ ایچ آکھ سکدے ہاں، "اگ بوہت گرم ہندہ ائی۔" یاں "کینے گرمی دی شدت نوں ودھایا؟" یاں "جے تُوں گرمی دے سامنے کھلونیں سکدے تے فیر باروچی خانے وچوں باہر نکل جاو۔" یاں "کئی واری شیواں اوکھیاں ہندیوں نیں ایس توں پہلے کہ اوہ سوکھیاں ہوون۔" ایسیں لفظاں دے سارے طریقے ورتدے دے ہاں پر ایسیں ڈکھتے تے نُظم پوگن دی جرات نہیں کردے جیہڑا بوہت ودھ چکلیا ہندا اے۔ فورین اجہی حالت بارے نا امید سن۔ 19 آیت کیہ آکھدی اے؟

13- کیہ تُوں نہیں جانندے؟ اسرائیلی سرداراں نیں فرعون دے نال مل کے ایس حصے نوں مکمل کیتا تے کون اوہناں لئی اڈیکنا چاندی سی (20 آیت)؟ تے، اوہناں نیں ہارون تے موسیٰ نوں کیہ آکھیا (21 آیت)؟

14- کیا آپ نہیں جانتے؟ اسرائیلی سرداروں نے فرعون کے ساتھ اس سیشن کو مکمل کیا اور کسے اُن کے لیے انتظار کرنا چاہیے تھا (20 آیت)؟ اور، اُنہوں نے ہارون اور موسیٰ سے کیا کہا (21 آیت)؟

15- صورت حال چنگی دکھالی نہیں دیدی۔ موسیٰ نیں فیر کیہ کم کیتا (22 آیت)۔

حصہ 2

تعارف: شیواں غیر برابر شروع ہوون لئی خالی نیں۔ اوہ فرعون نال اپنی ملاقات توں نتیجہ کڈھ چکے سن جسنے اوہناں نوں پوری طراں نظر انداز کیا، عبرانیاں دے خدا دی کسے وی طراں دی پچھان کرن توں انکار کیا، اوہنے بیگار لین والیاں نوں سدیا تے اوہناں توں بغیر کسے بھس یاں سہارے توں بوہتیاں ایٹاں بناوان دی مانگ کیتی۔

اسرائیلی سردار مصری غلاماں توں مارے کٹے جاندے کیوں جے لوک فرعون دے حکماں دی مانگ نوں پورا نہیں کر سکدے سن، اوہ فرعون اگے درخواست کردے پر اوہ نہ مندا بلکہ اوہناں دی مزدوری دی مانگ اونچ ای رہندی۔

تے بن، سردار خدا لوں اوہناں اُتے ہوون والی عدالت لئی موسیٰ تے ہارون نال ناراض ہو گئے کیوں جے اسرائیلی فرعون تے اوہدے سرداراں لئی اوہ سخت بن چکے سن جیہڑے اوہناں نوں مارن لئی وی تیار سن۔

غور و فکر: لہذا تسی کیہ کرو گے؟ اپنے آپ نوں موسیٰ دی تھاں تے رکھو۔ تسی مدیاں وچ اپنا کم کر رہے سو، اپنے سُسر دیاں بھیدیاں چرایا کر دے سو۔ تسی اک بلدی ہوئی جھاڑی نوں دیکھیا جیہڑی بھسم نہیں ہو رہی سی، تے تسی اگاں ودھے تے بہدی جا چکیتی۔ تسی جھاڑی وچوں خدا دی آواز نوں سنیا تے اس تھاں نوں خدا دے ایس بلاوے دے نال چھڈیا کہ مصر وچ جاتے میرے لوکاں نوں اس ملک وچوں کڈھ لیا۔ تسی گھر گئے، اپنی بیوی نوں دسیا تے او تھوں نکلن دی تیاری کیتی۔ فیئر تسی تے تھاڈے خانوادے نیں مصرول نوں لمان سفر شروع کیا۔ اک واری جد تسی مصر اپڑ گئے تے ایہہ بوہت اوکھا دکھالی دیندا اے۔ بن ہر اک شے لئی لوک تھاڈے تے تھاڈی راہنمائی اُتے اپنے بھروسے نوں کھو چکے سن۔ تھاڈے کول ماسوائے اس ایک دے کول جاوون دے کوئی ہو ر تھاں نہیں رہندی جسے تہاں جھاڑی وچوں سدیا سی۔ ایس لئی اسرائیلی بھس یاں اجرت دے بغیر حیاتی گزار رہے سن تے تسی اجہی حیاتی گزار رہے او جیدے لئی تہاںوں کدی آکھیا نہیں گیا سی کیوں جے او اس اک دے بلاوے دی وجہ نال جیہڑا جھاڑی وچ سی! حیاتی کئی واری سمجھ بناوندے ہوئے دکھالی نہیں دیتی، کیہ ایٹج ای ہندا اے؟

درخواست: اسیں بغیر بھس دے ایٹاں بناون لئی فرعون دی مانگ بارے کہانی نوں پڑھ چکے ہاں۔ عام طور تے، ظاہر حیاتی اوکھی سی۔ اصل وچ، حیاتی ناممکن دکھالی دتی۔ کوشش کرو جیویں اوہ فرعون لئی معیاراں نوں پورا نہیں کر سکدے سن۔ اپنی حیاتی وچ اس ویلے نوں یاد کرو جدوں حالات اس شے دی بوہتی مانگ کر دے نیں اوہدی بجائے جو تسی دے سکدے او؟ کئی واری ساڈے وچ توانائی دی کمی ہندی اے تے کم بوہتا کرنا پیندا اے۔ کئی واری ساڈے وچ جوش دی کمی ہندی اے تے فیرووی لوکاں دی حوصلہ افزائی کرن دی لوڑ ہندی اے، کئی واری ساڈے کول ویلا نہیں ہندا تے کم وی نہیں کدا۔ کئی واری اسیں ایٹج محسوس کر دے ہاں کہ ساڈے توں اُمید کیتی جان دی اے جو اسیں کرن دے قابل ہندے ہاں۔ ہو سکدا اے تھاڈی حیاتی وچ فرعون ہوون جیہڑے اپنیاں اُچیاں آساں اُمیدیاں تے ناممکن مانگاں دے نال تہاںوں قابو وچ کرن دا احاطہ کرن۔ تھاڈی حیاتی وچ کیویں دی حالت ہو سکدی اے؟

- 1- اپنی حیاتی وچ اوس ویلے نوں یاد کرو جدوں حالات ہو ردی مانگ کر دے و کھالی دیندے ہوں او ہدی نسبت جو تسی دے سکدے سو؟
- 2- تہاؤں کس شے دی لوڑی جیہڑی دستیاب ہندی و کھالی نہیں دیندی سی؟
- 3- اوکھے ویلیاں وچ تسی مدد تے قوت لبھن لئی کتھے جانداے او؟
- 4- موسیٰ واپس خدا دے کول گیا۔ موسیٰ نہیں آکھیا، " اے خداوند، کیوں۔۔۔۔۔ " تہاؤں کون واپس گھلدا اے جدوں حیاتی بوہت اوکھی ہندی اے تے جتھے کسے مسئلے داخل یاں کوئی ہو سبب و کھالی نہ دیوے؟ کیوں موسیٰ دا جواب او ہدے حالات تے واقعتیاں لئی تہاڈی حوصلہ افزائی کردا اے؟

یادگاری: داود، زبور لکھن والا، اچھے حالات تے واقعتیاں دا تجربہ رکھدے ہوئے اینوں وکھدا اے۔ زبور 86: 6-8 دے لفظاں نوں لکھو۔

- 1- داود دا وچ خدا دے کول جاندا اے۔ اوہ خدا دے بارے کیہ جاندا اے کیہ چچان رکھدا اے؟
- 2- آیت 6 وچ اوہ خدا توں کیہ درخواست کردا اے؟
- 3- کیوں داود بن اپنی حیاتی دا لحاظ کردا اے؟
- 4- اوہ دے " اوکھے دیہاڑیاں " لئی اوہ داخل کیہ اے؟
- 5- خدا نوں بلاو لئی اوہ کیہڑی شے نوں چنندا اے؟ (7 آیت)؟

ایہہ آیتاں ساڈے اوکھے ویلے وچ ساڈی آس تے اُمید دی پیش کش کردیاں نہیں۔ سائوں یقین دلا یا جاندا اے کہ خود خداوند ساڈیاں دعاواں تے عرضاں نوں سُنے تے ساڈیاں فکر اں نوں سُنے گا جدوں اسیں رحم لئی گڑگڑاندے ہاں۔ اوہ سائوں جواب دیون دا وعدہ وی کردا اے۔ ایس حصے نوں انڈکس کارڈ اُتے لکھو۔ اینوں ذہن وچ رکھو۔ اپنے اوکھے ویلے وچ ایس وعدے نوں یاد کرو۔

دعا: اوکھے ویلے نوں خدا نال و نڈن لئی ویلا کڈھو جیہڑا تسی اپنی حیاتی وچ سامنا کر رہے او۔ موسیٰ وانگر، خدا توں پچھن لئی بہادر بنو کہ، " کیوں؟ " کیوں نوں پچھنا جواب دی مانگ نہیں کردا جہناں بوہتا ایہہ مایوس کن ہو کے گڑگڑاتا اے۔ خدا لئی اپنی مایوسی نوں چھڈو جو جیہڑا تہاڈی سُنندا اے، تہاڈی حالت نوں جانندا اے، تے وڈھی تصویر نوں جانندا اے۔ اوہنوں اوہ کجھ کرن دی اجازت دیو جیہڑا اوہ چناو کردا اے جد کدی او خوش ہندا اے جدوں سب کجھ او ہدے نیک تے جلالی مرضی دے مطابق ہندا اے۔

تعارف: اس میں اوس چوکھی مایوسی دی حالت نوں جانندے ہاں جیدے ویچ موسیٰ تے اسرائیلی اپنے آپ نوں پاندے نہیں۔ کچا بوہت چوکھا ہے۔ ایہہ نہ جانندے ہوئے کہ کیہ کرنا ہے، موسیٰ خدا ول مڑدا ہے تے اوس نوں بچھدا ہے، "کیہ توں مینوں ایہتھے ایناں لوکاں دی اوکھل نوں ودھاوون دا سبب لئی ایہتھے لیاندا ہے؟" موسیٰ فرعون کول وی گیا سی جیویں خدا میں اوس نوں کرن دا حکم دتا سی تے فرعون میں اوہناں لئی ہو ر اوکھلا پیدا کر دتیاں سن۔ بیٹھلی لائن ایہہ وے: "توں اپنے لوکاں نوں بالکل نہیں بچایا۔"

ایہہ بوہت اوکھا ویلا ہے۔ ہراک دی نظر خدا تے اے، ایہتھوں تک کہ موسیٰ دیا نظراں وی۔ لوک فرعون دے نظم و جرتوں آزاد نہیں ہو رہے سن کیوں بے ایلمڈ راہیں منصوبے نال راضی سن۔ اوہناں نوں آزاد نہیں ہونا سی کیوں بے ہارون مٹھی زبان والا مقرر سی یاں کیوں نے موسیٰ نہیں تابعداری کیتی سی تے اوہ کی کیتا سی جو خدا میں اوس نوں کرن دا حکم دتا سی۔ تے، اوہناں نوں یقیناً آزاد نہیں ہون سی کیوں بے فرعون میں اوہناں نوں جاوون دین دا فیصلہ کیتا سی۔ آخر کار، اوہناں دی رہائی نوں واقع ہونا سی کیوں بے خود خدا میں ایچ کرنا سی۔ کجھ وی تے کوئی وی جلال نوں حاصل نہیں کر سکے گا جیہڑا تعلق خدا نال اے۔

اسائنمنٹ: پڑھو خروج: 6: 1-12

تمرینت: خدا موسیٰ نوں جواب دیندا ہے۔ کیہ تھی خدا دی آواز ویچ کسی شادمانی یاں مسرت نوں سمجھ سکدے او؟ کیہ تھی اوہدی اسرائیلیاں دی رہائی لئی خواہاں ہوون نوں محسوس کر سکدے او، ایہہ جانندے ہوئے کہ ایہہ ویلا درست اے؟ یعقوب دے بارہ پتر (اسرائیل) اک وڈھی قوم بن چکھے سن، جیدے ویچ اوہناں نوں ایس مصر دے پرانے دیس ویچ حفاظت تے شیواں میا کیتیاں گئیاں سن۔ اوہناں نوں اوس ملک ویچ اپنے مال و دولت نوں لین لئی اگاں و دھن دی لوڑ سی جو خدا نہیں اوہناں نوں دینا سی۔ اوہناں نوں سفر لئی جسمانی طور تے صحت مند ہوون دی لوڑ سی۔ اوہ یقیناً سخت محنت نال سخت بن چکھے سن تے اوہناں میں نظم و ضبط نوں پو گیا سی۔ اوہناں دے ذہن ویچ اوہناں دے بیابان دے شفقیاں نال بھردتے گئے سن تے اوہناں میں نویں دھرتی ویچ پہلوں ای حیاتی نوں شروع کرنا سی، جیہڑی جیہڑی غلامی توں جرتوں آزاد تے برہرت دی قید توں آزاد ہووے۔ ہن خدا دی اوہناں وچوں ہراک لئی ایہہ محسوس کروان ول توجہ پھیرنی سی کہ صرف اوہ ای اک سے جیہڑا اوہناں نوں رہائی دلا سکدا ہے۔ اپنے طور تے اوہ فرعون لئی کجھ وی نہیں سن۔

مشق: خروج 6 ویچ خدا اک بوہت ای طاقت ور اکھر "ہن" دے نال اپنی اگل بات شروع کر دا ہے۔ ویلا ٹھیک اے۔ ہر شے اپنی تھاں اُتے اے۔ ایس جوہر ویچ اوہ اوہناں نوں آکھدا ہے، "ہن کمانڈر انچیف دے طور تے میں انچارج ہاں۔ ایہہ حرکت ویچ آون دا ویلا ہے۔" ہن اوہ ایس نوں شروع توں وی مترا بناو نا چاہندا ہے کہ صرف خدا قادر ہتھ ای فرعون کولوں اسرائیلیاں نوں اپنے ملک وچوں باہر جاوون دے قابل ہووے گا (1 آیت)۔

1- ایک واری فیہر خدا میں موسیٰ نال ایس نوں تام کیتا کہ اوہ کون اے۔ اوہ لوکاں توں کیہ چاہندا ہے جیدے ویچ موسیٰ وی شامل اے کہ اوہ اوہدے ہارے جانن؟

الف- 2 آیت: -

ب- 3 آیت: -

نوٹ: آیت 3 خدا دے نال ہارے گل بات کردی اے۔ ابراہام، اضحاق تے یعقوب لئی اوہ قادرِ مطلق خدا یاں ال شیدائی (عسبرائی) دے طور تے حبناںیاں حبناں اسی۔ پر، اوہنے اپنے آپ نوں اوہناں اُتے خداوند دے طور تے ظاہر نہیں کیتا سی جسیویں اوہ ایس آیت ویچ اپنی بچپان کراندا ہے۔ ناں، خداوند، خدا ولوں اشارہ کر دا سی جیہڑا بوہت ذاتی، بوہت کھراسی اوہ اک جیہڑا اپنے لوکاں لئی دونوں یعنی مہیا کرن تے حفاظت کرن والا سی۔ ایہہ اوہناں اے جیہڑا اپنے موسیٰ نوں خرون 3: 13-15 ویچ دتا۔ عسبرائی دا تلفظ یہوواہہ ہووے گا۔

2- اوہ اوہناں نوں یاد دلا ند اے کہ اوہنے ایناں لوکاں نال عہد بنھیا اے تے ایس عہد وچ _____ دا _____ (4 آیت)۔
ایہدے اُتے غور کرنا دلچسپ اے کہ پہلوں جدوں اوہ کعبان وچ آئے تے اوہ اپنے ای ملک وچ پرائیاں وانگر رہے۔

3- فیر اوہ آکھدا اے، " میں اوہناں دے گڑگڑان نوں سُنا _____ اوہناں لوکاں دے _____ جنناں _____
_____ رکھیا جیویں _____ تے میں _____ میرے _____ "

ترمیت: ایناں سارے ورھیاں وچ، ایناں ساریاں نسلاں وچ، خدا اپنے وعدے نوں یاد دلانچکھا اے جیہڑا اوہنے ابراہام نال بنھیا سی۔ ایسھے کوئی وی حیات نہ رہیا جسوں ایہہ یاد ہووے۔ کوئی
اوتھے نہیں سی جیہڑا اوہدے وعدے دی جواب دیون لئی اوہنوں پھڑی رکھدا۔ پر، اوہ وفادار اے، اوہ اکلام ہمیش تک قائم رہند اے۔ جیہڑا اوہنے ابراہام، اسحاق تے یعقوب نوں آکھیا اوہ اوہناں
لئی ہر ویلے قائم رہوے گا تے قائم رہیا۔ اوہ حفاظت نال آرام کر سکدے نہیں۔ حقیقت وچ، کیہ ہر شے اونج نہیں ہو رہی جیویں اوہنے ابراہام نوں دیسی جو کئی ورھے پہلوں ہو یا سی؟

1- پیدائش 15 : 13-14 نوں پڑھو۔ آہیہ آیتاں کدی پیشین گوئی کردیاں نہیں؟

2- اوس نوں یاد کرو جو اوہنے یعقوب نوں بیت ایل وچ دیسی۔ پیدائش 28 : 13-15 نوں دیکھو۔ آہیہ آیتاں کدی پیشین گوئی کردیاں نہیں؟

اسیں خدا دے بارے چہ کیہ سکھدے ہاں (خروج 6): خدا موسیٰ توں چاہندا سی کہ اوہ لوکاں نوں دتے کہ اوہ کون سی تے اوہنے کیہ کرن دا وعدہ کیتا سی۔

1- اوہ اک کبھڑی سچائی سی جیہڑی کہ 6 آیت دے مطابق اوہناں نوں خدا دے بارے جان دی لوڑ سی؟

2- اگلی سچائی جسوں اوہ اوہناں توں چاہندا سی کہ اوہ جانن اوہ ایہہ سی کہ اوہ کیویں جانن گے کہ اوہ خداوند سی۔

الف- آیت 6 : میں لیاواں گا _____

ب- آیت 6 : میں رہائی دیواں گا _____

ج- آیت 6 : میں چھڑاواں گا _____

د- آیت 7 : میں لوواں گا _____

ڈ- آیت 7 : میں ہوواں گا _____

چ- آیت 8 : میں لیاواں گا _____

ح- آیت 8 : میں دیواں گا _____

اوہ ایناں لفظاں نوں دہراندے ہوئے نتیجہ کڈھدا اے: " _____ "

غور و فکر : اوہناں ساریاں شیواں نون ذہن وچ لیاون لئی ویلا کڈھو جیہڑیاں موسیٰ نہیں لوکاں نون دسیا سن۔ کیوں جے اوہ خداوند سی، اوہنوں ایہہ ساریاں شیواں اپنے لوکاں لئی کر نیاں سن جنساں نال اوہ محبت رکھداسی۔ کیہ اوہ کسے ہور شے نون چاہ سکدے سن؟ اوہنے، اپنے جوہر وچ ڈینا نال وعدہ کیتا سی۔ 7 آیت وچ اوہ اوہناں دا خدا ہون دے وعدے نون جاری رکھداسے، تئی ایہہ خیال نہ کرو کہ موسیٰ تے ہارون اسرائیلیاں نون ایہہ دسدے ہونے خوش سن کیوں جے خدا نہیں اوہناں نون ایہہ سب کجھ ونڈن لئی دسیا سی؟ اوہ اسرائیلیاں نون دس لئی جھکے ہونے سن تے کیوں سانوں 9 آیت وچ دسیا گیا اے کہ اوہناں میں موسیٰ تے ہارون دے پیغام نون حاصل کیتا سی؟

کیہ تئی اوہناں اُتے تہمت لگا سکدے او؟ ایہتھے کوئی راہ نہیں سی کہ اوہناں نون سُنتا سی تے موسیٰ تے ہارون دی خبر توں خوش ہوناسی۔ اوہناں دے حوصلے ٹٹ گئے۔ کیہ تئی سُنتن تے مثبت تے جرات مندانه اکھراں نون حاصل کرن وچ اوکھے ویلے نون رکھدے سو جدوں تہاڈا حوصلہ ٹٹیا ہووے؟ حوصلہ ٹٹنا اوہ ویلا ہندا اے جدوں کسے وچ اگاں ودھن دی جرات یاں اعتماد دی کمی ہووے۔ ہر شے بوہت اوکھی اے۔ جرات دی کمی سانوں خطرہ مل لین دی تحریک یاں جرت نون کھوہ لیندی اے، اگاں ودھن تے نویاں مہماں دا تجربہ کرن نون کھوہ لیندی اے۔ حوصلہ ٹٹنا کسے دی توانائی نون ختم کر دیندی اے تے ہر دیکھاڈا گزارن تے ویلے کو ویلے گزارن دی اجازت دیندا اے۔

- 1- حوصلہ ٹٹن نال تہاڈا تجربہ کیہ ہو یا سی؟
- 2- اوہناں دو شیواں دی پچھان کرو جدوں تہاڈا حوصلہ ٹٹیا سی؟
- 3- کیوں تئی حوصلہ ٹٹن لئی جواب دیون دا ارادہ رکھدے او؟
- 4- اوہ کون سن جیہڑے تہا نون اُمید دی پیش کش کر دے سن؟
- 5- کیہ اپنی حوصلہ کھنی نون قبول کرنا اوکھا اے؟

دعا: اے خدا یا، کئی واری میں حوصلہ ٹٹن نال مونہہ دے بل ڈگ پیندا ہاں۔ حیاتی مدہم پے جانندی اے۔ ہر شے اوکھی وکھالی دیندی اے۔ اوہناں ویلیاں وچ مینوں اپنے اُمید دے بھرے پیغام نون سنن لئی جرات دے۔ مینوں اپنے اُمید نال بھرے پیغام اُتے عمل کرن لئی طاقت دے۔ مینوں اپنے اُتے، اوس اک اُتے جیہڑا مینوں اُمید دی پیشکش کردا اے اوہ دے لئی ایمان دے۔

مشق: (کروج 6 جاری رہند اے) پر خدا فرعون دے ہتھ توں اپنے لوکاں نوں چھڑان دے عمل اُتے انحصار ایس دے اُتے نہیں سی کہ آیا کہ اسرائیل میں اوہدے پیغام نوں سنیا یاں حاصل کیتا سی یاں نہیں کیتا سی، یاں حوصلہ افزائی ہوئی سی یاں حوصلہ ٹھیا سی، یاں اوہ آس اُمید نال بھرے یاں ایس توں خالی حیاتیاں نوں گزار رہے سن۔

1- اوہنے 11 آیت وچ موسیٰ نوں کیہ کرن دی ہدایت کیتی سی؟

2- موسیٰ میں خدا نوں کیوں جواب دتا (12 آیت)؟

3- سچائی نال، ایتھے ساڈے کول اجسیا بندہ اے جیدے کول گل کرن لئی اوکھا ویلا سی، جیہڑا اک اک کے گل کردا سی، تے خدا اوں نوں پچھاں بادشاہ کول گل رہیا اے جسے اوں نوں دسیا کہ اوہ خداوند نوں نے سُن جاند اہیں لئی اوہنوں کیوں اوہدی سُنہنی چائیدی اے۔ پہلی واری ایس بادشاہ نہیں بھُسن نوں لیا۔ اوہنوں ایس ویلے کیہ کرنا سی تاں جو اسرائیلی موسیٰ نال ہو رچو کھی نفرت کرن ہے؟ اسرائیل جیہڑا کہ خدا نوں جاند اسی اوہنوں اوں نوں نہیں سُننا سی، تے کیوں فرعون اوہ کرنا چائیدی اسی جو اوہنے خدا نوں جانن لئی نہ کیتا؟

تربیت: ایس بن عمل وچ تھوڑا جیسا وقفہ رکھدے ہاں، سبب کوئی وی ہووے، کہانی لئی ویلا چائیدی اے۔ خروج 6: 13-27 وچ ساڈے کول اوہناں دا نسب نامہ اے جیہڑا اسرائیل دے خانداناں دے سربراہ سن۔ خاندان دے سرداراں دی فہرست روبن، شمعون تے لاوی دے قبیلے وی سن۔ غیر یقینی طور تے ایتھے کیوں ایہناں ناواں دا حوالہ دتا گیا اے، ساڈے کول کوئی خاص وجہ نہیں ایہہ سارے ناں سانوں موسیٰ تے ہارون دی نسل بارے 20 آیت وچ دے گئے نیں۔

1- آیت 20 چہ عوام دے بارے چہ کیہ دسیا گیا اے؟ اوہنے کدے نال ویاہ کیتا؟ کیوں عوام تے پوکھ تعلق رکھدے نیں؟

2- عوام اپنی خالہ نال ویاہ کر دے۔ اوہناں دے دو پتر سن۔

3- اوہناں دی اک دھی وی سی جیہڑی ایس نسب نامے وچ شامل نہیں جدوں ایہہ نسل ایہناں بندیاں وچوں ہوئی۔ بہر کیف، جدوں تسی یاد کر دے او، گنتی 26: 59 ایہناں ساریاں داناں لے کے ذکر کردی اے۔ دھی داناں کیہ سی؟

غور و فکر: کوئی مدد نہیں کر سکدا سنگوں جیران ہند اے۔ جے ایہناں بھراواں دی نسل دا ذکر ایہہ تصدیق کرن لئی کیتا گیا کہ اوہ لاوی دے قبیلے وچوں سن تے 26 تے 27 آیت دے مطابق تصدیق لئی کہ ہانکل ایچ ای ہارون تے موسیٰ لئی وی سی پچی ایہہ اوہ ای بندے سن جنہاں نوں خدا نہیں سدیا تے اوہناں نوں " اسرائیلیاں نوں مصر چوں باہر کڈھن " لئی آکھیا سی۔ ایہہ وہ ای سن جنہاں میں مصر دے بادشاہ، فرعون نال گل بات کیتی کہ اوہ اسرائیلیاں نوں مصر توں باہر لیتا چاہندے سن۔ ایہہ خاندان ایہاں حقیقتاں دی تصدیق نوں لکھدا اے۔

ایس ایہہ وی جاندے ہاں کہ توریت، ہانکل ایہاں پسلیاں پہنچتا ہاں دی لکھاری اے۔ کیہ ایہہ موسیٰ لئی اہم ہو سکدا سی کہ چوہوں کہ لکھیا ہو یا دکھا یا کہ اوہنوں مصر وچوں اپنے لوکاں نوں باہر لیاو لئی خدا اولوں سدیا گیا سی؟ کیہ لوکاں لئی ایہہ جاننا ضروری سی کہ اوہ اک عبرانی سی، اوہ اک جنہوں خدا نہیں اسرائیل دی رہائی لئی پھنسیا تے جیدی نسل میں ایہوں مہیا کیتا سی؟ ایہدے سبب یقین کرن والے نہیں پر معلومات واضح اے۔

خیال کیا گیا سوال: کیا تھی خیال کردے او کہ ایس نوں عبرانی لوکاں، اسرائیلیاں نوں فرعون دے ہتھوں چھڑاون لئی عبرانی نوں لینا سی؟ کیوں تے کیوں نہیں؟

اسائنمنٹ : پڑھو خروج 7۔

مشق: کلمے لفظاں نہیں کم نہ کہتا جدوں موسیٰ تے ہارون پہلی واری فرعون دے کول گئے (خروج 5: 1-2)۔ بہر حال، واقعیت ہونے جاری رہے جیویں جیویں خدا نہیں موسیٰ نوں دے سن۔

1- خروج 6: 30 وچ اسیں اوہناں لفظاں نال شروع کردے ہاں جہناں نال اسیں ختم کیتا سی جدوں اسیں 12 آیت وچ نسب نامے نوں بیان کیتا سی۔ 12 آیت کیوں کم دی اے؟ اوہ کیہڑا سوال اے جیہڑا موسیٰ 30 آیت وچ پچھ رہیا اے؟

2- خدا نوں موسیٰ نوں کجھ وضاحت کرن دی لوڑ سی۔ اوہنے خروج 7: 1 وچ موسیٰ نوں کیا آکھیا؟

خدا نہیں فرعون وچ ڈر، خوف تے احترام نوں پیدا کرنا سی تاں جو اوہ موسیٰ دی خدا دے طور تے عزت کرے۔ مصری لوکاں نہیں بوہت سارے دیوتاواں دی پرستش تے عبادت کیتی پر بہن اوہ نشاناں، کرشمیاں تے قادرِ مطلق دے عملاں دا سامنا کر رہے سن۔

3- موسیٰ نوں اوہ سب کجھ کرنا سی جیہڑا خدا نہیں حکم دتا سی۔ موسیٰ تے ہارون نوں سب توں پہلوں کیا کرن دا حکم دتا گیا سی (2 آیت)؟

4- خدا دے ہاں فرعون لئی واقع ہووے گا:

الف- آیت 3: اوہ فرعون لئی

ب- آیت 3-4: بھانویں خدا اپنے

مصر دی دھرتی وچ نہیں کرے گا

ج- آیت 4: فیر خدا اپنا ہتھ مصر اُتے رکھے گا تے لیاوے گا

اوہدا لشکر کون نہیں؟

د- آیت 5: نتیجے دے طور تے، مصری کیا جانن گے؟

5- موسیٰ تے ہارون میں تابعداری کیتی تے اوہ کجھ کیتا جیہڑا خدا نہیں حکم دتا سی۔ موسیٰ دی عمر کئی سی؟

ہارون دی عمر کئی سی؟

ترتیب: ایسا مشاہدہ کرنا جو بہت دلچسپ ہے کہ کئے دھیان نال خدا موسیٰ تے ہارون نول ایس عمل کرن وچ راہنمائی کر رہیا ہے۔ اوہ لگا تار اوہناں نول جانکاری دیندا ہے پئی کیہ واقع ہووے گا تاں جو اوہ حیران نہ ہوون جدوں ایہہ سب کچھ رو نما ہندا۔ فیروہ اوہناں نول ہدایت دیندا ہے کہ اوہناں نول کیہ کرنا ہے۔ ایہہ 101 قیادت وانگر چا پدا ہے۔ خدا اوہناں نول ایس عمل راہیں ذکر کر رہیا ہے۔ اوہنے ایہناں نول جو بہت زیادہ اسائنمنٹ اکواری نہیں دیتی تے فیروہناں نول چھڈیا نہیں۔ اکواری جدوں ہر شے اپنی تھاں تے ہندی اے تے عمل شروع ہندا ہے۔

مشق:

1- فرعون اوہناں نول معجزے لئی آکھے گا۔ 9 آیت وچ موسیٰ تے ہارون لئی خدا دی کیہ ہدایت اے؟

2- ایہہ جو بہت سادہ جیسا دکھائی دیندا ہے۔ لہذا وہ فرعون دے سامنے جانے نہیں تے ہر شے اونچ ای ہوئی جیویں خدا نہیں آکھیا سی۔ یاں کیہ ایچ ہو یا؟ سانوں 11-12 آیتاں وچ کیہ دیا گیا اے؟

خدا نہیں اوہناں نول نہیں دیا سی جو رو نما ہونا سی!

پر فکر کیہ واقع ہو یا؟

3- کہانی دا ایہہ حصہ افسردگی نال بکدا ہے۔ 13 آیت فرعون دے دل دی روحانی ہلاکت وانگر اے۔ ایہہ چنگا نہیں اے۔ اسیں کیہ سکھدے ہاں؟

4- ایس آیت دے مطابق تُوں اوہدے دل دی سختی دے سبب ہارے کیہ خیال کردے او؟

اختتام: اسیں تہیہ سبق دے اخیر تے پڑچکھے ہاں۔ سبق نمبر 4 فرعون توں تے مصر دی دھرتی توں اپنے لوکاں لئی خدا دے رہائی دلاؤن دی کہانی دے نال خلاصہ کرے گا۔ اسیں خدا دی طاقت نول کم وچ ویکھاں گے جدوں اوہ موسیٰ تے ہارون نول اپنے درست مقصد لئی ورتدا ہے۔ جیویں موسیٰ داعصا عدالت کردا ہے اوہناں حکمراناں لئی جیہڑے اوس ملک وچ سن، اسیں کدا دے رحم تے مہربانی دے کرتباں نول ویکھاں گے جہناں نول اوہ اپنے لوکاں اُتے نازل کردا ہے جدوں اوہ اوہناں نول رہائی دلاؤندا ہے۔

پہلا تے دو جاسبق اسٹیج نول ترتیب دے چکھیا اے۔ اسیں کہانی دے ابتدائی کرداراں دی پہچان کر چکھے ہاں۔ اسیں بلدی ہوئی جھاڑی اُتے موسیٰ دے نال ساں جدوں خدا نہیں اوہنوں سدا یا جتھے اوہنوں اپنے پیراں دے سکتے لہ کے جانا سی " کیوں جے اوہ تھیں جتھے اوہ کھلو تاں اوہ پاک تھیں اے۔ " کئی واری اسیں خواہش کردے ہاں کہ اسیں ایس بلدی ہوئی جھاڑی نول رکھیے تے اپنی پاک تھیں نول رکھیے۔ اسیں خدا دے بلاوے نول اپنے ناں نول سُنن نال پسند کراں گے تے اپنی اسائنمنٹ نول اوہناں ای مترابناؤندے ہاں جیویں خدا نہیں موسیٰ نول آکھیا سی۔

اسیں اچھی جھاڑی نول رکھدے ہاں جیہڑی ساڈے دلاں وچ خدا دے کلام نال بلدی اے۔ لوتا 24: 32 وچ اسیں یسوع دے دو شاگرداں اُتے غور کر سکدے ہاں اوہدے جی اُٹھن جیہڑے اوہدے جی اُٹھن نال اوہدی پیروی کرن لئی ہارے گئے سن۔ اوہناں میں اک دو جے نول کیہ آکھیا؟

ساڈے کول اوہدی حضوری وچ داخل ہون لئی پاک تھاں اُتے کھلون لئی حق ہے اے۔ اسیں اوہدی حضوری وچ آوندے ہاں جدوں اسیں اپنیاں دعائیاں در خواستاں نوں اوہدے نال ونددے ہاں، گیت گاوندے ہاں تے زبور گاوندے ہاں، تے اپنے شکرانے تے تجید دے نال اوہدی عبادت کردے ہاں۔ فرعون داول سخت ہو یا کیوں بے اوہ خدا نوں نہیں جانتا اسی تے اوہنے اوہدے کلام نوں نے سُنیا نہیں سی جدوں اوہ اوہدے کول آیا سی جو موسیٰ تے ہارون دی آواز وچ سی۔ خدا اپنے کلام دے راہیں گل کردا اے تے ساڈے ساریاں کول اوہدی آواز نوں سُنن دا استحقاق اے۔

دعا: اے قادرِ مطلق خدا، جیویں تُوں موسیٰ تے ہارون نال ساں، تُوں میرے وچ موجوداں۔ تیری خواہش اے کہ میں تیری حضوری وچ آواں، تیرے سچائی دے کلام نوں سُناتے فرمانبرداری نال جواب دیواں جو تُوں آکھدا ایں۔ مینوں اہمیا دل عطا فرما جیہڑا کھلیا ہووے تے تینوں پالوے۔ مینوں دل بخش جیہڑا تیرے ول مڑے تے اوہ سب کچھ کرے جیہڑا تُوں وعدہ کیتا۔ مینوں دل عطا فرما جیہڑا بیسویں مسیح وچ تیری عظیم محبت دا جواب دیون دا خواہشمند ہووے۔ خاص طور تے، اے خداوندائیں دیہاڑے میں تیرے تُوں درخواست کردا ہاں کہ۔

سبق چوتھا

اپنے ہتھ نوں پھیلا (ودھا)

خروج 7-8 اوہنے اپنے دل نوں سخت کیتا

سبق نمبر 4 دی نظر ثانی

	نظر ثانی
41	تعارف
42	سبق 4: خروج 7-8
43	فرعون داپنی گل اُتے اڑ جاوے والا دل
43	خدا دا عصا
45	مینڈکاں دی ویاہ
47	خدا دے دل دی دھڑکن
48	خدا دی انگلی
51	لوکاں نوں برکت دیتی جاندی اے
52	لوک مقصد دے نال

تعارف

پریشانی و دھدی جانندی اے۔ فرعون خدا دے لوکاں نون چھڈن تون انکار کردا اے تے خدا سختی نال اپنے راست مقصد دا پیچھا کر دا اے جیہڑا کہہ او س عہد نون پورا کرن دا سی جیہڑا اپنے ابراہام نال بنھیا سی۔ " میں اوہناں دے دکھ نون جاندا ہاں، تے میں اوہناں نون مصریاں دے ہتھوں چھڑاوان لئی بیٹھاں آیا ہاں تاں جو اوہناں نون او س ملک وچوں باہر کڈھاں تے او س پتنگے تے وڈھے ملک وچ لیا واء۔ " کجھ وی نہیں، ایہتوں تک کہ فرعون دی سخت گردن تے ضدی دل، اوہنوں اوہدے کم نون انجام دیون تون روک نہیں سکے گا جو اپنے کرن لئی تیار کیتا اے۔

وکیھو جیویں ایہہ کہانی کھلدی اے تے جنگ چھڑدی اے۔ کیہڑے تنبیہ والے گروپ نہیں؟ اسرئیلیاں نہیں اپنی غلامی تون رہائی پاون لئی کیہ کردا راداکیتا؟ اوہناں دا حمایتی کون اے؟ کیہڑے غیر معمولی طریقے خدا ورتدا اے جدوں فوج اوہدے خلاف ایہدی منظوری نہیں دیوے گی؟ خدا دی رحم تے ترس کھاوان والی دل دی دھڑکن نون لہجو جیہڑی اوہ اپنے لوکاں لئی رکھدا اے۔

موسیٰ کول عصا اے تے خدا نہیں حکم دتے۔ کیہڑے حکم خدا نہیں دتے جہناں میں اسرئیلیاں نون رہائی دلائی؟ اپنی پڑھائی دے طور تے اپنے تصور نون ورتو۔ کہانی دیاں حالتاں وچ وڑھوتے اوہناں فرق فرق طریقیاں نون لہجو جہناں نون خدا اسرائیل دے سخت ظلم نون توڑن لئی چنندا اے۔

اسرائیل لئی ایہد کیہ مطلب ہووے گا کہ اوہ خداوند سی؟ ایہدے نال کیہ فرق پوسے گا کہ اوہ کیویں حیاتی گزارن گے؟ اوہ محض کوئی نام لوک نہیں سن۔ اوہ خدا دے لوک سن جہناں نون اوہدے تون تے اوہدے لئی برکت دتی گئی سی۔ پورے سبق وچ اپنے آپ تون سوال پچھو کہ، " میری حیاتی لئی ایہد کیہ مطلب اے کہ میںوں صرف اوہدی سیوا لئی خداوند لوں برکت دتی جا چکی اے؟ "

حصہ 1

تعارف: ایس فرعون دے سامنے، اوہدے دانشنداں تے جادو گراں دے سامنے موسیٰ تے ہارون نال سبق نمبر 3 نون پورا کر لیاے۔ ہارون داعصا سب بن گیا۔ تے جادو گراں دیاں لاٹھیاں وی سب بن گئیاں تے فیر ہارون دے سب نیں اوہناں دیاں لاٹھیاں نون نگل لیا۔ ایس معجزاتی نشاناں دے باوجود فرعون دا دل سخت ہو یا، اوہنے اک نہ سئی۔ ایہ سب رونما ہو یا جیویں خدا نیں آکھیاں کہ ہووے گا۔

ایس سبق وچ دس وادواں دا ذکر کیتا گیا اے۔ بوہت ساریاں نیں ایناں ہر اک وادواں نون قدرتی مظہر دے طور تے وضاحت کرن دی کوشش کیتی۔ مثال دے طور تے، اک سال دریائے نیل دے ہڑھ آیتے ایسے دریادے نال نال سر زمین اُتے بوہت ساریاں دھاتاں تے خوراک داکم دیون والیاں شیواں نون لیانداتے زرخیز کیتا۔ ایہدے نال دریائے نیل دے پانی لال رنگ دی مٹی نکلی۔ اک واری فیر، ایس ملک وچ ٹڈیاں دے چڑھائی کرن نال سزالی جسنے فصلاں نون ہڑپ کر لیا۔ سائنس ہوسکدا اے کہ ایناں نو وادواں دی وضاحت کرن دے قابل ہووے۔ اس تون ہٹ کے، ایہہ وادواں مترے طور تے خدا دے کم نیں جہناں نون خود اپنے سچا تے برحق خدا ہون لئی بیان کیتا، نہ کہ نیل دا دیوتا ہون دے طور تے۔ ایس سٹڈی دا مقصد تہا نون اوہدی جانکاری دینا اے جو بائبل اسرائیل تے مصر دی تاریخ وچ ایس وسیلے بارے آکھدی اے۔ تاریخ فرعون دی حکمرانی نون لکھدی اے تے اوہدا ابراہام، اسحاق تے یعقوب دے خدا نال مقابلہ کرن نون لکھدی اے، جسنے اپنے لوکاں نون مصری بادشاہ دے بڑے ظلم تون چھڑایا۔

اسائنمنٹ: وادواں جیہڑیاں خدا نیں مصر اُتے گھلایاں اوہ خروج 7: 14 تون 11: 10 تک لکھیاں گئیاں نیں۔ ایناں باہاں اُتے چاتی پاو۔ ہر اک حوالے لئی وباء دی پہچان کر دے ہوئے چارٹ نون پورا کرو۔ ایہدے اُتے غور کر دے ہوئے ایس ہور لاگے تون ہر اک وباء بارے غور کراں گے۔

وادواں

حوالہ جات

وادواں	حوالہ جات
	خروج 7: 14-24
	خروج 8: 1-15
	خروج 8: 16-19
	خروج 8: 20-32
	خروج 9: 1-7
	خروج 9: 8-12
	خروج: 13-35
	خروج 10: 1-20
	خروج 10: 21-29
	خروج 11: 1-10

مشق:

- 1- آیت 14 وچ خدا میں موسیٰ نوں دیسی کہ فرعون دا دل _____ تے _____
 اوہ _____ لوکاں نوں جاوَن دیوے۔
- 2- آیت 15 : موسیٰ لئی خدا دیاں ہدایتاں کیہ سن؟ _____
 _____
- نیل مصر دے دیوتاواں وچوں اک سی۔ موسیٰ نوں فرعون توں خدادے عصا نوں اپنے ہتھ وچ لیے دریا تے ملنا سی۔ خروج 7 : 1 وچ اسیں سکھیا کہ خدا میں موسیٰ نوں فرعون لئی خدا وانگر بنایا۔ نیل اُتے ہون والی ایہہ ملاقات نیل دے دیوتا تے اسرائیل دے خدادے وچ ہون نوں ظاہر کر دی اے۔
- 3- تداوس ویلے تک فرعون میں نہ سُنیا (آیت 16) تدا موسیٰ آکھدا اے، " ایہہ ای اے جو خدا آکھدا اے۔ " ایہدے توں تسی جانوں گے کہ میں ای خداوند ہاں۔۔۔ " موسیٰ کیہ آکھدا اے کہ اوہ 17 آیت وچ وچ کرے گا؟ _____
 _____
- 4- آیت 18 : ایہدے نتیجے کیہ نکلن گے؟ _____
 _____
- 5- آیت 19 وچ اسیں سکھدے ہاں کہ خدادی عدالت کئی سخت ہووے گی۔ لہذا خدادے عھے نوں چکایا گیا تے نیل دے پانی اُتے ماریا گیا۔ 21 آیت وچ اسیں سکھدے کہ ایہہ ایناں بُرا سی جہناں اوہناں میں آکھیا کہ ایس نوں ہوناسی، پر، 22 آیت وچ کیہ ہندا اے؟ _____
 _____
- 6- تے فرعون دا دل رہیا _____ اوہنوں نہیں ہوناسی _____ موسیٰ لئی۔
 اوہ اپنے محل وچ گیا تے _____
 (22-23 آیتاں)۔
- 7- ایسے دوران، مصریاں لئی کیہ نتیجے نکلے کیوں بے فرعون میں منن توں انکار کردتاسی؟ _____
 _____

حصہ 2

ترہیت : جدوں بائبل دی پڑھائی کیتی جارہی ہندی اے تے اوہناں لفظاں نوں الجھنا بوہت اہم ہندا اے جسوں اوس حصے وچ کڑی مڑی ورتیا گیا ہووے۔ ایہدی عام وجہ کہ ایناں نوں دہرایا جاندا اوہیہ کہ کیوں جے اوہ بائبل دی سچائی دی سمجھ لئی معنی نیز مطلب رکھدے نیں۔ مثال دے طور تے اک لفظ، ایس 11 آیت وچ چارواری ورتیا گیا اے (خروج 7: 14-24)۔ ایس چارٹ نوں مکمل کرو۔ نوٹ کرو تے اکھر "عصا" اُتے نشان لگاؤ جیہڑا ہر اک حوالے وچ اے۔

حوالہ جات سانوں عصابے بارے کیہ دسیا گیا اے

عصا سب وچ بدل گیا	خروج 7 : 15
	خروج 7 : 17
	خروج 7 : 19
	خروج 7 : 20

عصابے بارے اسیں کیہ جانندے ہاں؟ ایس نوں خروج 4: 20 وچ کیہ آکھیا گیا اے؟

ذہن وچ رکھو کہ خدا نیں موسیٰ دے عصابوں فرعون تے مصر دے لوکاں اُتے عدالت نوں متزا کرن دے قابل ذریعے دے طور تے ورتیا۔ خدا اپنی قہروالی عدالت نوں لوکاں اُتے لیا جدوں ایہوں مثال دے طور تے مصر دے پانیاں اُتے پھیلا یا گیا اے تے اوہ خون بن گیا اے۔ جیویں کہ تھی اپنی خروج دی پڑھائی نوں جاری رکھدے او، خدا دے عصا بارے محتاط رہو جدوں کہانی نوں آشکارہ کیتا جاندا اے۔ اپنی بائبل وچ ہائی لائنز ناں نشان لگاؤں لئی تیار رہو جتھے عصابوں ورتیا گیا اے تے عدالت اُتے غور کیتا گیا اے جسوں خدا فرعون تے مصریاں اُتے لیاندا اے۔

عصابوں اک ہور مقصد لئی ورتیا گیا۔ ایسے موسیٰ نوں یاد دلا یا کہ ایہہ خدا سی جیہڑا معجزے کر رہیا سی۔ ایہہ خدا سی جیہڑا فرعون دے خلاف جنگ کر رہیا سی۔ ایہہ خدا سی جیہڑا اپنے لوکاں دی رہائی لئی آیا سی۔ ایہہ قادرِ مطلق خدا، ال شیدا (خروج 6: 3) جیہڑا خداوند، عظیم میں ہاں اے (خروج 3: 14)۔ اسیں اپنے خروج دی پڑھائی نوں حصہ نمبر 2 وچ اک ہور ورتاؤ لئی لبھاں گے۔

اسائنمنٹ: خروج 8: 1-15 نوں پڑھو۔ اسیں نہیں جانندے کہ خون دی وہاں کتناں چر رہی پراسیں ایہہ جانندے ہاں کہ اوہدے ست دیہاڑیاں بعد کیہ ہندا اے۔

مشق : سارا منظر وار خلاصہ اک واری فیر شروع ہندا اے۔

1- آیت 1: موسیٰ لئی خدا دیاں ہدایتاں نہیں بدلایاں سن۔ فرعون دا پیغام نہیں بدلایا سی:

2- آیتاں 2-4 وچ آگلی و باء لئی کیہ وعدہ سی تے ایوں کنناں شدید ہونا سی؟

مینڈک ہر تھاں سن! پر، مصری جادو گر بالکل ایچ کرن دے قابل سن!

3- بہر کیف، ایس ویلے کجھ فرق واقع ہندا اے۔ فرعون موسیٰ تے ہارون نوں بلا وندا اے۔ اوہ 8 آیت وچ کیہ پچھدا اے۔

4- آیتاں 9 تے 10 وچ موسیٰ تے فرعون واضحی سن کہ اگلا دیہاڑا وہ ویلا اے جدوں و باء ٹر جاوے گی۔ فیرا یہ ثابت کرن لئی کہ ایہتھے ساڈے خداوند خدا او انگر کوئی ہو ردو جائیں اے، 11 آیت دے مطابق کیہ واقع ہووے گا؟

5- آیت 12 وچ موسیٰ تے ہارون نیں فرعون نوں چھڈیا تے موسیٰ خدا دے سامنے ٹر گیا۔ اوہناں نیں کس ہارے گل کیتی! مینڈکاں دے ہارے! موسیٰ انیں کیہ پچھیا؟

تے خدا نیں کیہ بخشیا؟ خدا دا مینڈکاں نوں غائب کرن دا مقصد نیں سی، کیہ موسیٰ انیں ایہدے لئی پچھیا سی؟ کیہ ایہہ فرعون نوں شامل کردے ہوئے ہر اک لئی حیران کر دیوں والا جواب سی؟ کسی کیہ سوچدے او؟

6- اوہ میرے خدا یا! 14 آیت نوں اپنے ذاتی خیال وچ زندہ رکھن دی کوشش کرو۔ اپنی نوٹ بک اٹے اپنے کجھ خیالاں نوں لکھو کہ اوہناں دیہاڑیاں وچ مصر وچ رہنا کیوں داہووے گا؟

7- پس، فرعون دا خیال سی؟ 15 آیت آکھدی اے کہ جدوں اوہنے دیکھیا کہ آرام تے سکون اے تے اوہنے

8- اسیں برابر کرن لئی پچھاں واپس آوندے ہاں! پر، اسیں کیوں حیران ہندے ہاں؟ یاں کیہ اسیں ہندے ہاں؟ آیت کیوں مکدی اے؟

غور و فکر: تھی ایس سب کچھ توں کیہ بناوندے او؟ اسیں جانندے ہاں کہ ایتھے دس و ہاواں نہیں تے اسیں پہلوں ای دواتے چاتی پانچھے ہاں۔ خون تے مینڈکاں دی و باء پہلوں ای بوہت سارے لوکاں لئی موسیٰ تے ہارون دے سامنے اوہناں دی درخواست کرن داسبب بنیاں پر، ظاہری طور تے، فرعون نہیں سی! خدا دے عصائیں اوہناں لوکاں اُتے خطرناک عدالت نوں لیاند۔ اوہنے فرعون لئی کوئی رحم نہ رکھیا جیہدا دل سخت ہو چکیا سی تے اوہنوں اوہدی نہیں سُننی سی۔ خرون 7 وچ تے ہن فیہ خروج 8 وچ اٹیخ آکھیا گیا اے کہ فرعون داول تے اوہ نہ

انسانی بدن دے ہاضمے دے نظام ہارے خیال کرو۔ ایہہ اٹیخ اے جیویں کہ فرعون دیاں انتڑیاں دے سخت ہون دا برعاملہ سی تے اوہدی حالت بدتر ہو رہی سی۔ اوہ سخت بندہ اے۔ وڈھے ملک مصر اُتے اک حکمران تے اک بادشاہ ہون دے ناطے اوہنوں اپنے آپ نوں دیوتا دے طور تے قائم کرنا سی اوہنوں اسرائیل دے خدا اولوں حکم نہیں لینے دن کیوں جے اسرائیلی اوہدے غلام سن۔ اوہنے کسے دی تابعداری نہیں کیتی خاص کر جدوں اوہ بادشاہ سی تے اوہ صرف حکم دینا جاندا سی۔ صرف اوہ ای تے کلاسی۔ اوہدے لئی کوئی ہو ردو جائیں سی۔ اوہنوں موسیٰ تے ہارون نال جھوٹ بولنا تے دھوکہ دینا سی تاں جو اوہ ایہدے اُتے یقین رکھن دی کوشش کرن کہ اوہ توبہ کر چکیا اے تے اوہنے اپنا ارادہ بدل لیا اے، بہر حال، اسیں جانندے ہاں کہ اوہنے اٹیخ نہیں کیتا۔ اوہنے اٹیخ صرف اپنے ملک وچوں مینڈکاں نوں ختم کرن لئی کیتا سی۔ بہر کیف، مینڈکاں توں چھکارہ پاؤن دی بجائے خدا اوہناں نوں اوہناں دیاں حیاتیاں وچوں کڈھدا اے تے مینڈکاں دے مران دا سبب بند اے۔ ہن ملک مینڈکاں دے گوشت دے ڈھیر وانگر سی، کیویں دی بدبوسی!

تھی ایس سب کچھ نوں کیویں بناوندے او؟ اک واری فیراہنی " خبری ٹوپی " پاہ لوو تہانوں الیگزینڈر یانا تھو وچ ایہہ رپورٹ کرن لئی گھلیا گیا اے جو رمیز وچ واقع ہو رہیا سی۔ ایس صورت حال ہارے گئی وچ لوکاں دے آکھن نوں تھی کیویں سُنو گے؟

اسیں خدا ہارے کیہ سکھدے ہاں: کیہ تھی خدا دے دل دی دھڑکن نوں سُنندے اوتے اوہناں لفظاں نوں جیہڑے اپنے لوکاں لئی اوہدی محبت نوں محسوس کر دے نیں کہ " میرے لوکاں نوں جاؤن دے " ایہہ اکھر خدا دے دل نوں ظاہر کر دے نیں۔ ایہہ اوہدے لوک نیں۔ اوہ اوہدے بندے نیں جدوں اوہنے ابراہام نال اوہناں دا خدا ہوون دا عہد کیتا سی (خروج 17):

(19) تے، ایہدے وچ سارے رشتہ دار شامل نیں! ابراہام دی ساری نسل! خدا نیں اوہناں نوں دیکھیا، اوہناں دی حفاظت کیتی تے اوہناں اُتے رحم کیتا، ایتھوں تک کہ ہن جدوں اوہناں نیں اپنے غلام مالکاں دی سیوا کیتی۔

خدا دافرعون لئی ایہہ حکم سی کہ اوہ اوہدے لوکاں نوں آزاد کرے۔ سب توں پہلوں ایہہ اٹیخ چاہد اے کہ جیویں خدا اسرائیلیاں نوں جسمانی قید توں رہائی لئی آکھ رہیا اے۔ پر میرا خیال اے کہ اسیں خدا دے اپنے لوکاں لئی جذبے نوں سمجھن وچ ناکام بندے ہاں۔ اوہدی محبت اوہدا پیار اوہناں نوں چھن لئی دیندا۔ اوہدی محبت اپنے لوکاں دی رہائی دی مانگ کر دی اے، تے جے اوہ آزاد نہیں ہندے، تے فیہ اوہ اوہناں لئی لڑے گا۔ اوہ اوہناں لئی جنگ کرے گا۔ اسیں نیکی تے بدی دے وچ جنگ دے وچکار ہاں، خدا تے فرعون دے وچ، خدا تے شیطان وچ ہوون والی جنگ وچ وچکار ہاں۔ خدا اپنے لوکاں لئی لڑ رہیا اے۔ اوہ مانگ کر دالے کہ اوہ اجیہی جاتی گزارن لئی آزاد کیتے جاؤن جیدے لئی اوہنے اوہناں نوں پیدا کیش ویلے مقرر کیتا سی۔ اوہ عہد دا خدا اے جسنے اسرائیل دے بزرگاں نال، اوہناں دے ودھن پھلن تے اوہناں دے مال اسباب لئی وعدہ کیتا سی، اوہ اپنے وعدے نوں پورا کرن دا ارادہ رکھدا سی۔

خدا دی محبت پکی محبت اے۔ اسیں پکی طراں فرعون داحوالہ دے سکدے ہاں، جیہڑا اک خود غرض بندہ سی۔ بہر حال، خدا پکی محبت کرن والا اے۔ اوہ مرن تک اوہناں نال لڑائی کرے گا جسناں نال اوہ محبت رکھدا اے۔ کیہ تسی خدا او اس اک دے طور تے احترام کردے او جیہڑا تہاڈے نال محبت کردا اے، اجہی محبت جیہڑی معاف کردی اے، محبت جیہڑی پرواہ کردی اے جیہڑی تہاڈے بارے ہر شے نوں جانندی اے، محبت جیہڑی تہاڈے خدا نوں چاہندی اے تے جیہڑی چاہندی اے کہ تسی اوہدے پتر بنو؟

1- کیہ تسی اجہی محبت نوں جانندے او؟ ایناں دو کہانیاں نوں پڑھو تے اجہی عظیم محبت دا خیال کرو! ایہہ دو کہانیاں تہاڈے لئی خدا دی محبت بارے کیہ ظاہر کردیاں نیں؟

الف۔ لو قاتا 15: 1-7

ب۔ لو قاتا 15: 11-24

2- کیہ تسی خدا نوں جانندے او جیہڑا تہاڈی حفاظت کردا اے، تہا نوں ہر تھاں لہجدا اے تے جدوں اک واری اوہ تہا نوں لہجدا اے تے اوہ تہا نوں ہمیشہ لئی اپنے نال گھر لے جاندا اے؟ کیہ تسی جانندے او کہ جیہڑا تہاڈے لئی لڑائی کردا اے جدوں تسی ایہوں تک کہ اپنی خود غرضی دے سبب اوہنوں چھڈ جاندا اے او؟ کیہ تسی خدا نوں جانندے او جیہڑا تہا نوں آوندے ہونے دیکھدا اے تے پیار نال بھریاں کھلیاں ہانواں نال تہا نوں ملن نوں دوڑا آوند اے؟ اوہدی ایہہ پکی محبت ساڈے ساریاں لئی اے۔ تہاڈے خیال:

دعا: اپنے دعائیہ خیالاں نوں لکھو جدوں تسی خدا دی مضبوط محبت دا خیال کردے او جیہڑا تہا نوں اس ظلم تے غلام بناون توں تہاڈی آزادی دی مانگ کردا اے۔ اوہدی مانگ ایہہ وے، " میرے لوکاں نوں جاون دے!" اپنے لئی اوہدی عظیم محبت نوں یاد کرو، اوہ اک جیہڑا کہ خالق اے، اوہدیاں کھلیاں ہانواں نوں تہا نوں حاصل کرن تے گلے ملن نوں خیال کرو۔ اوہنوں اپنا بناو کہ تہاڈے لئی ایس دا کیہ مطلب اے کہ اوہ ہمیشہ دی محبت نال تہا نوں پیار کردا اے۔

حصہ 4

اسائنمنٹ: خروج 8 : 16-19 نوں پڑھو۔ وہاں جاری رہندیاں ہیں۔ تبجا حصہ مصر وچ مینڈکاں دے سڑن نال بدبو اٹھن نال ختم ہندا اے۔

مشق: ایس تیجی و باہ توں اسیں سکھدے ہاں کہ فرعون دے دل نال کیہ واقع ہو یا کیوں بے اوہنے خدادے حکم نوں سنن توں انکار کیتا جدوں اوہ اپنے خادماں موسیٰ تے ہارون دی آواز وچ گل بات کردا سی۔

1- آیت 16 وچ خداموسیٰ نوں مزید اگاں کیہ کرن لئی آکھدا اے؟

2- ایہہ _____ و باہ اے۔ ایہہ تکلیف پچاوان والی مخلوقات اے جیہڑیاں تہانوں کلاسنیں چھڈدی۔ ایہہ بوہت تنگ کرن والی اے، ایہہ تہاڈے مونہہ اُتے اٹھدی بندی اے۔ ایہہ بیماری نوں چھڈدی اے، ہارون نوں مٹی اُتے مارنا سی۔ خیال کرو 17 آیت سانوں چھراں دے بارے کیہ دسدی اے؟

3- ایہہ و باہ پہلیاں دونوں توں فرق اے۔ اسیں 18 آیت توں کیہ سکھدے ہاں؟

4- آیت 19 وچ جادو گراں نیں کیہ خیال کیتا؟

خروج 7: 5 وچ خدامیں موسیٰ نوں کیہ دسناسی؟ خدامیں کیہ آکھیا سی جنہوں مصری جانن گے؟

اسیں ایہہ واقع ہوون توں ویکھدے ہاں کہ جادو گراں نیں ایہہ پہچان کیتی کہ ایہہ و باہ اوہناں دی طاقت توں ودھ کے سی۔ بھانویں پہلیاں دو و باہاں لئی اوہ جادو گراں کچھ کرن دے قابل سن کہ پانی نوں لہو وچ بدلنا تے ملک وچ مینڈک لیانا، پر اوہ مینڈکاں توں پچھا چھڑاون دے قابل نیں سی۔ ایہہ وی خدادا ای کم سی (خروج 8 " 12-13)

5- بہر کیف، فرعون نیں اپنا ذہن نہ بدلیا۔ خروج 7 : 13 وچ سانوں دسیا گیا اے کہ فرعون دادل سخت ہو گیا سی۔ ایچ رو نماہور ہیاسی۔ خروج 8 : 15 وچ سانوں دسیا گیا سی کہ اپنے دل نوں

سخت کیتا۔ خروج 8 : 19
سانوں اوہدے دل دے بارے کیہ دسدی اے؟

اسائنمنٹ: پڑھو خروج 8 : 20-32

مشق:

1- اگلیاں بوہت ساریاں آیتاں سانوں چوتھی و ہاء توں متعارف کراندیاں نیں۔ ایہہ و ہاء اے۔

2- اک واری فیہر خدا موسیٰ نوں فرعون داسا منا کرن دا حکم دیدا اے۔ دوہاری خدا دا حکم کیہ اے؟

3- جے فرعون فرمانبرداری نہ کردا، تے کیہ نتیجے نکلنے سن (21 آیت)۔

غور و فکر: کجھ مٹا لئی کھیاں دا قیاس کرو۔ جے تسی کدی باہروں کجھ کھاؤں دی کوشش کیتی اے جیدے وچ تسی جانندے ہوو کہ کھیاں سن تے اوہ تہا نوں کناں کراہت والا تے تنگ کرن والا ہو سکدا اے۔ ایہہ گندگی تے خلافت توں آوندیاں نیں۔ ایہہ کسے وی شے اُتے میٹھن لئی بہادر ہندیں نیں۔ لوک کھیاں نوں پسند نہیں کردے پر کھیاں لوکاں نوں لہجہ لیندیاں نیں جتھے کتھے وہ اوہ ہندے نیں۔ اوہ چرچ وچ لوکاں دی توجہ ہٹھا سکدیاں نیں یاں سیر ویلے ناراض کر سکدیاں نیں۔ ایہہ ریسٹورنٹ وچ نفرت دلا سکدیاں نیں یاں کسے شیواں والے سٹور یاڈکان وچ غصہ تے نفرت پیدا کر سکدیاں نیں۔

کھیاں مصر تے چڑھائی کرن والیاں سن۔ ایہدے تے کوئی حیرانی نہیں کہ اوہناں نوں کوئی مسئلہ ہوناسی، مینڈکاں دے گلے سڑے گوشت نال، بدبو نہیں کھیاں نوں اپنے ول کھینتاسی۔ خیال کروں کہ کھیاں کنیاں چو کھیاں سن کہ تسی اوہناں دے اُتے ٹرو گے۔ تصویر بوہت نفرت والی سی۔

اپنے ذاتی کجھ خیالاں نوں لکھن لئی ویلا لوو جدوں تسی ملک دیاں حالتاں دا خیال کردے او:

- 1- آیتاں 22-23 : خدا فرق طرں کھیاں دی و ہا نال سلوک کرے گا۔ ہن اوہ ایس ویلے کیہ کرے گا؟
- سارے مصری ایناں کھیاں نال سلوک کیتے جاوے گے۔ فرعون، اوہدے عہد یدار، تے سارے لوک۔ کھیاں دے جھنڈ دے جھنڈ لوکاں اُتے تے اوہناں دے گھراں وچ آون گے۔ پر، اوہ شیواں نوں فرق طراں کرے گا جیویں اوہنے جشن دے ملک وچ اپنے لوکاں تے فرعون دے لوکاں وچ بڑا فرق کیتا۔ ایہہ فرق رہائی لئی جیدارا نیلی لوک تجربہ کر رہے سن جدوں اوہ سچے تک ملک وچ آئی سن۔ خدا دارم نال بھریا ہویا ہتھ اپنے لوکاں نال اپنی عدالت لئی بچھاں کھچ رہیا سی۔ اوہدی عدالت صرف فرعون تے اوہدے لوکاں اُتے عائد ہندی اے۔
- 2- خدا خاص طور تے فرعون توں کیہ چاہندا اے کہ اوہ جانے؟
- ایہہ جانن لئی کہ، " میں خداوند، میں ایس ملک وچ ہاں۔۔۔۔۔"
- الف۔ فرعون لئی ایہہ جاننا کیوں ضروری اے؟
- ب۔ اسرائیلیاں لئی ایہہ جاننا کیوں ضروری اے؟
- 3- آیت 24: " تے خدا نہیں اچھ کیتا۔ " خیال کرو اوہنے کیہ کیتا:
- الف۔ فرعون دے محل لئی:
- ب۔ اوہدے عہد یداراں دے گھراں لئی:
- ج۔ پورے مصر وچ:
- 4- فرعون گل ہات کرن لئی تیار و کھالی دیندا اے۔
- الف۔ آیت 25 وچ اوہدا دعویٰ کیہ اے؟
- ب۔ 26 تے 27 آیتاں وچ موسیٰ کیہڑی گل اُتے اصرار کردا اے۔ اوہ کیہ وجہ دیندا اے؟
- ج۔ کیہ 27 آیت دے مطابق خدا دی حالت بدل گئی سی؟ ویکھو خروج 3 : 18 : کیہ خدا فرعون نال گل ہات کرن دا خواہاں اے؟
- 5- آیت 28 فرعون کس شے لئی راضی ہندا اے؟
- 6- اوہ آخری کیہڑی شے اے جیدے لئی فرعون موسیٰ توں بچھدا اے؟
- 7- موسیٰ نہیں فرعون نوں یقین دلا یا کہ اوہ خدا توں دعا کر دے گا تے ایہہ کھیاں فرعون، اوہدے افسراں تے لوکاں نوں چھڈ جاوے گییاں۔ اوہ کیہڑی خبر داری اے جیہڑی موسیٰ 29 آیت وچ اونوں دیندا اے؟

8۔ آیتاں 30-31 : موسیٰ فرعون کولوں واپس آوند اے۔ اوہنے خدا توں دعا کیتی۔ خدا نہیں اونچ ای کیتا جو موسیٰ نہیں درخواست کیتی سی۔ کھیاں نہیں اوہناں نوں چھڈ دتا جد تک کہ "

کیہ اسیں حیران ہندے ہاں کہ فرعون نہیں اپنال سخت کر لیا؟ ہو سکدا اے اسیں حیران نہ ہو یے کیوں ہے اسیں کہانی دے آخر نوں جانندے ہاں پر، کیہ ہے تئی فرعون ہندے؟ بد بو تے کھیاں دے چھنڈ دے چان وچ، کیہ تئی خدا دے حکم نوں کہ میرے لوکاں نوں جاو ن دے توں انکار کرو گے؟ یاں کیہ تئی اونچ کرو گے؟

اسیں خدا بارے کیہ سکھدے ہاں: کھیاں دی و باء خدا دے رحم نوں و کھاندی اے جیہڑا اوہنے اپنے لوکاں اُتے انڈ لیا۔ اوہ لوک نہیں جیہڑے اوہدے لئی اک پاسے ہندے نہیں۔ اوہ فرق نہیں۔ اوہ اوہناں دا خدا اے۔ اوہ اوہناں نوں اپنے عہد بیٹھاں ہوون داد عوی کر دالے جیہڑا اوہنے ابراہام نال، بنھیا سی تے اسحاق تے یعقوب نال اہمدی تجدید کیتی سی۔ اوہ ہن چاہندا سی کہ جگ ایس نوں جائیں۔ اوہ فرعون توں چاہندا سی کہہ اوہ جانن کہ اوہ اسرائیلیاں نال رہ رہی سی۔ " میں جشن دی دھرتی نال فرق طراں پیش آواں گا، جتھے میرے لوک رہندے نہیں۔۔۔ اونچ تئی جانوں گے کہ میں خداوند ہاں " (خروج 8: 22) پُرانا اعتقاد ایہہ سی کہ دیوتا ملک داد دیوتا سی۔ مثال دے طور تے، مصر دے ملک وچ دیوتا گھٹ سن، جے کوئی سی، اوہ فلسطینیاں دے ملک دے دیوتاواں دے خلاف سن۔ بہر کیف، یہوواہ بیان کر دالے کہ اوہ ملکی خدا نہیں اے، بلکہ اوہدے کول ویلا اے جتھے کتھے اوہ چاہوے اینوں ورتدا اے۔

خدا نہیں اوس وعدے نوں قائم رکھیا جیہڑا اوہنے یعقوب نال کیتا سی جدوں اوہنے مصر لئی اپنے خاندان نوں ترتیب دتا سی (پیدائش 46)۔ خدا یعقوب نوں پیدا کئ 46: 3 تے 4 آیتاں وچ کیہ دسد اے؟

خدا نہیں وعدے نوں وی قائم رکھیا جیہڑا اوہنے موسیٰ نال کیتا سی جدوں اوہنے اوس نوں فرعون کول " اپنے لوکاں نوں مصر وچوں باہر کڈھن " لئی گھلایا سی۔ خروج 3: 12 وچ خدا دا موسیٰ دی دلیل لئی چھیتی نال جواب کیہ سی؟

خدا ساڈے ساریاں نہیں اوہ وی وعدہ کر چکھیا اے جیہڑا یسوع وچ ایمان رکھن نال اے جیہڑے اوہدے کول آوندے نہیں تے یقین رکھدے نہیں کہ اوہ سانوں گناہ توں بچاؤن والا اے تے ساڈے نجات دہندہ اے تے اوہنے سانوں گناہ تے بدکاری دے جبر تو بچایا۔ ضمانت دے لفظ کیہڑے نہیں جیہڑے متی 28: 20 وچ پائے جانندے نہیں؟

اسیں سکھدے ہاں کہ یسوع نوں دتے گئے ناواں وچوں اک ناں عمانوئیل اے۔ متی 1: 23 وچ سانوں ایس ناں دا کیہ مطلب دسیا گیا اے؟

ایتھے کوئی سوال نہیں کہ آیا کہ خدا اپنے لوکاں دے وچ موجود اے یاں نہیں اے۔

یادگاری لئی: اسرائیلیاں وانگر خدا سا ڈے وچ جیہڑے اوہنوں جانندے نیں تے اوہناں دے وچ جیہڑے اوہنوں نہیں جانندے فرق کر چکھیا اے۔ اوہ سانون 1 پطرس 2: 9-10 وچ کیہ دسد اے؟ ایناں دو آیتاں نوں اندکس کارڈ اُتے لکھو تے اینوں اپنی یادگاری دی لائبریری وچ رکھو خیال کرو کہ کیوں اچ تے ہر روز تسی " اوہدی وڈیائی بیان کرو جیہڑا تہانوں ہنیرے توں شاندار چائن وچ لے آیا۔ " اپنے موقعیاں تے تجربیاں دار و زمانہ بناؤں جدوں تسی اوہدی وڈیائی کردے او!

ڈوہنگی کھدائی: اوہدے چائن وچ جو اسیں اسرائیلیاں بارے سکھ چکے ہاں، ایہہ خیال کرن وچ اپنا ویلا تاؤ۔۔۔

1- اوہناں لئی ایہدا کیہ مطلب سی کہ او۔۔۔

الف۔ چُنے ہوئی نسل

ب۔ شاہی کہانت

ج۔ مقدس قوم

د۔ خداوی اپنی ملکیت والے لوک

2- اوہناں لئی ایہدے توں کیہ مراد سی کہ اوہناں دے کول مقصد سی، اوہدی وڈیائی بیان کرن دا مقصد جسے اوہناں نوں ہنیرے وچوں شاندار چائن وچ بلا یا؟

_____

3- ایہدا اوہناں لئی کیہ مطلب ہووے گا اوس اک کمیونٹی دے طور تے جدوں اوہ اک واری اوہ نہیں سی

ہن اوہ نہیں۔۔۔ اک واری جدا اوہناں میں ایہہ حاصل نہ کیتا

ہن اوہ ایس نوں حاصل کر چکے نیں؟

تھاڈے خیال:

_____

4- خدا سانون اپنے پتر یسوع دی حیاتی، موت تے جی اٹھن نال اپنے لوک بنا چکھیا اے۔ کجھ ویلا ایس اُتے غور کرن لئی کڈھو۔۔۔

الف۔ چُنے ہوئی نسل

ب۔ شاہی کہانت

ج۔ مقدس قوم

د۔ خداوی اپنی ملکیت والے لوک

5- تھاڈے لئی ایہدا کیہ مطلب اے پئی تھاڈے کول مقصد اے، اوہدی وڈیائی بیان کرن دا مقصد جیہڑا تہانوں ہنیرے وچ شاندار چائن وچ لے آیا؟

_____

6۔ ایسا اوہناں لئی کیہ مطلب ہووے گا اوس اک کمیونٹی دے طور تے جدوں اوہ اک واری اوہ نہیں سی

ہن اوہ نہیں۔ اک واری جدا اوہناں نہیں ایہہ حاصل نہ کیٹا

ہن اوہ ایس نوں حاصل کر چکے ہیں؟

تھاڈے خیال:

دعا: اے خدایا تینوں اک جُٹے ہوئے دے طور تے اپنی بچان دیوں لئی شکر یہ۔ اپنی حیاتی نوں مقصد دیوں لئی اوہدا شکر یہ جدوں تُوں اوہدی وڈیائی کردے او۔ ایمانداراں دی جماعت، کلیسیا،

اوہدے اپنے لوک، تے اوہدے رحم کرن لئی شکر یہ جسوں اوہ ایناں لوکاں اُتے انڈیل چکیا اے۔

سبق پنجاواں

میرے لوکاں نوں جاون دے

خروج 9 - 11۔ خداوند نیں فرعون دے دل نوں سخت کر دتا

سبق 5 دی نظر ثانی

53	نظر ثانی
54	تعارف
	سبق 5: خروج 9-11
55	راستبازی نوں سکھنا
56	جانوراں، پھوڑیاں، تے اولیاں دیاں و باواں
58	خدا دارحم والا ہتھ تعریف: فضل تعریف: رحم
59	نڈیاں تے ہنیرے دیاں و باواں
62	موت دی و باء
64	خدا دا پہلو ناہتر

تعارف

خدا داد عدالت والا جتھ مصر دے خلاف کڑی مڑی ہنٹھاں آید و ہاواں نہیں ملک اُتے چڑھائی کیتی۔ بہر حال، او سے ویلے، جیویں تُوں پڑھائی کردے او تہا نوں خدا دے فضل تے جلال والے جتھ اُتے چاتی پاون دی وی لوڑ اے جدوں اوہ اپنے لوکاں نوں بچاوند اُتے اوہناں داد قاع کردا اے۔ رحم تے فضل دیاں تعریفاں اُتے چاتی پاون۔ ایناں دو لفظاں وچ کئی فرق اے؟ تُوں پورے خروج 9: 11 وچ خدا دیاں نمایاں صفتاں دی بچھان کیویں کر سکدے او؟

آخر خدا آکھدا اے، "ہن اک ہور وہاں میں فرعون تے مصر اُتے لیاواں گا۔" موسیٰ فرعون دے خدا ماں تے لوکاں وچ رتے نوں حاصل کردا اے۔ موسیٰ مصر وچ اک مصیبت پیدا کرنے والے دے طور تے پڑیا جیدے خلاف اسرائیلیاں نہیں شکایت کیتی سی۔ ہن اوہنوں ملک وچ بوہت حمایتی قیاس کیتا جاندا سی۔ کہنے ایڈی وڈی تبدیلی لیاندی؟

موسیٰ نہیں آخری وہاں توں دھکایا۔ مصر دیاں پہلوٹھیاں دے موت دے خیال نہیں فرعون دے سخت دل نوں نرمیاں تبدیل نہ کیتا، ایتھوں تک کہ اوہ دے اپنے پہلوٹھے پتر دی موت نہیں وی۔ وہاں جانوراں تے انساناں دی موت دی ہونی سی جد تک فرعون گل نوں سُن لئی لیندا کیوں نہیں؟ خدا مصر وچ کئی چاہندا سی کہ رو نما ہووے؟ جے فرعون خدا دے لوکاں نوں جاوون نہ دیوے گاتے فیر کئی واقع ہوون دی لوڑ ہونی سی؟

گناہ اک واری بنی نوع انسان نوں قید وچ کر چکیا اے۔ اوہناں طریقیاں نوں سکھو جیہڑے خدا سناں ساریاں نوں آزاد کرن لئی ورتدا اے!

حصہ 1

ترتیب: موسیٰ ایس کہانی وچ دلچسپ کردار ادا کر رہیا اے۔ اوہنوں خدا لوں گھلیا گیا سی کہ اوہ جبر تے غلامی دے ملک وچوں اوہدے لوکاں نوں باہر لیاوے۔ اوہنوں خدا دے حکم نال ایس حکمران فرعون واسا منا کرن لئی گھلیا گیا سی۔ موسیٰ دے راہیں خدا نہیں ایناں و ہاواں نوں ایس ملک وچ ایہدے لوکاں لئی اتری، کھلبلی تے ایتھوں تک کہ تباہی لیاوَن لئی ورتیا۔ خروج 8: 8 تے 8: 28 وچ، فرعون نہیں موسیٰ نوں آکھیا کہ اوہ خداوند توں دعا کرے جسے اوہناں نوں گھلیا کہ اوہ و ہاواں نوں روک دیوے۔ اسیں ویکھدے ہاں کہ فرعون نہیں ایس شے دی پہچان کیتی کہ موسیٰ دا خدا عظیم مہیب تے مصری دے دیوتاواں توں ودھ کے زور آوے، ایس لئی ہن اوہ اسرائیل دے خدا توں خلاصی تے رہائی نوں لبھدا اے تے خدا نہیں ہر و ہاواں نوں ختم کردے ہوئے جواب دتا۔

ایس دے باوجود جو کجھ خدا نہیں فرعون لئی کیتا، فرعون نوں اسرائیل نوں ایہدے جبر توں آزاد نہیں کرنا سی۔ فرعون اپنی سخت گردن تے دھوکہ باز دل دے نتیجے توں رہائی چاہندا سی۔ اوہ خدا دی تابعداری کرن وچ دلچسپی نہیں رکھدا سی۔ ہن، فرعون دیاں بُریاں راہواں نوں جان دے ہوئے موسیٰ اوں خدا دے سامنے لیا جیدی فرعون نہیں درخواست کیتی سی۔ ہن خدا نہیں جواب دتا! اوہنے اوہ کی کیتا جو فرعون چاہندا سی بھانویں فرعون نوں اوہ نہیں کرنا سی جیدی خدا مانگ کر داسی!

کیہ لئی ایس اوکھل نوں سمجھدے او؟ خدا نوں ایچ کیوں کرنا سی جیدی فرعون درخواست کردے اے جدوں اوہ جانندا سی کہ فرعون رد کرنا جاری رکھے گا تے دھوکے والا کم کرے گا؟
یسعیہ نبی یسعیاہ 26: 9-11 وچ کیہ آکھدا اے؟ ایناں آیتاں نوں پڑھو۔

1- آیت 9 کیہ آکھدی اے کہ جگ دے لوکاں نال کیہ واقعہ ہندا اے جدوں خدا دی عدالت آوندی اے؟

2- آیت 10: ہے۔ _____ وکھایا گیا

اوہ نہیں _____

3- آیت 10 وچ اوہ کدرا لحاظ نہیں کردے؟

4- اسیں بدکاری دے بارے مزید کیہ سکھدے ہاں (11 آیت)؟ خدا اوتھہ اچا ہندا اے، پر۔ _____

5- یسعیاہ 11 آیت وچ خدا نوں آکھدا اے: اوہناں نوں ویکھن دے _____ کیوں ہے تیرا

_____ تے ایس نوں رکھ

خدا دی عدالت فرعون اُتے آجھی اے جسے راستبازی نوں نہیں سکھیا۔ خدا دا عدالتی ہتھ اٹھیا پر اوہدا جاہ و جلال قبول نہیں کیتا۔ خدا دی اپنے لوکاں لئی سرگرمی سارے مصر لئی شرم دا باعث ہوو گی۔ ایہہ و ہاواں و انگریزوں والے اکھراں نال ملدی اے۔ فرعون دھوکے نال کم کردا اے۔ اوہ دل سخت اے۔ اوہ خدا دے لوکاں نوں جاوَن نہیں دیوے گا۔ اوہ خدا دے حکماں دی تابعداری نہیں کرے گا۔

اسائنمنٹ:

خروج 9 سے 10 نوں پڑھو۔ جہناں چو کھاں اسیں پہلیاں چار و باواں اُتے غور کر چکے ہاں جہناں نوں خدا نہیں مصریاں اُتے گھلیا کیوں بے فرعون سخت تے گل اُتے اڑ جاوَن والا سی۔ اگلیاں پنج و باواں خروج 9 سے 10 وچ پائیاں جائدیاں نہیں۔ کجھ شیواں پہلیاں چار وانگر نہیں۔ کجھ لفظ تے فقرے سانوں اوہدے وچ بصیرت دیوں لئی ورتے گئے نیں جیہڑے خدا نیں فرعون دی سخت گردن دی وجہ نال کیتا۔ ایناں دو باہاں نوں پڑھن لئی ویلا کڈھو تے فیئر چارٹ نوں سبب دیندے ہوئے مکمل کرو جیہڑا ہر و باء لئی لاگو ہندا اے۔ ہر سکویئر دا جواب نہیں ہووے گا۔

و باء نمبر 5: و باء

حوالہ	مماثلتاں	بصیرتاں ذاتی رائے
خروج 9 : 1		
خروج 9 : 2,3		
خروج 9 : 4		
خروج 9 : 5,6		
خروج 9 : 7		

و باء نمبر 6: و باء

حوالہ	مماثلت بصیرتاں	ذاتی رائے
خروج 9 : 8-9		
خروج 9 : 10		
خروج 9 : 11		
خروج 9 : 12		

ذاتی رائے	مماثلتاں بصیرتاں	حوالہ
		خروج 9 : 13
		خروج 9 : 16، 15
		خروج 9 : 19، 18
		خروج 9 : 21، 20
		خروج 9 : 25، 22
		خروج 9 : 26
		خروج 9 : 33، 30
		خروج 9 : 35-34

ترمیمت: خدا مصریوں سے اسرائیلیوں کو دے دیا اور فریق کر رہیا ہے۔ جنہیں اُریاں ایہہ وہاواں مصریوں لئی سن جنہاں نوں اوہناں نہیں پوگتاسی اسیں جانندے ہاں کہ اسرائیلی ایہدے توں باز سن۔ اسیں خدا دے عدالتی ہتھ تے اوہدے رحمت بھرے ہتھ وچ واضح فرق نوں دیکھدے ہاں۔ اولیاں دی ایس وہاہ وچ خدا ظاہر کردا ہے کہ اوہدی عدالت مصر اُتے فرعون تے اوہدے لوکاں نوں اپاچ بنا سکدی ہے۔ اوہ اوہناں نوں وہاہ نال مار سکدا اسی جنہیں اوہناں نوں دھرتی توں صاف کرنا سی۔ کیہ ایہہ غور کرنا دلچسپ نہیں کہ ساریاں وہاواں دے ہاوجود خدا نہیں اوہناں نوں تباہ نہ کر دے ہوئے مصریوں اُتے رحم کیتا۔

1- خروج 9 : 16 ایہدی وجہ دیندی ہے کہ خدا نہیں اوہناں نوں بچائی رکھیا۔ اوہ کیہ آکھدا ہے؟

2- ایہہ جانندے ہوئے کہ فرعون خدا دے لوکاں نوں اوہدی عبادت کرن لئی جاو نہیں دیوے گا، خدا بن وی فرعون دی درخواست دا جواب دیندا ہے کہ اوہ اولیاں تے گرج نوں روک دیوے گا۔ خروج 9 : 33 وچ موسیٰ خدا اول اپنے ہتھ کھولدا ہے تے خدا مصر اُتے اپنا رحم کردا ہے۔ اوہنے کیہ کیتا؟

اک واری فرعون تے اوہدے سرداراں دے دل سخت ہوئے

درخواست: ایساں راہواں نوں لبھنا او کھائے جیدے وچ ایہہ باب ساڈے لئی درخواست کر چکے نیں۔ کجھ منٹ لوو تے سوچو کہ اسیں کیوں خدا دے رحم والے ہتھ اج اپنیاں حیاتیاں وچ گواہی دے طور تے ویکھدے ہاں۔ اسیں بخشش لئی حیاتی دا بوہت کجھ حاصل کر دے ہاں۔ ساڈے وچوں بوہت سارے ایس جگ وچ رہندے نیں جیہڑے ساڈے اُتے یقین رکھن گے کہ اسیں چنگیاں شیواں دے حقدار ہاں تے او کھلاں دا تجربہ کرن لئی وجہ نہیں رکھدے۔ خروج دے ایساں باباں وچ جیہڑے تباہ کن و باواں دے بارے دسدے نیں اسیں سکھدے ہاں کہ خدا دا رحم ایتھوں تک فرعون اُتے وی اندلیا گیا سی۔ جو کجھ خدا کر چکیا سی تے جو اوہ کرن دا چناؤ کر دالے ایہہ دو فرق شیواں نیں۔ اوہ اوہناں نوں اک ای و باہناں تباہ کر سکدا سی تے دو جیاں نوں اوہاواں نوں غیر ضروری ہوناسی۔ بہر حال، اوہنے اوہناں نوں اپنی بچھان کرن دا موقع دیتا کہ اوہ جانن کہ اوہ ای ایک اے جسے دو نوں آسمان تے دھرتی نوں پیدا کیتا۔ اوہنے دسیا کہ اوہ اپنی طاقت تے قدرت نوں وکھادے گا تاں جو اوہناں پوری دنیا وچ لیا جاوے۔

تعریف اُتے غور: گناہگار انسانی مخلوق ہندے ہوئے اسیں کسے وی شے دے حقدار نہیں ہاں بلکہ خدا دے قہر تے سزا دے حقدار ہاں، اوہدی عدالت دے پر، ایس دے باوجود جیدے اسیں مستحق ہاں، اسیں سارے خدا دے فضل تے رحم دا تجربہ کر رہے ہاں۔

تعریف: فضل

خدا مینوں اپنی محبت د بندالے جسوں میں حاصل نہیں کر سکدا تے جیدا میں یقینا حقدار نہیں ہاں۔ گناہ دی سزا موت اے۔ ایہہ ای اے جیدا میں حقدار ہاں۔ ویکھو پیدائش 2: 17 تے رومیوں 6: 23۔ بسوع دی سزا تے موت راہیں میں خدا دی محبت، اوہدے فضل نوں حاصل کر دالیاں تے ایہہ محبت مینوں اوہدے نال ہمیشہ تکیر رہن لئی آزاد کر دی اے۔ ویکھو سبق نمبر 2 خدا دا منصوبہ، ساڈا چناؤ۔

تعریف: رحم

رحم دا مطلب کہ خدا اوہنوں لیجاوے اوہناں نوں اپناؤ نہیں کر داجیدے اسیں حق دار ہندے ہاں۔ اپنے گناہ تے اپنے دل دے بُرے ارادیاں دی وجہ نال، اسیں سزا پاوون دے حقدار ہندے ہاں۔ اسیں مران دی مانگ کر دے ہاں، رومیوں 6: 24 وچ اسیں سکھدے ہاں کہ "گناہ دی مزدوری موت اے، پر خدا دی بخشش ساڈے بسوع مسیح وچ ابدی حیاتی اے۔" جیدے اسیں حقدار ہاں اوہ موت اے پر خدا سا نوں ایوں نہ دیندے ہوئے جیدے اسیں حقدار ہاں سا نوں اپناؤ تے کھاندالے۔ تے ایہدی بجائے اوہ سا نوں بسوع وچ ابدی حیاتی دیندے ہوئے ساڈے لئی اپنی محبت نوں بیان کر دالے۔ ویکھو سبق نمبر چار خدا دا منصوبہ، ساڈا چناؤ۔

غور و فکر: غور کرن لئی، اک واری فیرو یلا کڈھو تاں جو تھی ایتھے تے ہن اپنی حیاتی اُتے چانن پاسکو۔ اوہ کیہڑے ویلے میں جدوں تھی بچھان کر سکدے او کہ تھی اوس نوں جانندے او کہ تھی اپنی حیاتی وچ خدا دے فضل دا تجربہ کر رہے او، اوہدے تہاڈے لئی مہیا کرن تے اوہدی چنگیائی دا تجربہ کر رہے او، ایتھوں تک کہ تھی ایہدے مستحق نہیں ہندے؟ سوال بچھن دا اک ہو رطریاہ کار: اوہ کیہڑے ویلے میں جدوں تھی جانندے او کہ تھی خدا دے رحم دا تجربہ کر رہے او، اوہدے عمل دا جیدے لئی دراصل حقدار او؟

اسرائیلی خدا نال تعلق وچ رہے جسے اوہناں نوں خدا دے فضل تے رحم نال بھر دتا۔ اوہ اوہناں نوں اپنے لوک ہون دا اعلان کر چکیا سی تے اپنے آپ نوں اوہناں دا خدا۔ ایہہ تعلق اسرائیلی نوں دو جیاں تو ماں جیدے وچ مہر شامل سی اوہناں توں وکھ کر دالے۔ خدا اپنے لوکاں تے فرعون دے لوکاں دے فرق کر دالے (خروج 8: 23) اوہنے اپنے لوکاں نوں موت توں بچا یا جیہڑی اوہنوں مصر اُتے لیائی سی۔ (خروج 9: 4)۔

دعا:

اے خداوند خدایا! تُوں میرا خدا ایں تے تُوں مینوں اپنے لوکاں وچوں اک ہون دا اعلان کر چکھیا ایں۔ ایں لئی میں تیرا شکر تے تیری وڈیائی کردا ہاں۔ تُوں مینوں مہربانی وکھاندا ایں۔ تُوں مینوں اپنیاں برکتاں دیندا اے۔ ایتھوں تک کہ جدوں حیاتی اوکھی وکھالی دیندی اے، ایہہ جانندے ہوئے کہ تُوں میرا خدا ایں جیہڑا مینوں آرام تے آس دیندا اے کیوں جے تُوں مینوں اپنے عزیز پیارے یسوع مسیح دے وسیلے نال ہمیشہ دی محبت رکھی جیہڑا میرا خداوند تے نجات دہندی اے۔ میری حیاتی وچ میرے ذہن نوں اپنے رحم تے فضل نال بھر دے۔ مینوں معاف کر جدوں میں ایں نوں حاصل کردا ہاں تے ہر نویں دیہاڑے میریاں اکھاں نوں اپنی چٹکیائی تے تازگی نوں ویکھن لئی کھول دے۔

حصہ 3

تعارف: انگلیاں دو دو ہواں لٹی اپنی پڑھائی نوں جاری رکھو۔ کم کرنا جاری رکھو جیویں تسی حصہ نمبر 3 وچ کیناس۔

وہاء نمبر 8: وہاء _____

حوالے ممالکتیاں بصیرتاں ذاتی رائے

			خروج 10 : 1
			خروج 10 : 2
			خروج 10 : 3-6
			خروج 10 : 7
			خروج 10 : 8-9
			خروج 10 : 10-11
			خروج 10 : 12-15
			خروج 10 : 16-20

حوالہ ممالکتاں بصیرتاں ذاتی رائے

			خروج 10 : 21
			خروج 10 : 21
			خروج 10 : 22, 23
			خروج 10 : 24-26
			خروج 10 : 27 - 29

حصہ 4

تعارف: دس وہاواں وچوں نو وہاواں نوں مصر اُتے لاگو کر دتا گیا سی۔ ایتھے اک ہو روہاں نوں ہونا سی۔ ایہہ وہاں پہلوٹھے پتر دے سانسسی وضاحت نہ رکھن دی سی۔ ظاہری طور تے، ایہہ فطرتی واقع ہونا نہیں سی۔ ملک دے پہلوٹھیاں نوں مارن نال خدا نوں ایہہ بیان کرنا سی کہ اہدی طاقت فرعون دی طاقت توں ودھ کے اے۔ خدا سب توں بوہتا طاقت قراے تے اوہدی طاقت نوں اک واری ہو رظاہر کیتا گیا۔ تے ہن، خبرداری دیندے ہوئے فرعون نیں سُنن توں انکار کردتا تے اسرائیلیاں نوں اپنے ملک نوں چھڈکے جاوَن نہ دتا۔ پہلوٹھیاں دی موت نوں خدا دے حکمراناں، سرداراں تے مصر دے سب دیوتاواں اُتے خدا دی عدالت دے طور تے ہونا سی۔

اسائنمنٹ: پڑھو خروج 11

مشق:

1- خدا نیں موسیٰ نوں ایہہ آکھیا کہ اوہ فرعون تے مصر اُتے اپنی آخری وہاں نوں لیاوَن والا اے۔ اوہنے خروج 11: 1 وچ موسیٰ نوں ہو رکیہ دسیا؟

2- ہر شے تیار ہے۔ ویلا ٹھیک ہے۔ آخر کار اسرائیلیاں نوں فرعون دے ہتھوں رہائی حاصل کرنی سی۔ حقیقت وچ، ایہدا خاتمہ ہونا سی کہ اسرائیلیاں نوں مکمل طور تے ملک وچوں کڈھ لیا جانا سی۔ 2 آیت وچ خدا دی اسرائیلیاں لئی کیہ ہدایت سی؟

خدا اپنے لوکاں نوں دس رہیا ہے کہ اوہناں نوں مصر نوں تباہ کرن لئی اپنے آپ نوں تیار کرنا ہے! اوہ مصر نوں ایہدی دولت توں خالی کر دیوں گے۔

غور و فکر کرنا: تے ایس و ہادی تباہی نال، اسرائیل نوں سونے تے چاندی نال ملک نوں چھڑنا سی۔ پتھر دل سرداراں دے بیٹھاں غلامی تے جبر دے 430 ورہیاں توں بعد ایشیہ ہونا سی، اسرائیلیاں نوں غلاماں دے طور تے ملک نوں نہیں چھڑنا سی بلکہ فتح مند دے طور تے چھڑنا سی!

1- اوہ کیہڑا وعدہ سی جیہڑا خدا نے موسیٰ نال خروج 3: 21-22 وچ کیہتا سی؟

2- بوہت کچھ ہو چکیا ہے جد توں اسیں ایناں آیتاں نوں پڑھیا ہے۔ یاد کرو کہ ہر شے کنی ناممکن سی جیہڑا خدا نہیں وعدہ کیہتا ہو یا سی۔ پچھاں فیرو موسیٰ نون تے تک خدا نوں سوال کرنے سن جیہڑے اوہدی اپنی راہنما خوبیاں دے بارے چہ سن۔ اسرائیلی سردار موسیٰ دے خلاف ہوئے کیوں جے اوہناں نوں ایٹاں لئی اوہناں دے اپنے بھس نوں اکٹھا کرن لئی مجبور کیہتا جانا سی۔ اوہ ہور کیہڑیاں شیواں نہیں جتناں نوں تسی اپنیاں حالتاں بارے اپنے ذہن وچ لیاندے او؟

3- موسیٰ لئی لوکاں دے رشتے نوں ذہن وچ لیان لئی ویلا کڈھو، اوہدے لئی جیہڑا خدا ادا مقرر کردار اہنما ہے۔ کیوں ایس ویلے وچ اوہناں دارشتہ بد لیا جدوں و ہاواں واقع ہو رہیاں سن۔

4- خدا دی اسرائیلیاں لئی رہائی پہلے توں ای شروع ہو چکی سی جدوں اوہنے اپنے لوکاں تے فرعون دے لوکاں دے وچ فرق کلنا۔ اوہ کیہڑا فرق لے جیہڑا ایناں آیتاں وچ کیہتا گیا جسے اسرائیل لئی خدا دی رہائی نوں پیش کیہتا؟

خروج 8: 22

خروج 9: 4

خروج 9: 26

خروج 11: 7

اسیں خدا دے بارے چہ کیہ سکھدے ہاں: ایہہ باب خدا دے فرق کم جیہڑا اسرائیل تے اوہدی رہائی لئی اے جسوں اوہ اپنے لوکاں لئی رکھدا ہے ایہدے وچ ہوون دی گل کردا ہے۔

اسیں خدا دی فطرت تے کردار بارے سکھدے ہاں؟

مشق:

1- فرعون دے تکبر تے سخت گردن والے روپے دے باوجود، خروج 11 : 3 سانوں فرعون دے سرداراں تے مصری لوکاں دے بارے کیہ دسدی اے؟

2- خروج 10 : 28 وچ فرعون نیں موسیٰ نوں ایٹاں لفظاں نال کڈھ دتا کہ " میریاں نظراں توں دور ہو جا! ایہدا یقین کر لے کہ توں دوبارہ فیر میرے سامنے نہیں آویں گا! جیہیں دیہاڑے توں میرا مونہہ دیکھیا توں مرے گا۔ " ایس توں پہلوں کہ موسیٰ او تھوں جاندا اوہ خروج 11 : 4-7 وچ فرعونوں دسدالے اوہدے بارے جیہڑی کہ آخری وباء ہووے گی۔ ایہہ وباء موت دی وباء ہووے گی، انسانی حیاتی دے کھوجاں دی وباء۔ ہر پہلو ٹھہتر مرے گا۔ تے جانوراں دے پہلو ٹھے وی مرن گے۔ ڈکھ تے رنج ایٹاں ہووے گا کہ پہلوں کدی ایٹج نہیں ہو یا ہووے گا۔ فرعون دے بادشاہ دے طور تے زتبہ، مصر اے خدای عدالت توں اپنے پہلو ٹھے پتر نوں بچانہ سکے گا۔ وڈھے توں نیکے، ہر مصری کھرانے دے پہلو ٹھے مرن گے۔ موسیٰ دے کول اخیر ی اکھر سن۔ مصریاں لئی ایس وباء توں کیہ نتیجہ نکلتا سی (6 آیت)؟

3- اسرائیلیاں دے بارے چہ کیہ اے؟
حقی فرق کیتا گیا۔ اسرائیلیاں وچ کوئی اک وی اتھر و بہا یا نہ گیا۔

4- موسیٰ نوں کدوں ایہہ جانتا سی کہ ایہہ مصر چھڈن دا ویلا سی (8 آیت)؟

خروج 5 : 1-4 وچ فرعون موسیٰ تے ہاروں نوں اپنی حضوری وچوں کڈھ دالے۔ ایس پہلے مقابلے وچ بوہت کجھ واقع ہو یا۔ فیر فرعون نیں اسرائیل دے خدای پچھان کرن توں انکار کردتا۔ فیر خدا نیں مصر اے اپنی عدالت دا ہتھ ودھایا۔ بن ملک تباہ ہندا اے۔ اسیں مدد نہیں کر سکدے بلکہ حیران ہندے ہاں کہ مزید کیہ ہو سکدا اے۔ موسیٰ فرعون نوں ایس اخیر ی وباء بارے دس چکیا اے۔ بہادی نال اوہنے حقیقت نوں، سچائی وں دسیا۔ فیر 8 آیت آکھدی اے کہ " موسیٰ غصے نال نکل آیا۔۔۔ " بن موسیٰ نوں ایس نوں فرعون نال رکھنا سی!

یاد کرو اسیں خروج 10 : 28 وچ غور کیتا سی کہ فرعون آخری اکھراں نوں رکھدے ہوئے دکھائی دیندا اے۔ جدوں اسیں خروج 11 : 8 پڑھدے ہاں، تے اسیں محسوس کردے ہاں کہ موسیٰ دے کول آخری لفظ نہیں سی بلکہ اوہ وضاحت وی کردا اے کہ خدا دے ایس آخری وباء دے واقع ہوون توں بعد فرعون دے سرداراں ہناں توں رُجاں دی بھیک منگن گے، یٹھوں تک کہ خود فرعون وینی اوہناں نوں ملک وچ کڈھ دیوے گا۔ جدوں اسرائیلی وداع ہندے نیں، مصریاں دیاں آوازاں او ویلا کردیاں نیں، اوہدے توں بدتر ہندیان نیں جیویں دیاں کدی سن یاں کدی فیر ہوون گیاں۔ بن خدا دے کرشمے مصر وچ ودھن گے (9 آیت)۔

تعارف: 12 باب دل و دھن توں پہلوں سانوں ایس مطلب اُتے غور کرن لئی ویلا کڈھن دی لوڑ اے کہ خدا کیہ کرن والا اے۔ 5 آیت وچ موسیٰ فرعون نوں آکھدا اے کہ " مصر وچ ہر پہلو ٹھاپتر مرے گا، فرعون دے پہلو ٹھے پتر توں لگ کے۔۔۔ لونڈی دے پہلو ٹھے پتر تک، تے ایہدے نال نال سارے جانوراں دے پہلو ٹھے مرن گے۔"

ڈوہنگی کھدائی: سب کجھ جانن والا خدا جاندا اسی کہ سب کرسھے تے طاقت جسنوں اوہ موسیٰ نوں دے چکیا اسی اوہ فرعون دے اردے نہیں بدلن گے۔ خدا جاندا اسی کہ فرعون خود اپنے دل نوں ایہدے لئی سخت کر لووے گا کہ خدا اک سی جتنے فرعون دے دل نوں سخت کیتا اسی تاں اوہ تبدیل نہ سکے۔ پر جیویں ایہہ ہو یا، خدا نوں اوہ اک ہونا اسی تاں جو اوہ اپنے لوکاں نوں مصریاں دے جبر بیٹھوں آزاد کرائے، فرعون توں نہیں۔

1- خردج 4: 22-23 وچ خدا موسیٰ نوں فرعون نوں کیہ دسن دی ہدایت کردا اے؟ ایہہ ای اے جو خدا آکھدا اے: " میرا _____ تے _____ میں تینوں آکھدے ہاں، " میرے _____ جان دے _____ تاں _____ جو اوہ _____ میرے _____ جے _____ توں _____ جان دیویں _____ دیکھ، میں _____ تیرے _____ "

2- لہذا، پہلو ٹھے پتر توں کیہ مراد سی؟ زبور 78: 51 ول مڑو۔ ایہہ آیت پہلو ٹھے پتر بارے کیہ ظاہر کردی اے؟ _____

3- پہلو ٹھے قوم دی مردانگی دی نمائندگی کردے نہیں۔ پہلو ٹھے پتر پودی جوان مردی، قوم دی طاقت دی نمائندگی کردے نہیں۔ خدا نہیں عیاں کیتا کہ اسرائیل اوہ پہلو ٹھاپتر سی۔ اسرائیل دے راہیں اوہنوں اپنی طاقت تے قوت نوں بیان کرنا سی۔ فرعون دے نال اوہدی لڑائی خداے قادرِ مطلق طاقت تے قوت نال اوہدی طاقت تے قوت دا مقابلہ سی۔ ہن ایس اخیر لی و باء وچ اسیں خردج 11: 5 وچوں سکھدے ہاں کہ مصر وچ ہر پہلو ٹھاپتر مرے گا۔ فرعون تے مصریاں لئی ایہدہ آئیہ مطلب ہووے گا؟ ایہہ فرعون دی طاقت تے قوت بارے کیہ آکھے گا؟ _____ کون _____

مضبوط اے، کوئی بوہتا طاقتور اے؟ _____

خدا اپنے پہلو ٹھے (اسرائیل) نوں حیاتی دے نال اختیار دیندا اے تے مصر نوں پہلو ٹھے پتر اے تے جانوراں دے پہلو ٹھیاں دی موت نال شروع کردے ہوئے مصر نوں تباہ کردا اے۔ خدا اپنے پہلو ٹھے (اسرائیل) کو زندگی کے ساتھ اختیار دیتا ہے اور مصر کو پہلو ٹھے بیٹوں اور جانوروں کے پہلو ٹھوں کی موت کے آغاز سے مصر کو تباہ کرتا ہے۔

نوٹ: اپنی پڑھائی وچ ایس بھتاں تے کجھ بصیرتاں نوں سمجھن لئی اوکھل ہو سکدی اے۔ حوصلہ نہ چھڈو۔ بائبل نوں اپنی سریز بتاون لئی مستقبل دیاں پڑھایاں وچ اسیں بالکل اوہناں سچا سچاں نوں پھٹراں گے، ایہہ حبان لئی کہ ساڈی خردج دی پڑھائی پہلو ٹھیاں نوں مارن، خدا اپنے لوکاں لئی کم کرنا، اپنے پہلو ٹھے پتر اسرائیل لئی اپنی طاقت تے قوت نوں بیان کرنا اے۔

سبق چھوواں

ایہہ خداوند دی فصح اے

خروج 12-13 - ایس دیہاڑے نوں یاد رکھنا

سبق 6 دی نظر ثانی

65	نظر ثانی
66	تعارف
	سبق 6: خروج 12-13
67	بلا یا جانا
68	فصح دیاں ہدایتاں
69	برہ دے خون نال بچایا جانا
71	پہلوٹھے دی وہاء
72	اسرائیل دی مصر وچوں رہائی
74	میری رہائی

تعارف

فرعون دا دل نہ بد لیا۔ ہن خداوند آخری عدالت نوں کرن لئی تیار اے۔ اوہ ارادہ رکھدے ہوئے ایچ کر دا اے جیویں اوہ اپنے لوکاں نوں اوہدے لئی تیار کر دا اے جو اگاں ہوون والا اے۔

ایس رات خاص کیہ اے؟ کیوں اوہناں دے ایس شام دے کھانے لئی غیر معمولی ہدایتاں سن؟ جلد اوہناں نوں ایہہ لبھنا سی کہ کیوں! جیویں تسی ایس سبق دا قیاس کر دے اوتے فسح دے سارے طریقہ کار دے معنی اُتے غور کرو۔ برے دے، بوسپے دیاں چوکھٹاں نوں لبونال رنگن، خمیر روٹی، تے عجیب لباس دے معنی نوں لبھو جیہڑے خدا دیاں ہدیتاں دے نال شامل سن۔

تے آخری تے حتمی و باء کبڑی اسے؟ پہلوٹھے ہارے معنی خیز کیہ سی؟ کیوں فرعون تے سارے مصری خواہشمند سن کہ اسرائیلی ملک نوں چھڑ دیون؟ تے، جیویں اوہناں نہیں چھڑیا، جو اسرائیلیاں نوں آزادی ملی اوہ مصریوں کو لوں اوہناں دے سونے تے چاندی نوں بچھدے ہوئے ہوئی تے اوہناں دے کپڑیاں نوں وی جیہڑے اوہناں نہیں اپنے نال لئے؟

آخر کار، 430 ورہیاں بعد، "خداوند اسارا لشکر مصر دی دھرتی وچوں باہر آیا۔۔ ایہہ رات خدا اولوں کیتی جاوون والی نگہبانی دی رات سی۔" ایس رات نوں، خداوند نوں جلال تے عزت دیون لئی آون والیاں نسلاں نہیں یاد رکھنا سی۔

حصہ 1

تعارف: خداوند اپنے لوکاں نوں کجھ دینا چاہندا سی کہ اوہ اوس شام نوں یاد رکھن جدوں موت دافرشتہ اسرائیلیاں دے اُتوں لنگے گاتے اوہناں دے پہلوٹھیاں نوں ایس وہاں توں بچائے رکھے گا۔ اوہ کھانے دے طور تے ایس نوں یاد رکھن دا انتخاب کر دالے۔ ایہہ کھانا، قائم رکھن والا فرمان سی۔ " جیہڑا اوہناں میں اپنی تاریخ وچ ایس واقع دی یادگاری لئی منایا کرنا سی۔ اوہناں میں ہر سال ایس فح نوں منایا کرنا سی تے ایس فرمان نوں نسل در نسل قائم رکھنا سی۔ ایس سبق دا مقصد خدا دیاں ہدایتاں دی تفصیل نوں دل دل وچ دکھلینا نہیں اے بلکہ ایہدی بجائے اوس نوں سمجھنا اے کہ فح دے کھانے نوں خدا لوں اپنے لوکاں لئی یادگاری لئی مقرر کیتا گیا سی کہ اوہ ایس نوں یاد رکھن کہ اوہ اوہناں دا خدا اے تے اوہ ای اک اے جیہڑا اوہناں نوں چھڑا لیا، اوہ ای اک اے جسے اوہناں نوں ظلم و جبر دی قید توں آزادی بخشی۔

اسائنمنٹ: خروج 12: 1-51 نوں پڑھو۔ انتھے 12 باب دی سادہ آوٹ لائن اے:

آیتاں 1-20۔ خدا دیاں اسرائیل لئی ہدایتاں جدوں اوہنے موسیٰ تے ہارون نال گل بات کیتی تے جدوں روانہ ہوون لئی ہر خاندان نوں تیاری کرنی سی۔

2-21-28 آیتاں۔۔ موسیٰ ایڈراں نوں ہدایت دیندا اے۔

3-29-30 آیتاں۔۔ مصریاں اُتے پہلوٹھے پتھراں دی وہاں

4-31-51 آیتاں۔۔ خروج، خدا دی رہائی، جدوں اوہنے اسرائیلیاں نوں مصر وچوں کڈھیا۔

غور و فکر: ایس حصے وچ اسیں لوکاں لئی خدا دیاں ہدایتاں نوں سکھاں گے جدوں اوہ موسیٰ تے ہارون نال کلام کر داسی۔ موسیٰ نوں ہدایتاں دیون توں بعد اوہنے اسرائیل دے سارے خادماں (ایڈراں) نوں سدیاتے 21 آیت توں شروع کر دے ہوئے اوہناں نوں خدا دیاں ہدایتاں دتیاں جیہڑاں دی پیروی کرنی سی، ایہہ اوہاں دا بلاوہ سی۔ اینوں اوہناں دی رہائی بننا سی۔

پڑھو خروج 3: 7-10

1۔ خدا اکیچہ چکیا _____، اپنے لوکاں تے _____، اوہناں دے چلاون نوں و _____

_____، اوہ اوہناں بارے فکر مند _____، اوہ بیٹھیاں اُتھریا _____

_____، اوہناں _____، تے لیاون لئی _____

_____، اوس ملک وچ _____، تے چنگے تے قیمتی ملک وچ _____

_____، ملک چیدے وچ _____، تے _____

2۔ پڑھو خروج 6: 2-5۔ اوہ _____، اوہ ای اک اے جیہڑا اوہناں نوں بیٹھوں باہر لیاوے گا، _____ مصریاں _____

دے۔

الف۔ اوہ وعدہ کر دالے _____ اوہناں نال _____

ب۔ اوہ وعدہ کر دالے _____ کھلے ہوئے _____ تے زور آور، _____

_____ عدالت _____

ج۔ اوہ اوہناں نال اوہناں نوں اپنا بنان و اوعدہ کردا اے۔ تے اوہناں دے۔
 جیہڑا اوہناں نوں مصریاں دے جوئے توں کڈھ لیا یا۔ 8 آیت وچ اوہ اوہناں نال وعدہ کردا اے۔ تے اوہناں نوں
 تے اوہدی نسل نوں وعدہ کیتا ہو یا ملک دیندا اے۔ اوہ اوہناں نوں دین دا۔ جیویں اسرائیل
 فیر اوہ ایناں لفظاں نال اپنے وعدے نوں مہر کردا اے، "۔"

مشق: (خروج 12 : 1-28):

1- آیتاں 1 تے 2 وچ خدا موسیٰ تے ہارون نوں دسدا اے کہ فح پورے چن (چاند) و پیلے واقع ہووے گی " پہلے مہینے " جسوں نسان (یہودی کیلنڈر دا مہینہ) آکھیا جاندا سی۔
 2- آیت 3 دے مطابق مہینے دے دسویں دہاڑے کیہ واقع ہو یا؟
 3- برے دی مقدار دھیان نال حساب لگائی جاوے تے ونڈی جاوے۔ ایہدا احاطہ ایس بنیاد تے کیتا گیا
 (4 آیت)۔

4 آیت وچ کیہڑیاں خاص شیواں دا ذکر کیتا گیا اے؟

الف۔
 ب۔

5- برے دا چناو دسویں دہاڑے ہو یا۔ چودھویں دہاڑے کیہ رو نما ہو یا سی (6 آیت)۔
 6- 7 آیت دے مطابق اوہ ذبح کیتے ہوئے جانوراں دے خون نال کیہ کردے سن؟

7- 13 آیت دے مطابق خون دا کیہ معنی اے؟

8- گوشت نوں _____ اگ اُتے _____ روٹی

نوں ایہدے توں بغیر _____ (8 آیت)

غور کرو کہ کھانے نوں اوں سے رات کھا دا جانا سی۔ اینوں اگلے دہاڑے ناشتے لئی یاں دو پہر دے کھانے لئی بچا کے نہیں رکھنا سی۔ اوس پھر قی اُتے غور کرو جیدے نال کھانے نوں تیار کیتا گیا سی۔
 مثال دے طور تے، روٹی نوں خمیر دے بغیر بناتے اپنی چھیتی کہ روٹی وچ خمیر پیدا ہوون دی لوژنہ ہووے۔

9- آیت 9 وچ اسپس کجھ ہو رہو بہت دلچسپ سکھدے ہاں، جانوراں نوں بھنڈیا ہو یا ہو نامی۔ ہڈیاں نوں نہیں توڑنا سی۔ ذہن وچ رکھو کہ جدوں کسی ایناں آیتاں نال
 اگاں و دھدے او۔ 10 آیت وچ اوہناں نوں ماتی ماندہ مکڑیاں نال کیہ کرنا سی

؟

10- فیر، 11 آیت وچ اسپس اسرائیلیاں دی تیاری نوں ویکھدے ہاں۔ اوہناں نیں کیویں کھانا سی؟

الف۔ گھڑی:

ب۔ جتیاں:

ج۔ لاٹھیاں:

آخر کار اوہنوں کھانا _____ ایہہ خداوند دا _____

ترہیت : خدا دیاں ہدایتاں بغیر رکاوٹ توں تے صاف صاف سن۔ کوئی اوہدے اُتے سوال یاں بحث نہیں کر سکد اسی جو خدا اپنے لوکاں نال اوہناں دی رواں لئی تیار کرن لئی چاہندا سی۔ اوہ چاہندا سی کہ اوہ جی بھر کے کھاو نال تاں جو اوہناں دے بدن سفر لئی مضبوط ہوون، ہن ایہہ کھانا دو جے کھانے وانگر نہیں سی۔ ایہہ شرکت تے شادمانی دا ویلا نہیں سی۔ ہر اک نوں کپڑے پاونے تے جھڈن لئی تیار ہونا سی۔ 12 تے 13 آیت وچ خدا موسیٰ تے ہارون نوں آکھدا اے کہ اوہ رات جیدے وچ برے نوں بھنیا جاوے تے اوہ رات کھادا جاوے جیس رات اوہنوں مصر وچوں لنگھنا اے تے ہر پہلو ٹھے اُتے تے ملک دے سارے دیوتاواں اُتے اپنی عدالت نوں لیانا اے۔ فیروہ آکھدا اے کہ " میں خداوند ہاں "۔ کیوں جے اسرائیلیاں دی حیاتی دا اٹھار برے دے لبوہائے جاو اُتے سے جنسوں ہر اسرائیلی دے گھردی چوکھٹ اُتے لگایا گیا سی۔ خدا نوں اوہدی خاطر خون دی لوڑ نہیں سی کیوں جے اوہ جاندا سی کہ اسرائیلی کتھے رہندے سن۔ خون اوہدے لوکاں لئی ایمان دا نشان سی۔ اوہ اوہناں توں چاہندا سی کہ اوہ جانن کہ اوہ ہر اوس گھرو چوں لنگے گا جیدے اُتے خون دارنگ لگا ہووے گا۔ خون اوہ نشان سی جیدے لئی اوہناں نیں خدا دے کلام دا یقین کیتا تے اوہ تباہ کن و ہادی موت توں بچ گئے۔

غور و فکر : آواک منٹ لئی رُکدے ہاں۔ آواہیں صورت حال اُتے چانن پاوندے ہوئے ویلا لیندے ہاں جو ساڈے سامنے اے۔

1- غور کرن دا اک حصہ ماضی نال برتاو کردا اے۔ اوہ کیڑیاں شیواں نہیں جہناں دے رونما ہوون نوں تھی یاد کر سکدے او جیہڑیاں لوکاں دے کردار نوں بناو گیاں؟ خیال کرو، جدوں موسیٰ تے ہارون پہلوں خروج 4 : 29 وچ پچھاں ملک وچ واپس آئے سن۔ یاد کرو خدا انہاں بندیاں نوں کیہ آکھیا جو اوہ کرن دارادہ رکھدا سی۔ اوہناں ساریاں حالتاں تے وباراں نوں یاد کرو جیہڑیاں واقع ہویاں سن۔

2- ساون اسرائیلی دی موجودی اُتے چانن پاون دی لوڑ اے۔ اپنے آپ نوں اسرائیلیاں دے گھراں وچوں اک دے طور تے رکھو۔ تہاںوں ایہہ ہدایتاں دیتاں چاچکیا نیں۔ تہاںوں دسیا گیا اے کہ پچھلے 400 ورہیاں دیاں ساریاں نسلاں لئی اوس رات اوس اک شے نوں جھڈنا سی جنسوں اوہ کدی جانندے سن۔ تہاڈے اوہ کجھ کیہڑے خیال ہو سکدے نیں؟

3- تے ہن، تہاںوں تے تہاڈے گھرانے نوں ایہہ یقین رکھن لئی آکھیا جاندا اے کہ اک ورھے دے پچھڑے دے لبوہوں اپنے گھردی چوکھٹ اُتے لگاوا ایہہ تہاڈے پہلو ٹھے دی موت واقع ہوون توں بچاوے گا۔ تھی اپنے ہال دیاں اکھاں وچ ویکھدے اوہ۔ اوہ سکدا اے اوہ معصوم ہووے تے ایہدے توں ناواقف ہووے یاں ہو سکدا اے اوہ وڈھا ہووے تے ایہدے توں واقف ہووے جو رونما ہو رہیا اے ہو سکدا اے تھی خود ای پہلو ٹھے ہووے۔ اوہ کیہڑے خیال تے لفظ ہو سکدے نیں جہناں نوں خاندان دے طور تے وٹیا جاندا اے خدا دے اوس فرمان دی پریشانی دے تحت جیدے وچ تہاڈے ملک نوں مصر وانگر اوہدے تباہ کرن والے دے طور تے آون والے دے طور تے تیار کردا اے؟

تے مصریاں دے کول کوئی سُراغ نہیں سی کہ کیہ ہوون جا رہیا سی۔ تے اوہی رات دا ویلا لگے آرہیا اے۔۔۔

نوٹ : ایس ویلے، تہاڈے وچوں کجھ علم حاصل کرنے والے اپنے آپ نوں ایس کہانی دے عمل دے نال اگاں دھان دے خواہشمند ہوون گے۔ دو جے ہو سکدا اے کہ تفصیل نال ایہدے وچ دلچسپی رکھن جدوں تھی کہانی نوں کھول کے ویکھدے او۔ کیوں جے اوہ جیہڑے ایس نوں لہجن وچ سرگرم نیں اوہناں لئی اگاں کیہ ہووے گا، اوہ اگاں ڈوہنگی کھدائی وچ جانندے نیں تے اسٹنٹ دے اوس حصے نوں پاوندے نیں جیہڑا حصہ نمبر 3 دی پیروی کردا اے۔

ڈوہنگی کھدائی : اگلیاں کجھ آیتاں وچ خدا آون والی نسل لئی ہو رہدایت نوں رکھدا اے۔ ایہہ فحس اے، یاں بے خمیری روٹی سی عید، جسوں خداوند لئی تہوار یاں عید دے طور تے منانا سی۔
 قائم رہن والے حکم دے طور تے (14 آیت)۔ ایہہ جشن ست دیہاڑیاں لئی ہندا سی۔ ایس تہوار بارے کجھ خاص پچھان:

- 1- آیت 15 : ست دیہاڑیاں لئی
- 2- آیت 15 : پہلے دیہاڑے تے
- 3- آیت 15 : جینہڑا کوئی خمیر دے نال کجھ کھاندا اے
- 4- آیت 16 : پہلے دیہاڑے تے
- 5- آیت 16 : کم نہ کرنا

خلاصہ : آیتاں 17 - 20 اوہنوں کڑی مڑی دہرا ندیاں نیں جو پہلے ای آکھیا جا چکيا اے۔ خلاصہ ایہہ وے کہ ایس دیہاڑے نوں منایا جاوے کیوں جے، " ایس دیہاڑے میں تہانوں مصر وچوں کڈھ لیا یا۔ " ایہہ اہم سی کہ آون والیاں نسلاں ایہہ جانن کہ ایس دیہاڑے دا اسرائیل لئی، خدا دے لوکاں لئی کیہ مطلب سی۔ خمیر منع سی۔ اینوں گھر وچ کتے پایا نہیں جانا سی۔ اینوں اسرائیل دے لوکاں وچ کھایا نہیں جانا سی۔ ایہدے نال کوئی فرق نہیں پیندا کہ اوہ کتھے رہندے نیں، اوہناں نوں صرف بے خمیری روٹی کھانی سی۔ ایس 24 آیت وچ کھدے ہاں تے فرمانبرداری لئی ایناں ہدایتاں دی پیروی کر دے نیں۔ ایس جشن نوں منایا جانا سی ایہوں تک کہ جدوں اوہ ملک وچ داخل ہوئے جید خدا نہیں اسرائیل نال وعدہ کیتا سی۔

26 آیت وچ ماں پیو نوں اپنے بالوں سکھاون لئی ہدایتاں دتیاں گئیاں سن، اوہناں نوں اپنے بالوں دسنا سی کہ اوہناں لئی ایس رسم نوں مناوون توں کیہ مراد سی۔ اوہناں نوں ایہہ متعارف کرانا سی کہ اوہناں نوں کس شے دا جواب دینا چاہیدا اے۔ 27 آیت کیہ آکھدی اے؟

فیر، آخر کار سب کجھ آکھیلتے کیتا گیا، لوکاں نیں جواب دتا۔ اوہناں

28 آیت وچ سائوں دسیا گیا کہ اسرائیلیاں نیں فرمانبرداری کیتی! اوہناں نیں اوہ ای کیتا جو خدا نیں۔ موسیٰ تے ہارون۔

حصہ 3

تعارف: ایہہ غور کرنا دلچسپ ہے کہ خداوند یہیں موسیٰ تے ہارون تے خدا دے عصا نوں ایس و ہاء نوں ختم کرن لئی، جیہڑی پہلو ٹھے دی و ہاء اے او بدے لئی اینوں نہیں ورتیا۔ بلکہ ایہہ بندے، جیویں کہ دوسرے سارے اسرائیلی اپنے گھراں وچ سن جہناں میں اپنے گھر دیاں چوکھٹاں نوں برہ دے لہو نال نشان لگا یا ہو یا سی جہناں نوں اوہناں دے فوج دے کھانے تے ماریا جانا سی۔ اوہ مصریاں دے ظلم توں وکھ ہوون لئی تیار سن تے اوں کنعان دی دھرتی، وعدہ دے دھرتی وچ جاوون لئی تیار سن اوہ ملک جتھے دودھ تے شہد و گدا اے جیہدا خدا نہیں ابراہام تے اوہدی نسل نال وعدہ کیتا سی۔

اساتمنٹ: پڑھو خروج 12: 29-42

مشق:

1- اپنے لفظاں وچ، اوں نوں لکھو جو کجھ 20 تے 30 آیتاں وچ رونما ہو یا اے: _____

_____

2- خروج 4: 21-23 اور خروج 11: 4-6 نوں فیڑھن لئی ویلا کڈھو۔ موسیٰ میں فرعون نوں کیہ آکھیا جو خدا نوں کرنا سی؟

کیہ ایہتھے کوئی حیرانی سی؟ ہر شے اوچ ای واقع ہوئی جیویں خدا میں موسیٰ نوں آکھیا سی کہ ایشہ ہووے گا۔

3- سادہ طراں آکھدے ہوئے، 29 تے 30 آیتاں اوں تہا ہی دے بارے دسدیاں میں جیہڑی خدا مصر اُتے لیا یا تے اوں ملک دے سارے پہلو ٹھیاں نوں ماریا۔ ایہہ ایناں خانداناں لئی خدا دے قہر تے طاقت دا تجربہ کرن لئی کدے وانگر ہووے گا؟ کیہ اوہ ایہہ کافی نہیں رکھدے سن؟ لوکاں میں اپنے راہنماؤں دی سرکشی تے سخت دلی دے نتیجیاں نوں پو گیا۔ ہن اوہناں میں موت دا سا منا کیتا۔ "۔۔ ایہتھے کوئی نہیں سی _____ جتھے _____ نہیں سی۔" ایہتھے کوئی تسلی نہیں سی، صرف وڈھے او پیلے دی آواز سی۔

اساتمنٹ: پڑھو خروج 12: 31-36

مشق: مصر وچوں خروج شروع ہوون لئی تیار سی۔ فرعون موسیٰ تے ہارون نوں ادھی رات نوں بلا وندا اے۔

1- فرعون اوہناں نوں 31 تے 32 آیتاں وچ کیہ دسد اے؟

الف۔ اٹھو، باہر نکلو۔

ب۔ "جاو، خدمت کرو۔"

ج۔ "اپنے نال کھڑو۔"

د۔ "تے جاو،"

2- مصریاں دی لا چاری اُتے غور کرو۔ اوہ کیوں مصر توں اسرائیلیاں توں چھٹکارہ پاونا چاہندے سن؟ (33 آیت)

3- آیت 34 وضاحت کر دی اے کہ کئی چھیتی اوہناں میں مصر نوں چھڑپا۔ ایس کیوں جانندے ہاں کہ اسرائیلیاں میں چھیتی نال ایس نوں چھڑپا؟

4- آیتاں 35 تے 36 سانوں دسدیاں میں کہ اسرائیلیاں میں مصریاں نوں لئی۔ اسرائیلیاں میں کیہ کیتا؟

5- خدا میں کیہ کیتا جسے اسرائیلیاں نوں مصریاں نوں لٹن دے قابل بنایا؟

حصہ 4

ترتیب : تے ایش، مصر وچوں باہر نکلن داسفر شروع ہندا اے۔ اپنی ہانہل چھپے خروج دے نقشے نوں ویکھو۔ پہلوں رمیز واقع اے جتھوں مصر داسفر شروع ہندا اے تے جنوب مشرق دارستہ لیندے ہوئے جتھے ٹی سکوج نوں پاوگے۔ یاد رکھو، ایہہ موسیٰ لئی کوئی نواں علاقہ نہیں سی۔ موسیٰ بیابان دی حیاتی توں واقف سی۔ اوہنے پہلوں ایش داسفر کیتا سی۔ خروج 2 وچ سانوں دسیا گیا اے کہ مصری نوں مارن توں بعد اوہ اپنی جان بچاون لئی نسیا تے مدیان وچ 40 ورھے تک حیاتی گزارے جتھے اوہ اپنی بیوی صفورہ نوں ملیا۔

اسائنمنٹ: پڑھو خروج 12: 37-42

مشق:

1- بڈیاں تے ہالاں توں علاوہ، کسے بندے پیدل سفر کر رہے سن؟

بھانویں مفکر نہیں جانندے سن کہ آیا کہ تعداد ترجمہ استعاراتی اے یاں مادی اے، اسیں ایہہ جانندے ہاں کہ اسرائیلیاں دی تعداد جسناں میں مصر نوں چھڈیا بوہت چوکھی سی!

2- ٹی کیہ خیال کردے او کہ " اوہناں دے نال ہو رہو بہت سارے لوک سن جیہڑے اوہناں دے نال نال ٹریے؟ "

3- ٹی کیہ سوچدے او کہ اوہ کیوں نال آونا چاہندے سن؟

4- سارے لوکاں وچ واہا کردے ہوئے، ایناں وچ ہو رہو کون شامل سن؟

5- آیت 39 وچ فیر کس شے دا ذکر کیتا گیا اے؟

6- ٹی کیوں خیال کردے او کہ ایہہ فیر ذکر کرنا پڑ معنی اے کہ " فیر دے بغیر آنا، " تے بے فیری روٹی؟

12 باب وچ ایناں آیتاں دی نشاندہی کرو جدوں بے فیری روٹی دا ذکر کیتا گیا اے:

الف۔

ب۔

ج۔

د۔

7- آیت 40 دے مطابق، اسرائیلی لوک مصر وچ کتناں چر رہے؟

8- ایس ویلے دے اختتام تے کیہ رونما ہویا؟

9- آیت 42- سانوں اسرائیلیاں دیاں حیاتیوں وچ خدا تے اوہدی ذاتی حفاظت ہارے کیہ دسدی اے؟

10- تے، کیوں اسرائیلیاں نوں آون والی نسلوں لئی اوہدی حفاظت دا جواب دینا سی؟

غور و فکر: اسرائیل دی تاریخ وچ ایس ویلے نوں خیال کرو۔ کئی نسلوں توں ایہہ خاندان مصر دے ایس ملک وچ رہیا۔ اوہ حقیقت وچ نعمان دی دھرتی وچ شدید قحط دی وجہ نال ایتھے آئے سن۔ غیر خدان نوں اوہناں دے بھرا یوسف تے حکمران فرعون ولوں بڑی چنگی طراں برتاؤ کیتا گیا سی۔ فیراک نوں بادشاہ فرعون بنیا۔ اوہ یوسف نوں نہیں جاندا سی تے اوہ اسرائیلیاں دی چوکھی تعداد توں ڈردا سی۔ اوہناں نے پتھر دلی تے بے رحمی نال سلوک کیتا جاوے لگا۔ اوہ کئی ورہیاں تک غلام رہے۔ آخر کار، خدا جسے اوہناں دے گڑگڑان نوں سُنیا، پتھراں آتیاں جو اوہناں نوں بچائے۔ اوہنے موسیٰ ناں دے اک بندے نوں تے اوہدے بھرا ہارون نوں اوہناں دے کول جاوے لئی بھجیا تے اوہناں نوں ایہہ دسن لئی کہ خدا اوہناں دی رہائی دی مانگ کر داے۔۔۔ وڈھیاں و باواں دے بعد جنساں نہیں ملک نوں تباہ کردتا تے حقیقی طور تے مصریاں دے پہلو ٹھیاں نوں ماریا، تے لوکاں نہیں اسرائیلیاں نوں جاوے دیوں دی بھیک منگی۔ دراصل، اوہناں نہیں اوہناں نوں اپنا سونا، تے اپنے پکڑے تے دو جیاں چپواں جیہڑیاں اوہناں نہیں منگیاں اوہناں نوں دیتاں جو اوہناں توں بچھا چھڑا جاسکے۔ اوہناں نہیں اسرائیلیاں نوں ملک وچوں بڑی نفرت نال کدھیا کہ اوہ تھے روٹی وچ خمیر ملاوے دا ویلا وی نہیں سی۔

1- بن، خیال کرو کہ تہاڈا پہلا عام گوانڈی تہاڈے توں ایہہ چاہوے کہ تسیں اوہدیاں اکھاں توں دور ہو جاوے کیہ تسیں سفر لئی تیار او؟ تسیں کس شے دی گھنڈ بنھی اے؟ تسیں اپنے گوانڈی توں کیہ منگیا اے؟ آخر کار، اوہ تہانوں اوہدی پیش کش کرے نہیں جو کجھ تسیں جاوے لئی اوہناں توں چاہندے او۔ مصر وچ تسیں اپنے ورہیاں وچ "میمینٹو" دے طور تے کیہ لینا چاہو گے؟ تسیں کیہ لینا چاہو گے کیوں جے ایہہ ایہہ بیابان وچ حیاتی لئی ضروری سی؟

2- کیہ تہانوں کوئی خیال اے کہ اگاں کیہ ہووے گا؟ سب کجھ جو تسیں جانندے اوہ کہ ایناں لئی ورہیاں وچ ایساں بناو تے فرعون لئی شہراں دیاں عمارتاں بناو تے۔ رعیز توں ودھ کے تسیں کس شے ہارے کیہ جانو گے۔ درحقیقت، تہانوں پورا یقین نہیں کہ ہر کوئی کتھے جا رہیا اے؟ تسیں صرف ایہہ جانندے او کہ ہر اک جا رہیا اے تے تسیں یقیناً پچھے نہیں رہو گے۔ تہاڈے خیال

3- کیہ تسیں جانندے اوہ کہ کسے چر لئی تسیں جاو گے؟ کیہ تسیں کدی اپنے گوانڈی تے یاراں بیلیاں نوں فیر ویکھو گے؟ تسیں اپنے خاندان تے اپنے لئی زندہ رہن لئی کیہ مہیا کرو گے؟ ایہہ چنگی شے اے کہ تہاڈے کول ایناں شیواں دے ہارے خیال کرن لئی بوہتا ویلا نہیں سے۔ جے تسیں اتج کیتا، تے کیہ تسیں خیال کردے او کہ تسیں جاوے ہارے اپنے ذہن نوں بد لو گے؟

4- اوہ دو جیاں کیہڑیاں شیواں میں جیہڑیاں دماغ وچ آوندیاں نہیں؟

درخواست:

1- جیویں کہ تسیں اسرائیل دی تاریخ تے چان پاوندے او، تسیں اپنی حیاتی تے کیہڑے چان پاو گے؟ کیہ ایتھے وڈھیاں تہدیلیاں ہونیاں؟ اچانک تہدیلیاں؟ بے دل تہدیلیاں؟ غیر یقینی تہدیلیاں؟

2- اوہناں ساریاں شیواں لئی کیہ ہوسکدے جیہڑیاں کہ تہدیلی دے ایناں و بیلیاں وچ رونما ہونیاں نہ ہون۔ تسیں یک رنگ بن لئی کیہ جانندے او؟

3- اوہ کیہڑیاں شیواں میں جیہڑیاں غیر یقینی دی حدنوں پھڑے ہوئے وکھالی دیندیاں نیں؟

دعا: اے خدایا، کئی ورھیاں توں میری حیاتی بوہت ساریاں تبدیلیاں وچوں انگ پچھی اے۔ تبدیلی ہمیشہ پریشانی پیدا کردی اے۔ تبدیلی میری حیاتی دی طرز نوں ڈگمگادیندی اے۔ تبدیلی مانگ کردی اے کہ میں اُتھس تے سمندر وچ کئی ہوئی اُمید دے رویے دے نال جاواں۔ تبدیلی میری کمزور نوں ظاہر کر چکی اے۔ جدوں میں تبدیلیاں اُتے غور کردا ہاں میں ایہدے توں آگاہ ہندا ہاں کہ تیری تجوری ہمیشہ میرے نال رہی اے۔ توں مینوں اوس تھاں لیاندا جتھے میں ارج ہاں۔ تیرے ہتھ لئی شکر یہ جیہڑا کئی تے وڈھی تبدیلیاں دے راہیں میری راہنمائی تے راہبری کردا اے۔

حصہ 5

تعارف: ایہہ چھڈن داویلا اے۔ اسرائیلی باہر نکل رہے نیں۔ ایہہ ہر شے نوں پچھاں چھڈن داویلا اے۔ ایہہ اکھنا ضروری اے کہہ "خدا حافظ" تے ایہہ چھیتی نال کرنا اے، ایس توں پہلوں کہ اوہناں دارادہ بدل جاوے۔ اسیں خدائے وعدے، ساڈی برکت وچ ابراہام دی پڑھائی وچ ایناں خیالاں نال ای کشتی کیتی سی۔ ابراہام نوں خدا لوں اوس ملک وچ سدیا گیا جو اونوں وکھانا سی۔ فیہر خدائیں ابراہام نوں پیدائش 15: 13-14 وچ دسیا کہ اوہدی نسل نوں وی اوس ملک وچ سدیا جاوے گا۔ پر، بالکل جیویں خدا ابراہام، اسحاق تے یعقوب نال سی اونچ ای اوہنے موسیٰ نال عدہ کیٹا جدوں اوہنے خدائے لوکاں نوں مصر وچوں لیا کے وعدے دی دھرتی وچ لیاندا۔ اسرائیل میں مصروف اپنی حیاتی نوں ایہہ طراں جانیاں جیویں اوہناں کدی نہیں جانا سی، پر خدا اوہناں لئی وعدے دی دھرتی لئی اڈیک کر رہیا سی، اوہ ملک جید اوہنے سب توں پہلوں ابراہام نال تے اوہدی نسل نال کئی ورھے پہلوں وعدہ کیٹا سی۔ خدا نہیں اپنے وعدے نوں پورا کیٹا۔ اوہ اپنے لوکاں نال وفادار رہیا۔

درخواست:

1- کیہ تُو اپنی حیاتی نوں ظلم والی حیاتی ہون دا خیال کردے او؟ کیہ تُو ایس سب کچھ لئی جو ایہتھے اے حیران ہو رہے او؟ یاں، کیہ تُو خدای تہاڈے بلاوے دی سمجھ نوں رکھدے او جیہڑی حیاتی دی نوں تے فرق تھاں تے ہووے، اجھی تھاں جیہڑی آزادی، مہم، تے سفر دے نال بھری ہووے جیدے وچ اوہ تہاں نوں نوں تھاں تے لیانا چاہندا اے، اجھی تھاں جتھے آرام تے سلامتی اے؟ تہاڈی وعدی دی سر زمین کیہ ہو سکدی اے؟

2- خدای خواہش تہاں نوں ہر اوس شے توں آزاد کرانا اے جیہڑی تہاں نوں غلام بناوے گی، اوس کسے وی شے توں جیہڑی تہاں نوں پابند رکھے گی۔ اوہ کیہڑی رہائی اے جیہڑی تُو چاہندے او؟ کیہڑی شے تہاں نوں وعدہ دی سر زمین وچ خیال کردہ حیاتی نوں رکھن لئی اے؟ تُو خداتوں کہ پچھنا چاہندے او؟ ہو سکدا اے کہ ایہہ کوئی عادت ہووے جیدے وچ تُو پھسے ہوئے او۔ ہو سکدا ایہہ تہاڈا شیڈول ہووے یاں سادہ لوحی ہووے، ایہتھوں تک کہ روپہ ہووے۔ یاہو سکدا اے یہ ایہہ کوئی تعلق ہووے؟ تُو کس قسم دی رہائی چاہندے او تے ایہہ تہاں نوں اوہناں برکتاں توں لطف اندوز ہون لئی آزاد کرے گی جیدی اوچے پیکش کردا اے؟

یاد دہانی: خدا سانوں اپنا دعوت نامہ دیندا اے، اپنے کول آون دا ہلاوہ، اسیں جبرنوں محسوس کرسکدے ہاں تے ایتھوں تک کہ اسرائیلیاں وانگر پتھر دلی نال سلوک کیتے جاسکدے ہاں پر اوہ آکھدا اے " آو!" متی 11: 28 اُتے غور کرن لئی ویلا کڈھو۔ جے تسی خواشمنند او، تے 29 تے 30 آیت نوں شامل کرو۔ آیتاں بوہت چھوٹیاں نیں۔ اوہناں نوں اتدکس کارڈ اُتے لکھو تے اوہناں نوں یاد کرنا شروع کر دیو۔ یسوع سانوں اپنے کول آون لئی بلاندا اے۔ اوہ سانوں حیاتی دے بھارتوں رہائی دینا چاہندا اے۔ تسی اپنی جان لئی آرام پاسکدے او جدوں تسی اوہدی خلاصی وچ اوہدے آزادی تے ہلاوے لئی جواب دیندے او۔

دعا: اے خداوند یسوع، توں مینوں اپنے کول بلاندا ایں۔ توں مینوں دعوت دیندا اے کہ تیری محبت میرے وچ ہووے۔ مینوں اپنے روح پاک دے راہیں حیاتی گزارن دی قوت دیندے ہوئے ایس قابل بنا کہ میں اپنی رہائی دی آس وچ حیاتی گزاراں اوہناں ساریاں نال جیہڑے مینوں غلام بناونا چاہندے نیں۔ توں میرا خدا ونڈا ایں۔ توں امی میرا خدا ایں۔ میں تیرا بہتر ہاں جسوں توں پیدا کیتا تے جیدے نال توں محبت رکھی۔ مینوں غلامی دی حیاتی وچوں کڈھن لئی تیرا شکریہ تے مینوں اپنے پیار بھرے ہتھوں وچ محفوظ کرن لئی تیرا شکریہ۔

یونٹ تے غور و فکر

خدا دا اُبلّاوہ،

ساڈی رہائی

حصہ 1

نظر ثانی

اسیں خروج دے ایناں پہلے بارہ باباں وچ بوہت سارے جانکاری نوں ڈھک چکے ہاں۔

1- اوہناں پنج کرداراں دی فہرست بناو جہناں نوں تُوں کہانی وچ اہم خیال کہتاے:

الف۔ _____

ب۔ _____

ج۔ _____

د۔ _____

ڑ۔ _____

2- اپنے ہائی لائٹرنال، خروج 6: 6-8 وچ موسیٰ لئی خدا دے وعدے دی نشاندہی کرو۔ ایہہ کیوں ایٹاں اہم سی کہ ایہہ وعدہ اوس خاص ویلے وچ دتا گیا سی؟ _____

_____

3- دس و ہاواں دی فہرست بناو؟

الف۔ _____

ب۔ _____

ج۔ _____

د۔ _____

ڑ۔ _____

4- خدا میں ایہہ کر ثانی نشان کیتے۔ خروج 7: 4-5 دے مطابق اوہ مصریاں توں کیہ چاہندا سی کہ اوہ جانن؟ _____

5- تُوں پہلو ٹھے دے ہارے کیہڑی ہا معنی بصیرت نوں پاوندے او؟ _____

6- فصح دا کھانا کیہ سی؟ اسرائیلیاں لئی کیوں ایہہ کھانا قائم رہن والا فرمان سی؟ _____

_____

_____

_____

خدا دے بلاوے، ساڈی رہائی۔ 1 لئی اعتتام: تہانوں اپنی پڑھائی نوں جاری رکھن لئی حوصلہ افزائی کیتی جاندی اے۔ تسی بوہت کجھ سکھ رہے او۔ تسی آسانی نال ساری بائبل وچ ایدھر اودھر جاندے او۔ تسی جہیاں کہانیاں نوں سکھ رہے او جیہڑیاں تہانوں خدا دے کلام نال واقف بناوندیاں نیں۔ تسی آرام دی حد نوں ودھارہے او جدوں تسی اپنی پڑھائی دا پچھا کردے او اوہدے لئی جو خدا اپنے کلام وچ تہاڈے لئی آکھدا اے۔ اپنے لئی خدا دی عظیم محبت دے بارے تے اوہدی تہاڈے نال کھری تے ڈوہنگی جانکاری رکھن دی سدھر دے بارے سچائیاں نوں سکھ رہے او۔

دعا: اے خدا یا، توں ابراہام، اسحاق تے یعقوب دے نال اپنے وعدے وچ وفادار رہیا۔ توں اپنے لوکاں نوں اوہناں ساریاں توں بچا یا جنہاں نیں اوہناں نوں غلام بنایا سی۔ جیویں توں اوہناں دے نال وفادار رہیا توں میرے نال وی اونج ای وفادار ایں۔ ایتھوں تک کہ جدوں میں محسوس کردا ہاں کہ میں اپنی حیاتی وچ حالات تے لوکاں توں بوہت ظلم دا شکار ہو یا ہاں، تے توں ہمیشہ میرے نال ہندا ایں۔ توں مینوں قوت دیندا ایں، توں مینوں ہر دیہاڑے دی مزدوری کرن لئی مضبوط بنا دندا ایں۔ مینوں اپنے گناہ دی غلامی توں باہر کڈھن لئی تے اپنے نال نوں حیاتی لئی تے میری رہائی لئی میں تیرا شکر کردا ہاں۔

بغیر قیمت توں ایڈیشنل کراس کوئٹ بائبل سٹڈی ڈاون لوڈ کرن لئی دستیاب اے

منسٹری دی ویب سائٹ نوں وزٹ کرو: www.crosscm.org

سانوں اپنے جواب گھلو!

ساڈا رابطہ: admin@crosscm.org